

**PannErgy Nyrt. és leányvállalatai
IFRS szerint készített Konszolidált
pénzügyi kimutatások és Éves jelentés
2016.**

Független könyvvizsgálói jelentéssel együtt

TARTALOMJEGYZÉK

I.	Független könyvvizsgálói jelentés	
II.	Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások	6
	Konszolidált eredménykimutatás	7
	Konszolidált mérleg	8
	Konszolidált átfogó jövedelemkimutatás	9
	Konszolidált kimutatás a saját tőke változásáról	10
	Konszolidált cash flow kimutatás	11
	Jegyzetek a Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardok szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz	13
III.	A PannErgy Csoport Üzleti és Vezetőségi jelentése	83
IV.	A Társaság nyilatkozata a 24/2008. (VIII.15.) PM rendelet 1. sz. mellékletének 2.4. és 3.4. pontja alapján	110

FÜGGETLEN KÖNYVVIZSGÁLÓI JELENTÉS a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáról

A PannErgy Nyrt. tulajdonosai részére

Vélemény

Elvégeztük a **PannErgy Nyrt.** és leányvállalatai („a Csoport”) konszolidált pénzügyi kimutatásainak könyvvizsgálatát, amely pénzügyi kimutatások a 2016. december 31-i fordulónapra készített konszolidált pénzügyi helyzetre vonatkozó kimutatásból, melyben az eszközök és források egyező végösszege 25.255.201 E Ft és a tárgyévi átfogó jövedelem -150.999 E Ft veszteség, az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált átfogó jövedelemre vonatkozó kimutatásból, konszolidált saját tőke változásainak kimutatásából és konszolidált cash flow-kimutatásból, valamint a konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz fűzött megjegyzésekből állnak, beleértve a jelentős számviteli politikák összefoglalását.

Véleményünk szerint a mellékelt konszolidált pénzügyi kimutatások minden lényeges szempontból megbízható és valós képet adnak a Csoport 2016. december 31-én fennálló konszolidált pénzügyi helyzetéről, valamint az ezen időponttal végződő évre vonatkozó konszolidált pénzügyi teljesítményéről és konszolidált cash flow-iról, a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal összhangban.

Vélemény alapja

Könyvvizsgálatunkat a nemzetközi könyvvizsgálati standardokkal összhangban hajtottuk végre. Ezen standardok értelmében fennálló felelősségeink bővebb leírását jelentésünk „A könyvvizsgálónak a konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelősségei” szakasza tartalmazza. Függetlenek vagyunk a Csoporttól a Könyvvizsgálók Nemzetközi Etikai Standardok Testülete által kiadott Könyvvizsgálók Etikai Kódexével (az IESBA-kódex) összhangban, és eleget tettünk egyéb etikai felelősségeinknek az IESBA-kódexszel összhangban.

Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő ahhoz, hogy megalapozza véleményünket.

Kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések

A kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések azok a kérdések, amelyek szakmai megítélésünk szerint a legjelentősebbek voltak a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások általunk végzett könyvvizsgálata során. Ezeket a kérdéseket a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze általunk végzett könyvvizsgálatának összefüggésében és az arra vonatkozó véleményünk kialakítása során vizsgáltuk, és ezekről a kérdésekről nem bocsátunk ki külön véleményt. Meggyőződésünk, hogy az általunk megszerzett könyvvizsgálati bizonyíték elegendő és megfelelő ahhoz, hogy megalapozza véleményünket.

Egyéb jelentéstételi kötelezettség az üzleti és vezetőségi jelentésről

Elvégeztük a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti és vezetőségi jelentésének a vizsgálatát.

A vezetés felelős a konszolidált üzleti és vezetőségi jelentésnek az Európai Unió által befogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardoknak megfelelően összeállított konszolidált éves pénzügyi kimutatásokkal összhangban történő elkészítéséért.

A mi felelősségünk a konszolidált üzleti és vezetőségi jelentés és az ugyanazon üzleti évre vonatkozó konszolidált éves pénzügyi kimutatások összhangjának megítélése. A konszolidált üzleti jelentéssel kapcsolatos munkánk a konszolidált üzleti jelentés és a konszolidált éves pénzügyi kimutatások összhangjának megítélésére korlátozódott és nem tartalmazta egyéb, a Csoport nem auditált számviteli nyilvántartásaiból levezetett információk áttekintését. Véleményünk szerint a Csoport 2016. évi konszolidált üzleti és vezetőségi jelentése a Csoport 2016. évi konszolidált éves pénzügyi kimutatásainak adataival összhangban van.

A fentiekén túl a Csoportról és annak környezetéről megszerzett ismereteink alapján jelentést kell tennünk arról, hogy a tudomásunkra jutott-e bármely lényegesnek tekinthető hibás közlés (lényeges hibás állítás) az üzleti jelentésben, és ha igen, akkor a szóban forgó hibás közlés (hibás állítás) milyen jellegű. Ebben a tekintetben nincs jelenteni valónk.

A vezetés és az irányítással megbízott személyek felelősségei a konszolidált pénzügyi kimutatásokért

A vezetés felelős a konszolidált pénzügyi kimutatásoknak a nemzetközi pénzügyi beszámolási standardokkal összhangban történő elkészítéséért és valós bemutatásáért, valamint az olyan belső kontrollért, amelyet a vezetés szükségesnek tart ahhoz, hogy lehetővé váljon az akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítástól mentes konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése.

A konszolidált pénzügyi kimutatások elkészítése során a vezetés felelős a Csoport vállalkozás folytatására való képességének felméréseért, a vállalkozás folytatásával kapcsolatos kérdéseknek az adott helyzetnek megfelelő közzétételéért, valamint – kivéve, ha a vezetésnek szándékában áll megszüntetni a Csoportot vagy beszüntetni az üzletszerű tevékenységet, vagy amikor nem áll előtte ezen kívül más reális lehetőség – a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazásáért.

Az irányítással megbízott személyek felelősek a Csoport pénzügyi beszámolási folyamatának felügyeletéért.

A könyvvizsgáló konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálatáért való felelősségei

Célunk kellő bizonyosságot szerezni arról, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások egésze nem tartalmaz akár csalásból, akár hibából eredő lényeges hibás állítást, valamint a véleményünket tartalmazó könyvvizsgálói jelentést bocsátani ki. A kellő bizonyosság magas fokú bizonyosság, de nem garancia arra, hogy a nemzetközi könyvvizsgálói standardokkal összhangban elvégzett könyvvizsgálat mindig feltárja a létező lényeges hibás állítást. A hibás állítások eredhetnek csalásból vagy hibából, és lényegesnek minősülnek, ha önmagukban vagy együttesen ésszerű várakozások alapján befolyásolhatják a felhasználók adott konszolidált pénzügyi kimutatások alapján meghozott gazdasági döntéseit. Emellett:

- Megismerjük a könyvvizsgálat szempontjából releváns belső kontrollt annak érdekében, hogy olyan könyvvizsgálói eljárásokat tervezzünk meg, amelyek az adott körülmények között megfelelőek, de nem azért, hogy a Csoport belső ellenőrzésének hatékonyságára vonatkozóan véleményt nyilvánítsunk.
- Értékeljük a vezetés által alkalmazott számviteli politikák megfelelőségét és a vezetés által készített számviteli becslések és kapcsolódó közzétételek ésszerűségét.
- Következtetést vonunk le arról, hogy helyénvaló-e a vezetés részéről a vállalkozás folytatásának elvén alapuló számvitel alkalmazása, valamint a megszerzett

könyvvizsgálati bizonyíték alapján arról, fennáll-e lényeges bizonytalanság olyan eseményekkel vagy feltételekkel kapcsolatban, amelyek jelentős kétséget vethetnek fel a Csoport vállalkozás folytatására való képességével kapcsolatban. Amennyiben azt a következtetést vonjuk le, hogy lényeges bizonytalanság áll fenn, könyvvizsgálói jelentésünkben fel kell hívnunk a figyelmet a konszolidált pénzügyi kimutatásokban lévő kapcsolódó közzétételekre, vagy, amennyiben az ilyen közzétételek nem megfelelőek,

- Következtetéseink a könyvvizsgálói jelentésünk dátumáig megszerzett könyvvizsgálati bizonyítékon alapulnak. Jövőbeli események vagy feltételek azonban okozhatják azt, hogy a Csoport nem tudja a vállalkozást folytatni.
- Értékeljük a konszolidált pénzügyi kimutatásokat, beleértve a közzétételeket is, átfogó prezentálását, felépítését és tartalmát, valamint azt, hogy a konszolidált pénzügyi kimutatások a valós bemutatást megvalósító módon mutatják-e be a mögöttes ügyleteket és eseményeket.
- A konszolidált pénzügyi kimutatásokra vonatkozó vélemény nyilvánításához elegendő és megfelelő könyvvizsgálati bizonyítékot szerzünk a Csoporton belüli gazdálkodó egységek vagy üzleti tevékenységek pénzügyi információiról. Felelősek vagyunk a csoportaudit irányításáért, felügyeletéért és elvégzéséért. Továbbra is kizárólagos felelősséggel tartozunk a könyvvizsgálói véleményünkért.

Kommunikáljuk az irányítással megbízott személyek felé - egyéb kérdések mellett - a könyvvizsgálat tervezett hatókörét és ütemezését, a könyvvizsgálat jelentős megállapításait, beleértve a belső kontrollnak a könyvvizsgálatunk során általunk azonosított jelentős hiányosságait is.

Nyilatkozunk az irányítással megbízott személyeknek arról, hogy megfelelünk a függetlenségre vonatkozó releváns etikai követelményeknek, és kommunikáljuk feléjük mindazon kapcsolatokat és egyéb kérdéseket, amelyekről ésszerűen feltételezhető, hogy befolyásolják a függetlenségünket, valamint adott esetben a kapcsolódó biztosítékokat.

Az irányítással megbízott személyek felé kommunikált kérdések közül meghatározzuk azokat a kérdéseket, amelyek a tárgyidőszaki konszolidált pénzügyi kimutatások könyvvizsgálata során a legjelentősebb kérdések, és ennél fogva a kulcsfontosságú könyvvizsgálati kérdések voltak. Könyvvizsgálói jelentésünkben ismertetjük ezeket a kérdéseket, kivéve, ha jogszabály vagy szabályozás kizárja az adott kérdés nyilvános közzétételét, vagy ha - rendkívül ritka körülmények között - azt állapítjuk meg, hogy egy adott kérdést a könyvvizsgálói jelentésben nem lehet kommunikálnunk, mert ésszerű várakozások alapján annak hátrányos következményei súlyosabbak lennének, mint a kommunikáció közérdekű hasznai.

Budapest, 2017. március 23.

Union-Audit Kft.

Bejegyz. szám: 001927

Pisták Istvánné

Bejegyzett könyvvizsgáló

Bejegyz. szám: 004073

Kovácsné Révai Mónika

Kamarai tag könyvvizsgáló

Bejegyz. szám: 007211

PannErgy Nyrt. és leányvállalatai

IFRS standardok szerint készített
konszolidált pénzügyi kimutatások

2016. december 31.

Budapest, 2017. március 23.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjében

KONSZOLIDÁLT EREDMÉNYKIMUTATÁS

	Jegyzet száma	2016. eFt	2015. eFt
Értékesítés árbevétele	5	4.529.069	2.726.364
Értékesítés költsége		-3.665.914	-2.044.219
Bruttó fedezet		863.155	682.145
Bruttó fedezet hányad %		19,1%	25,0%
Bruttó cash-flow		2.019.176	1.306.175
Bruttó cash-flow hányad %		44,6%	47,9%
Igazgatási és általános költségek	6	-683.740	-1.180.000
Egyéb bevételek	9	662.725	2.372.207
Egyéb ráfordítások	8	-561.644	-1.501.421
Működési eredmény		280.496	372.931
Működési eredmény hányad %		6,2%	13,7%
EBITDA		1.715.345	1.614.002
EBITDA hányad %		37,9%	59,2%
Pénzügyi műveletek eredménye	10-12	-411.293	-156.400
Adózás előtti eredmény		-130.797	216.531
Nyereségadó	30	-27.732	-182.797
Adózott eredmény folytatódó tevékenységből		-158.529	33.734
Tárgyévi nettó eredmény		-150.999	78.171
A tárgyévi adózott eredményből:			
Az anyavállalat tőketulajdonosainak		-150.999	78.171
A kisebbségi (külső) tulajdonosoknak	25	-7.530	-44.437
Egyéb átfogó jövedelem		-	-
A tárgyidőszaki teljes átfogó jövedelem		-150.999	78.171
Egy törzsrészcsevényre jutó eredmény (Ft)			
Alap	31	-8,47	4,28
Hígított	31	-8,47	4,28

KONSZOLIDÁLT MÉRLEG

	Jegyzet száma	2016. dec. 31. eFt	2015. dec. 31. eFt
Immateriális javak	13	892.487	1.130.397
Goodwill	13	-	-
Tárgyi eszközök	14	20.430.287	20.354.391
Befektetési célú ingatlanok	14	280.873	294.053
Tartós befektetések	15	22.935	22.935
Értékesíthető befektetések	15	250.000	250.000
Pénzügyi lízinggel kapcsolatos követelések	17	-	-
Halasztott adó követelés	30	386.210	434.888
Hosszú lejáratú követelések	16	14.929	19.071
Befektetett eszközök összesen		22.277.721	22.505.735
Készletek	18	148.379	312.113
Vevők	19	1.671.245	1.028.907
Egyéb követelések	20	381.183	1.322.376
Előre fizetett nyereségadók	30	40.153	28.284
Értékpapírok	21	20	500.737
Pénzeszközök	32	736.500	1.120.625
Forgóeszközök összesen		2.977.480	4.313.042
ESZKÖZÖK ÖSSZESEN		25.255.201	26.818.777
Jegyzett tőke	22	421.093	421.093
Tartalékok	24	11.536.794	11.593.899
Tárgyévi adózott eredmény	24	-150.999	78.171
Visszavásárolt saját részvények miatti tartalék	23	-3.101.545	-3.009.223
Kisebbségi részesedés	25	183.372	247.609
Saját tőke összesen		8.888.715	9.331.549
Hosszú lejáratú hitelek, lízingek	26	8.858.265	9.142.588
Egyéb hosszú lejáratú, halasztott bevétel	26	4.564.927	4.871.410
Céltartalék	28	56.236	13.745
Hosszú lejáratú kötelezettségek összesen		13.479.428	14.027.743
Szállítók	33	1.170.467	1.696.361
Rövid lejáratú hitelek	27	142.377	857
Hosszú lejáratú hitelek éven belüli része	27	955.415	783.895
Egyéb hosszú lejáratú, halasztott bevétel	26	280.771	238.300
Fizetendő nyereségadók	30	-	20.723
Halasztott adó kötelezettség	30	-	36.500
Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	29	338.028	682.849
Rövid lejáratú kötelezettségek összesen		2.887.058	3.459.485
KÖTELEZETTSÉGEK ÉS SAJÁT TŐKE ÖSSZESEN		25.255.201	26.818.777

KONSZOLIDÁLT ÁTFOGÓ JÖVEDELEMKIMUTATÁS

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Tárgyidőszaki mérleg szerinti eredmény	-150.999	78.171
<i>Egyéb átfogó jövedelem</i>		
Külföldi leányvállalatok beszámolóinak forintosításából adódó árfolyamkülönbözlet	-	-
Társult- és közös vezetésű vállalatok beszámolóinak forintosításából adódó árfolyamkülönbözlet	-	-
Értékesíthető pénzügyi eszközök halasztott adóval együtt	-	-
Cash flow fedezeti ügyletek halasztott adóval együtt	-	-
Részesedés a társult vállalkozások átfogó jövedelméből	-	-
<i>Időszaki egyéb átfogó jövedelem adóhatással együtt</i>	-	-
Tárgyidőszaki teljes átfogó jövedelem	-150.999	78.171

KONSZOLIDÁLT KIMUTATÁS A SAJÁT TŐKE VÁLTOZÁSÁRÓL

Megnevezés	Jegyzett tőke	Tartalékok	Visszavásárolt saját részvények	Külső tagok részesedése	Saját tőke
	eFt	eFt	eFt	eFt	eFt
Egyenleg 2014. december 31-én	421.093	11.554.560	-3.009.223	292.352	9.258.782
2015. évi eredmény	-	78.171	-	-44.437	33.734
Külső tagok részesedésének változása	-	-	-	-306	-306
Konzolidálásból eredő árfolyamkülönbözet	-	-	-	-	-
Részvényopciós program	-	39.339	-	-	39.339
Visszavásárolt saját részvények	-	-	-	-	-
Saját részvény csökkenés	-	-	-	-	-
Kisebbség által vásárolt részvények ázsiója	-	-	-	-	-
Egyenleg 2015. december 31-én	421.093	11.672.070	-3.009.223	247.609	9.331.549
2016. évi eredmény	-	-150.999	-	-7.530	-158.529
Külső tagok részesedésének változása	-	-	-	-56.707	-56.707
Konzolidálásból eredő árfolyamkülönbözet	-	-	-	-	-
Részvényopciós program	-	-39.339	-	-	-39.339
Visszavásárolt saját részvények	-	-	-233.866	-	-233.866
Saját részvény csökkenés	-	-95.937	141.544	-	45.607
Kisebbség által vásárolt részvények ázsiója	-	-	-	-	-
Egyenleg 2016. december 31-én	421.093	11.385.795	-3.101.545	183.372	8.888.715

KONSZOLIDÁLT CASH-FLOW KIMUTATÁS

	Jegyzet száma	2016. eFt	2015. eFt
Működésből származó pénzeszközök			
Adózás előtti eredmény		-130.797	216.531
<i>Kiigazítások az adózás előtti eredmény és az üzleti tevékenységből származó pénzforgalom érdekében</i>			
Tárgyi eszközök, immateriális javak értékcsökkenése	13-14	1.196.412	1.241.071
Halasztott adó hatása	30	12.178	89.176
Nyereségadó ráfordítás	30	-27.732	-182.797
Hitelek árfolyamvesztése/nyeresége	10-12	-56.635	-101.893
Tárgyi eszközök, goodwill terven felüli leírása	14	238.437	1.113.983
Készletek értékvesztése és hiánya	18	2.656	-
Lezárt projekthez kapcsolódó leírás jellegű ráfordítás	8	50.000	-
Céltartalék feloldás/képzés	28	-	-1.462
Fizetendő/kapott kamatok	10-12	412.193	202.055
Tárgyi eszközök értékesítéséből származó eredmény	9	-36.865	1.737.756
Részvényopciós program ráfordítás	34	43.653	39.339
Kisebbségi részesedések változása	25	-56.707	-306
<i>Változás a működő tőke elemekben</i>			
Készletek csökkenése/növekedése	18	89.377	680.570
Fizetett nyereségadó	30	23.296	45.432
Követelések csökkenése/növekedése		298.856	1.303.259
Kötelezettségek csökkenése/növekedése		-870.715	-272.039
Kapott kamatok	9	2.522	6.311
Fizetett kamatok	8	-414.715	-208.366
Működési tevékenységből származó/ felhasznált nettó pénzeszközök		775.414	-173.410
Befektetésből származó pénzeszközök			
Befektetések vásárlása nem nyilvános társaságban	15	-	-250.000
Meglévő befektetések növelése/ csökkenése	15	-156.925	-
Befektetések eladása	15	1.265	-
Tárgyi eszközök és immateriális javak beszerzése	13-14	-1.319.738	8.898.582
Tárgyi eszközök és immateriális javak eladása	13-14	102.930	3.252.533
Egyéb hosszú és rövidlejáratú halasztott bevétel	26	-264.012	1.760.986
Hosszú lejáratú követelések csökkenése	16	4.142	-17.571
Befektetési tevékenységből származó pénzeszközök		-1.632.338	4.152.634

Pénzügyi tevékenység			
Hosszú lejáratú hitelek csökkenése/felvétele	26	-340.958	5.350.835
Rövidlejáratú hitelek csökkenése/növekedése	27	313.040	239.331
Konzolidálásból, egyéb tartalék változásból különbözet	23	92.322	-
Saját részvény beszerzése/eladása	23	-92.322	-
Kisebbségi részesedésekben tőkeemelés, ázsió	25	-	-
Értékpapír-állomány csökkenése/növekedése	21	500.717	-500.725
Pénzügyi tevékenységre felhasznált pénzeszközök		472.799	5.089.441
Pénz és pénzgyenértékesek nettó csökkenése/növekedése		-384.125	763.397
Pénz és pénzgyenértékesek január 1-én		1.120.625	357.228
Pénz és pénzgyenértékesek december 31-én		736.500	1.120.625

Tartalomjegyzék

1. Általános háttér és a tevékenység jellege	15
2. A beszámoló összeállításának alapja	15
3. A számviteli politika lényeges elemeinek összefoglalása	16
3.1. Általános ismertetés	16
3.2. A konszolidálás alapja	16
3.3. A tárgyévben alkalmazott új és módosított beszámolási standardok alkalmazása	16
3.4. Funkcionális pénznem	17
3.5. Külföldi pénznemek átváltása, deviza tranzakciók és egyenlegek	18
3.6. Valós értékelés	18
3.7. Immateriális javak	18
3.8. Nem pénzügyi eszközök értékvesztése	19
3.9. Kutatás Fejlesztés elszámolása	20
3.10. Ingatlanok, gépek és berendezések	20
3.11. Befektetések	24
3.12. Goodwill	24
3.13. Készletek	25
3.14. Pénzügyi instrumentumok	25
3.15. Pénz és pénzeszköz-egyenértékesek	29
3.16. Saját tőke, jegyzett tőke	29
3.17. Visszavásárolt saját részvény	30
3.18. Az egy részvényre jutó nyereség	30
3.19. Tényleges és halasztott nyereségadó	30
3.20. Céltartalék képzés	32
3.21. Részvényopciós program	33
3.22. Árbevétel elszámolása	34
3.23. Kamatbevétel és osztalékbevétel	35
3.24. Lízingek	35
3.25. Osztalékfizetés	36
3.26. Állami támogatások	37
3.27. Összehasonlító időszaki információk	37
3.28. Szegmens jelentések	37
4. Lényeges/kritikus számviteli feltételezések és becslések a számviteli politika alkalmazásakor	38
4.1. Mérlegfordulónap utáni események	38
4.2. Lényeges hiba	38
4.3. Kritikus számviteli becslések és feltételezések	39
5. Értékesítés árbevétele	40
5.1. Az árbevétel megoszlása fő tevékenységként	40
5.2. Az árbevétel földrajzi megoszlása	40
5.3. Az árbevétel tevékenységek-szolgáltatások szerinti részletezése	40
5.4. Az árbevételhez kapcsolódó befektetett eszközök földrajzi szegmensenkénti megoszlása	41
5.5. Az árbevételhez kapcsolódóan a főbb vevőkre vonatkozó információk	41
6. Igazgatási és általános költségek (Közvetett költségek)	41
7. Létszám és bérköltség alakulása	43
8. Egyéb ráfordítások	44
9. Egyéb bevételek	45
10. Pénzügyi műveletek bevétele	45
11. Pénzügyi műveletek ráfordításai	46
12. Pénzügyi műveletekhez kapcsolódó egyéb információk	47
13. Immateriális javak	47
14. Tárgyi eszközök	49
14.1. Nagy értékű tárgyi eszközök év végi értékelése	50
15. Befektetések	51
16. Hosszú lejáratú követelések	52

17. Lízingkövetelések	52
18. Készletek	52
19. Vevőkövetelések	53
20. Egyéb követelések	53
21. Értékpapírok (Értékesíthető pénzügyi eszközök)	54
22. Jegyzett tőke	54
23. Visszavásárolt saját részvény	55
24. Tartalékok	55
25. Kisebbségi részesedés	56
25.1. ONP Holdings SE-től vásárolt PEGE részesedés	56
25.2. A kisebbségi részesedéseket érintő egyéb tárgyévi mozgások	57
26. Hosszú lejáratú kötelezettségek	58
26.1. Hosszú lejáratú hitelek súlyozott átlagos kamatlába	58
26.2. Hosszú lejáratú hitelek lejáratú dátumai	58
26.3. A hosszú lejáratú hitelek között szereplő lízing kötelezettségek részletezése	58
26.4. Egyéb hosszú lejáratú, halasztott bevétel	59
26.5. A halasztott bevételhez kapcsolódó támogatások részletei	60
27. Rövid lejáratú hitelek	61
27.1. Egyéb hosszúlejáratú, halasztott bevétel éven belüli része	61
28. Céltartalékok	61
29. Egyéb rövid lejáratú kötelezettségek	62
30. Adózás, nyereségadó	62
30.1. Tárgyévet érintő jövedelemadó	62
30.2. Halasztott adó követelés	63
30.3. Effektív nyereségadó levezetés	64
31. Az egy részvényre jutó nyereség	64
32. Pénzeszközök és pénz egyenértékesek	65
33. Pénzügyi instrumentumok	65
34. Részvény alapú juttatások	66
35. Mérlegen kívüli kötelezettségek és kötelezettségvállalások	67
35.1. Szerződéses és beruházási kötelezettségek	67
35.2. Vagyonkezelői tranzakciókkal kapcsolatos kötelezettségvállalások	68
35.3. Egyéb függő kötelezettségek	68
36. Pénzügyi kockázatkezelés	69
36.1. Pénzügyi kockázati tényezők	69
36.2. Piaci kockázat	69
36.3. Hitelezési kockázat	71
36.4. Likviditási kockázat	73
36.5. A tőke kezelése	73
36.6. Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek nettósítása	74
36.7. Szabályozási kockázat	74
36.8. Szabályozási kockázat	74
37. Részesedések	75
37.1. A társaság konszolidációba bevont leányvállalatai	75
37.2. A befektetéseket, részesedéseket érintő tárgyévi mozgások	75
38. Szegmens beszámoló	76
38.1. Szegmensek definiálása, tárgyévi felülvizsgálat	76
38.2. A működési szegmensek bemutatása, a felülvizsgálat megalapozása	76
38.3. Szegmensek felülvizsgálatához kapcsolódó határértékek vizsgálata	77
39. Bázis időszaki beszámolóhoz képest átsorolások magyarázata	78
40. Tranzakciók kapcsolt felekkel	78
40.1. A Társaság vezetésének tagjaival történt tranzakciók	78
40.2. Kapcsolt felekkel bonyolított tranzakciók	78
40.3. Kapcsolt feleknek adott kölcsönök	79
40.4. Csoporton belüli, konszolidált / kiszűrt forgalmak és állományok alakulása	79
40.5. A vezetőség kompenzációja	80
41. A konszolidált mérleg fordulónapja utáni események	81
42. A közzétételre történő engedélyezés napja	82

1. ÁLTALÁNOS HÁTTÉR ÉS A TEVÉKENYSÉG JELLEGE

A PannErgy Nyrt. (a továbbiakban PannErgy Nyrt., PannErgy vagy a Társaság) a Pannonplast Nyrt. jogutódjaként majdnem egy évszázados múlttal rendelkező Társaság. A Társaság 1991. május 31-én nyilvános részvénytársasággá alakult a gazdasági szervezetek átalakulásáról szóló 1989. évi XII. törvény előírásai szerint. A PannErgy 2007-ben azt a célt tűzte ki maga elé, hogy a régóta ismert magyar geotermikus források felhasználásával jelentős mennyiségű hő- és elektromos energiát állítson elő, értéket teremtve Magyarország lakossága és intézményi szereplői, továbbá a PannErgy részvényesei számára. Ennek a stratégiaváltásnak megfelelően a korábbi műanyagipari gyártás helyett 2007-től fő tevékenysége a megújuló-, azon belül a geotermikus energia hasznosítása. A PannErgy Nyrt. leányvállalatai 2016. december 31-i állapot szerint többek között Miskolcon, Győrben, Szentlőrincen és Berekfürdőn üzemeltetnek geotermikus forrásokat hasznosító projektet.

A leányvállalatok felsorolása a 37. jegyzetben található.

A Társaság székhelye Magyarországon, a 1117 Budapest, Budafoki út 56. címen található.

2. A BESZÁMOLÓ ÖSSZEÁLLÍTÁSÁNAK ALAPJA

A PannErgy Nyrt. és konszolidációba bevont leányvállalatai által alkotott PannErgy Csoport (a továbbiakban PannErgy Csoport vagy Csoport) konszolidált pénzügyi beszámolóit az Európai Unió által elfogadott Nemzetközi Pénzügyi Beszámolási Standardokkal (továbbiakban: „IFRS”) összhangban kerültek összeállításra. A konszolidált pénzügyi kimutatások a *2000. évi C. törvény A Számvitelről* konszolidált beszámolóra vonatkozó előírásainak is eleget tesz, mely utóbbi az EU által elfogadott IFRS szabályokra vonatkozik.

A konszolidált pénzügyi kimutatások a bekerülési érték elve alapján készültek, bizonyos pénzügyi instrumentumokat kivéve, amelyek valós értéken szerepelnek a mérlegben. A PannErgy Nyrt. a konszolidált pénzügyi kimutatásokat magyar forintban, ezer forintra kerekítette, a kivételek a kimutatásokban külön jelzésre kerülnek.

A PannErgy Csoport tagvállalatainak számviteli és egyéb nyilvántartásainak vezetése a mindenkor hatályos magyarországi törvényeknek és számviteli jogszabályoknak megfelelően történik. A PannErgy Csoport tagjai a magyar beszámolási előírások szerint összeállított beszámolókat az IFRS-nek való megfelelés érdekében módosítják.

A 2015. november 26-án kiadott *2015. évi CLXXVIII. törvény* módosítja a számviteli törvényt. Kötelező jelleggel előírja az IFRS-ek egyedi beszámolási célokra történő alkalmazását az Európai Gazdasági Térség („EGT”) bármely szabályozott piacán jegyzett társaságok számára a 2017. január 1. után kezdődő üzleti évektől. Így minden, akár részvényét, akár kötvényét az EGT-n belül jegyző társaság kötelezett lesz (az eddigi konszolidált beszámolók mellett) az egyedi beszámolók IFRS-ek szerinti elkészítésére is. Ez alapján a PannErgy Nyrt., mint anyavállalat egyedi beszámolóját is IFRS-ek szerint fogja összeállítani 2017. január 1-től, az IFRS áttéréshez szükséges előkészületek, hatósági bejelentések maradéktalanul megtörténtek a tárgyévben.

A PannErgy Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásai a Csoport konszolidált pénzügyi helyzetét és tevékenységének, valamint pénzforgalmának eredményét, illetve a saját tőke változását mutatják be.

3. A SZÁMVITELI POLITIKA LÉNYEGES ELEMEINEK ÖSSZEFOGLALÁSA

3.1. Általános ismertetés

A konszolidált pénzügyi kimutatások összeállítása során alkalmazott legfontosabb számviteli politikák az alábbiakban kerülnek bemutatásra. A PannErgy Csoport az itt bemutatott és részletezett számviteli elveket valamennyi bemutatott üzleti évre vonatkozóan következetesen alkalmazta, a korábbi üzleti évekhez képest a számviteli elvekben történt módosítások, eltérések külön jelzésre kerülnek.

3.2. A konszolidálás alapja

A konszolidált pénzügyi kimutatások magában foglalják a PannErgy Csoport összes többségi tulajdonú leányvállalatának eszközeit, forrásait, bevételeit és ráfordításait. A tagvállalatok közötti ügyletek és elszámolási egyenlegek a konszolidáció révén kiszűrődnek.

A konszolidált leányvállalatok nettó eszközeiben lévő kisebbségi (külső) részesedések (kivéve a goodwillt) elkülönülten jelennek meg a PannErgy Csoport saját tőkéjén belül. A kisebbségi részesedések ezeknek a részesedéseknek az értékét tartalmazzák a bekerülés, az eredeti üzleti kombináció időpontjában, valamint a kisebbségi részesedés mértékében bekövetkezett változások értékét a bekerülés után. A leányvállalatban lévő kisebbségi részesedést meghaladó, a kisebbségi részesedéshez kapcsolható veszteségek elszámolása a Csoport részesedése terhére történik, kivételt képez, ha a kisebbségi (külső) tulajdonosnak kötelezettsége és lehetősége van további befektetéseket végrehajtani a veszteségek fedezésére.

3.3. A tárgyévben alkalmazott új és módosított beszámolási standardok alkalmazása

2016. január 1-i alkalmazási hatállyal nincsen olyan új, vagy módosított standard, amelyet a PannErgy Csoport a 2016. január 1-jén kezdődő pénzügyi évben először alkalmazna a konszolidált pénzügyi kimutatások összeállításánál, és ami releváns lenne a tárgyévi konszolidált pénzügyi kimutatások szempontjából.

Még nem alkalmazott új standardok és értelmezések

Az alábbiakban részletezett új standardok és értelmezés módosítások léptek hatályba 2016. január 1-jét követően kezdődően, vagy 2016. január 1-jét követően történt meg Európai Unió által történő elfogadása, ugyanakkor ezeket a PannErgy Csoport a konszolidált pénzügyi kimutatások összeállítása során vagy nem alkalmazta, vagy alkalmazás esetén ezek a standardok és módosítások nem gyakorolnak jelentős hatást a PannErgy Csoport éves beszámolójára.

IFRS 9 Pénzügyi instrumentumok

Az Európai Unió 2016/2067. számú rendeletével 2016. november 22-án adoptálta, befogadta az *IFRS 9 standardot*, amelynek alkalmazása 2018. január 1-jén és ezt követően kezdődő üzleti évekre hatályos, korai alkalmazása megengedett. A pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek megjelenítésével, értékelésével, besorolásával foglalkozó standard 2014. júliusban jelent meg, az *IAS 39 standard* vonatkozó részeit kiváltva. Az *IFRS 9 standard* a pénzügyi eszközök valós értéken értékelt és amortizált

bekerülési értéken értékelt kategóriákba történő besorolását írja elő, ezt a besorolást a kezdeti megjelenítéskor kell elvégezni. A tőkeinstrumentumokba való befektetések értékelése eredménnyel szemben valós értéken történik. A Társaság standard valós érték változás elszámolásra, hitelezési veszteség jellegű értékvesztés elszámolásra vonatkozó előírásait nem alkalmazza.

A Társaságnál az *IFRS 9 standard* teljes hatásainak felmérése folyamatban van, jelen konszolidált pénzügyi kimutatások tartalmára nem gyakorolt hatást.

IFRS 15 Vevői szerződésekből származó árbevétel

Az Európai Unió 2016/1905. számú rendeletével 2016. szeptember 22-án adoptálta, befogadta az *IFRS 15 standardot*, amelynek alkalmazása 2018. január 1-jén és ezt követően kezdődő üzleti évekre hatályos, korai alkalmazása megengedett. Az *IFRS 15 standard* a bevételek megjelenítésével foglalkozik, új elszámolási elveket vezet be a vevői szerződésekből származó árbevételek és cash flow elszámolható összegére, időzítésére, valamint a pénzügyi kimutatásokban történő bemutatásukra vonatkozóan. A standard szerint az árbevétel akkor jeleníthető meg, ha a javak vagy szolgáltatások feletti kontroll átszáll a vevőre, azaz a vevő képes a felhasználás irányítására, illetve jogosult a javakból vagy szolgáltatásokból eredő hasznokra. A standard felváltja az *IAS 18 Bevételek* és *IAS 11 Beruházási szerződések* standardokat.

A Társaságnál az *IFRS 15 standard* teljes hatásainak felmérése folyamatban van, jelen konszolidált pénzügyi kimutatások tartalmára nem gyakorolt hatást.

IFRS 16 Lízingek

2016. január 13-án az IASB kibocsátotta az új lízing standardot, mely 2019. január 1-től lesz hatályos. Az új standard előírásai a bérleti szerződésekre vonatkozóan jelentős változásokat tartalmaznak, az elszámolási módnál kiemelt módon figyelembe véve, hogy a bérleti szerződések egy fontos finanszírozási megoldást jelentenek, lehetőséget teremtve arra, hogy a gazdasági társaságok befektetett eszközöket használhassanak anélkül, hogy egy jelentős kezdeti pénzkirámlást kellene vállalniuk. A jelenlegi lízing standard szerint a bérbe vevő az ilyen megállapodásokat elszámolhatja a mérlegen kívül (operatív lízing esetén), vagy pénzügyi lízing esetén megjeleníti a mérlegben. Az új standard megköveteli a bérbe vevőtől, hogy szint minden bérleti szerződést kötelezően megjelenítsen a mérlegben, ami megfelelően tükrözi az eszköz bizonyos időszakon keresztül történő használatára vonatkozó jogukat és megjeleníti az ezzel kapcsolatos bérleti díj fizetésére vonatkozó kötelezettségvállalást. A bérbeadók esetén a számviteli elszámolás nagyrészt változatlan marad.

A Társaságnál az *IFRS 16 standard* teljes hatásainak felmérése folyamatban van, jelen konszolidált pénzügyi kimutatások tartalmára nem gyakorolt hatást.

Nincs más olyan, hatályba még nem lépett IFRS vagy IFRIC értelmezés, amely várhatóan lényeges hatást gyakorolna a Társaságra.

3.4. Funkcionális pénznem

A funkcionális pénznem az *IAS 21 Átváltási árfolyamok változásainak hatásai* című standard szerinti pénznem, amely annak az elsődleges gazdasági környezetnek a pénzneme, amelyben a gazdálkodó működik, és amely eltérhet a prezentálás pénznemétől.

A Társaság funkcionális pénzneme a magyar forint, ami az elsődleges működési környezet pénzneme.

A Társaság nem folytat gazdasági tevékenységet olyan környezetben, ami alapján indokolt lenne a

magyar forinttól eltérő funkcionális pénznem használata. Ennek megfelelően az átváltási árfolyamok változásának hatása a konszolidált pénzügyi kimutatásokban nem kerül kifejtésre.

3.5. Külföldi pénznemek átváltása, deviza tranzakciók és egyenlegek

A devizaműveletek a tranzakció, illetve átértékelés esetén az értékelés napján érvényes árfolyamon kerülnek átszámításra magyar forintra. Az ilyen tranzakciók rendezéséből származó, illetve a devizában nyilvántartott pénzügyi eszközök és kötelezettségek év végén esedékes átértékeléséből adódó árfolyamnyereségek és veszteségek az eredménykimutatásban kerülnek megjelenítésre. Az árfolyamnyereségek és veszteségek az eredménykimutatás „Pénzügyi tevékenység bevétele” vagy „Pénzügyi tevékenység ráfordítása” sorában kerülnek bemutatásra.

3.6. Valós értékelés

Valós értékelést az értékesíthető pénzügyi eszközök esetében alkalmaz a Társaság.

Az értékesítésre tartott befektetett eszközök esetében az értékelés alapja az értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke és az eszköz könyv szerinti értéke közül az alacsonyabb.

A Társaság az egyéb eszközöket és kötelezettségeket bekerülési értéken tartja nyilván az egyes IFRS-ek értékelési és elszámolási sajátosságait figyelembe véve.

Amennyiben a nem pénzügyi eszközök esetében értékvesztés jelzést tapasztal a Társaság, a nem pénzügyi eszközöket a könyv szerinti értékük és megtérülő értékük közül az alacsonyabb értéken értékeli.

A pénzügyi eszközöket vagy kötelezettségeket a Társaságnak valós értéken kell értékelni kezdetben, beleértve - amennyiben a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi kötelezettség nem eredménnyel szemben valós értéken értékelt – azon tranzakciós költségeket is, amelyek közvetlenül a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi kötelezettség kibocsátásának vagy megszerzésének tulajdoníthatók. A Társaság a követő értékelés során a valós értékelést az eszközökön belül csak az Értékesíthető pénzügyi eszközökre alkalmazza, amelyek nem származékos pénzügyi eszközök, nem sorolhatók be más pénzügyi instrumentum kategóriába, és egyértelműen az értékesíthető kategóriába sorolhatók be a beszerzés célja alapján. A Társaság a valós érték változását az egyéb átfogó jövedelemben mutatja ki.

3.7. Immateriális javak

A pénzügyi beszámolás koncepcionális keretelvei szerinti eszköz fogalom, illetve az *IAS 38 Immateriális javak standard* alapján a Társaság immateriális javakként mutatja ki azokat a múltbeli események eredményeképpen a Társaság ellenőrzése alatt álló erőforrásokat, amelyek révén a Társaság várhatóan jövőbeni gazdasági haszonra tesz szert, továbbá a bekerülési értékük megbízhatóan mérhető, azonosítható forrásból származnak (szerződéses vagy egyéb jogon alapul, vagy elkülöníthető), és fizikai megjelenését tekintve nem létező, nem monetáris eszközök.

Az immateriális javakat a konszolidált mérlegben bekerülési értéken tartja nyilván a PannErgy Csoport (a goodwill kivételével), mivel ezeknek az eszközöknek a speciális jellege miatt az aktív piac nem értelmezhető. Ez a bekerülési érték kerül csökkentésre a halmozott, hasznos élettartamnak megfelelően elszámolt amortizációval és esetleges értékvesztéssel.

A Társaságnál az immateriális javak között a működéshez használt szoftverek és vagyoni értékű jogok találhatóak. A szoftverek alapvetően külső, harmadik fél által fejlesztett szoftverek, a Társaság saját szoftverfejlesztési tevékenységet nem folytat.

A vásárolt számítógépes szoftverek a beszerzéshez és üzembe helyezéshez kapcsolódó költségek alapján számított bekerülési értéken kerülnek aktiválásra. A bekerülési érték 3-5 éves becsült hasznos élettartam alatt kerül leírásra, a szoftver jellegének megfelelően.

A védjegyek, licenck, vásárolt know-how-k határozott hasznos élettartammal rendelkeznek és halmozott amortizációval csökkentett bekerülési értéken kerülnek kimutatásra. A védjegyek és licenck bekerülési értéke lineáris módszerrel kerül amortizálásra 15-20 éves becsült hasznos élettartam alatt.

A Társaságnál előfordulhat, hogy egy adott immateriális eszköz a hasznos élettartam végén nulla értéken szerepel a Társaság kimutatásaiban és kivezetésre kellene kerüljön, ugyanakkor a hasznos élettartam becslés alapfelvetéseiben bekövetkezett változások miatt továbbra is használja a Társaság. Ennek az elkerülésére a hasznos élettartam és értékcsökkenés újrabecslését végzi el a Társaság évente, minden fordulónapon. Az újrabecslést követő esetleges hasznos élettartam módosításkor a fordulónapig elszámolt amortizáció és az újrakalkulált hasznos élettartamnak megfelelő amortizáció közötti különbség az eredményben kerül elszámolásra.

3.8. Nem pénzügyi eszközök értékvesztése

A határozatlan hasznos élettartamú vagy a használatra még nem alkalmas immateriális eszközökre a Társaság nem számol el amortizációt, de azokat értékvesztés szempontjából évente felülvizsgálja.

Azok az eszközök, amelyekre a Társaság amortizációt számolt el, szintén felülvizsgálatra kerülnek értékvesztés szempontjából minden olyan esetben, amikor az események vagy a megváltozott körülmények azt jelzik, hogy lehetséges, hogy a könyv szerinti érték nem teljesen fog megtérülni.

Ha a Társaság olyan jeleket tapasztal, amely alapján esély mutatkozik arra, hogy a tárgyi eszközök és immateriális javak realizálható értéke a könyv szerinti érték alá kerülhet, akkor értékvesztés felülvizsgálatra kerül sor. Amennyiben a realizálható érték a könyv szerinti érték alá kerül, a bekerülési értéken kezelt eszközök vonatkozásában értékvesztést kell az eredmény terhére elszámolni. A realizálható érték az eszköz használati értéke és piaci értéke közül a magasabb. A piaci érték az az összeg, amely független felek közötti tranzakció során az eszközért megkapható, míg a használati érték az eszköz folyamatos használatból és hasznos élettartamának végén történő értékesítésből származó cash flow-k nettó jelenértéke. A PannErgy Csoport geotermikus projektjeihez kapcsolódó, egyedileg nem, csak geotermikus rendszer szintén értelmezhető eszközeinek az IAS 36 standard fogalmi meghatározása között szereplő aktív piaca nincsen, így piaci érték hiányában a realizálható érték ezeknél az eszközöknél a folyamatos használatból eredő jövőbeni cash flow-k nettó jelenértéke.

A realizálható érték meghatározása eszközönként egyedileg, illetve amennyiben ez nem lehetséges, jövedelemtermelő egységenként történik. A PannErgy Csoport minden fordulónapon megvizsgálja, hogy a korábban elszámolt értékvesztés okai fennállnak-e még. A korábban elszámolt értékvesztés visszairására csak akkor van lehetőség, ha az utolsó értékvesztés megállapítása során figyelembe vett körülményekben változás következett be. Az értékvesztés visszairására csak olyan szintig van lehetőség, hogy az eszköz könyv szerinti értéke nem haladhatja meg annak megtérülési értékét, vagy az eszköz

értékcsökkenéssel csökkentett könyv szerinti értékét, ami akkor lett volna, ha az értékvesztés elszámolására nem kerül sor.

3.9. Kutatás Fejlesztés elszámolása

A saját előállítású immateriális eszközök megjelenítésének vizsgálata során a Társaság az eszköz előállításának folyamatát felosztja kutatási és fejlesztési szakaszra. Amennyiben az immateriális eszköz saját előállítására irányuló projekten belül a Társaság nem tudja a kutatási szakaszt megkülönböztetni a fejlesztési szakasztól, a projekthez kapcsolódó ráfordítást úgy kezeli, mintha az kizárólag a kutatási szakaszban keletkezett volna. A kutatásból (vagy egy belső projekt kutatási szakaszából) származó immateriális eszközt nem lehet kimutatni, így a kutatáshoz felmerülő ráfordítást a Társaság annak felmerülésekor ráfordításként számolja el.

A fejlesztésből vagy belső projekt fejlesztési szakaszából származó immateriális eszközt a Társaság a befektetett eszközök között mutatja ki, amennyiben bizonyítani tudja a következőket:

- az immateriális eszköz előállításának olyan műszaki kivitelezhetőségét, hogy az felhasználásra vagy értékesítésre alkalmas lesz;
- az egység szándékát az immateriális eszköz befejezésére, és felhasználására vagy értékesítésére;
- az egység képességét az immateriális eszköz felhasználására vagy értékesítésére;
- azt, hogy hogyan fog az immateriális eszköz jövőbeni gazdasági hasznokat keletkeztetni;
- egyebek mellett, az egységnek bizonyítania kell az immateriális eszközökből származó terméknek, vagy magának az immateriális eszköz piacának a létezését, vagy amennyiben az belsőleg kerül felhasználásra, az immateriális eszköz hasznosságát;
- megfelelő műszaki, pénzügyi és egyéb források elérhetőségét a fejlesztés befejezéséhez, és az immateriális eszköz felhasználásához vagy értékesítéséhez;
- az egység képességét az immateriális eszköz fejlesztése során az eszköznek tulajdonítható ráfordítás megbízható mérésére.

A Társaság a könyveiben bekerülési értéken tartja nyilván a geológiai és geofizikai fejlesztések (célrégiók kiválasztása), továbbá a felszíni MT és gravitációs vizsgálatok (pontos fúrási helyszínek kijelölése), valamint a fúrási engedélyekkel és próbafúrásokkal kapcsolatban know-how-t. Ezek értéke a sikeresen megvalósított geotermikus projekt hőenergia kitermelő társaságok felé történő projekt mérettel arányos továbbterhelésével csökken.

3.10. Ingatlanok, gépek és berendezések

A PannErgy Csoport konszolidált mérlegében a geotermikus hőtermeléshez és értékesítéshez kapcsolódó épület jellegű tárgyi eszközök (hőközpontok, hőfogyasztó csatlakozási pont funkciójú épületek), valamint egyéb építmény jelleggel geotermikus távvezeték rendszerek, illetve termelő- és visszasajtoló termálkutak szerepelnek. Ezen túlmenően a Társaság a főtevékenységhez nem kapcsolódó iroda épületekkel és termelésre alkalmas ipari létesítményekkel (ipari csarnokokkal) is rendelkezik.

A Társaság a tárgyi eszközök minősítése kapcsán élesen elkülöníti az értékesítésre szánt/tartott befektetett eszközöket, a befektetési célú ingatlanokat és az ezeknek a speciális minősítési kategóriáknak nem megfelelő normál ingatlanokat, gépeket, berendezéseket.

3.10.1. Befektetési célú ingatlanok

Az *IAS 40 Befektetési célú ingatlanok standard* alapján ingatlanoknak számítanak a telkek, épületek (épületrészek), építmények. A Társaság befektetési célú ingatlanként kezel és tart nyilván minden olyan ingatlant, amelyet bérbeadás céljából vagy értéknövekedésre spekulálva tartanak és amelyet nem áruk/szolgáltatások előállításával vagy nyújtásával kapcsolatos felhasználásra vagy igazgatási célokra, illetve a szokásos üzletmenet keretében történő értékesítés céljaira tartanak.

A Társaság a tulajdonában lévő, még a PannErgy Csoport szintű stratégiai profilváltást megelőző műanyagipari gyártás főtevékenységhez kapcsolódó időszakban beszerzett, földrajzilag a Budapest XXI. kerületben és Debrecenben található telephelyen nyilvántartott ingatlanokat (telkek, épületek, építmények) befektetési célú ingatlanokként tartja nyilván az eszközök között, mivel ezeket a PannErgy Csoport fő tevékenységéhez, a geotermikus hőtermeléshez és értékesítéshez közvetlenül és közvetve sem kapcsolódó ingatlanokat a Társaság bérbeadással hasznosítja. A meglévő szerződéses háttér alapján valószínűsíthető, hogy a befektetési célú ingatlanhoz kapcsolódó jövőbeni gazdasági hasznok befolyanak a Társasághoz és a befektetési célú ingatlanok bekerülési értéke megbízhatóan mérhető.

A Társaság tulajdonában álló befektetési célú ingatlanok mindegyike vásárolt befektetési célú ingatlan, ahol a bekerülési érték részei a bekerülési ár, az ingatlan vételnek tulajdonítható, ahhoz kapcsolódó ráfordítás.

A Társaság a befektetési célú ingatlanokat az *IAS 16 standard* szerinti előírt bekerülési érték modell alapján értékeli, a bekerülési érték alapján kerül sor az eszköz hasznos élettartamának megfelelő értékcsökkentés elszámolására és az értékvesztésre utaló jelek esetén az értékvesztés elszámolására. A bekerülési érték modell választásától függetlenül is szükséges valós értékének közzététele.

A befektetési célú ingatlanok az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásban külön mérleg soron szerepelnek. Az ilyen jellegű ingatlanok értékesítésekor vagy a végleges használatból kivonáskor a befektetési célú ingatlan kivezetésre kerül az IFRS-ek szerint összeállított pénzügyi kimutatásból, azzal összhangban, hogy már nem várhatóak jövőbeni hasznok. A kivezetéskor a könyv szerinti érték és az értékesítés nettó árbevételének különbözetét nettó elszámolással vagy bevételként az értékesítés árbevétele vagy ráfordításként az értékesítés költsége eredménykimutatás soron kell megjeleníteni.

3.10.2. Értékesítésre tartott befektetett eszközök

A Társaság abban az esetben minősít egy befektetett eszközt értékesítésre tartottnak, amennyiben az eszköz könyv szerinti értéke annak értékesítése során fog megtérülni, nem pedig folyamatos használata során. Az eszköznek az *IFRS 5 standard* előírásaival összhangban olyan állapotban kell lennie, amely alapján kijelenthető, hogy készen áll az értékesítésre, illetve az értékesítés valószínűségének nagynek kell lennie. A Társaság az értékesítés valószínűségét nagynek minősíti, és ezáltal értékesítési célú eszközként történő nyilvántartás alapfeltételének tekinti:

- ha a Társaság legfőbb szerve/vezetősége igazoltan elkötelezett az értékesítés terve mellett, és az elkötelezettség alapján igazolt a konkrét vevő megtalálására vonatkozó terv;
- ha a Társaság a dokumentált elköteleződést követően aktív marketing tevékenységet folytat reális, az eszköz értékével összhangban lévő áron, a minél rövidebb időtávon és minél kedvezőbb feltételekkel történő értékesítés céljából;
- ha nem valószínű, hogy az értékesítési terven jelentős változtatásokat hajtanak végre, vagy annak visszavonására valószínűleg nem kerül sor;

- ha az értékesítés a tervek alapján a minősítés időpontját követő egy éven belül várható. Bizonyos esetekben előfordulhat, hogy az értékesítés egy évnél hosszabb időszakra kerül kiterjesztésre. Ilyen eset, amikor a Társaság ellenőrzési körén kívül eső események vagy körülmények késedelmet okoznak az értékesítés befejezésében és elegendő bizonyíték áll rendelkezésre arra vonatkozóan, hogy a gazdálkodó egység továbbra is elkötelezett az eszköz eladásának terve mellett.

A Társaság abban az esetben, ha a fentiek alapján értékesítésre tartott befektetési eszközzé minősít egy eszközt, az átminősítés pillanatával leállítja az eszköz értékcsökkenését, a minősítéskori értékelés alapján a könyv szerinti érték és az értékesítési költségekkel csökkentett valós érték közül az alacsonyabb értéken történik az átértékelés, ez az elv a későbbi értékelésekre is vonatkozik.

A Társaság az értékesítésre tartottnak minősített befektetett eszközöket a többi eszköztől elkülönítetten mutatja be az IFRS-ek szerint összeállított pénzügyi kimutatásaiban. Az átminősítéshez, későbbi értékelésekhez kapcsolódó, az egyéb átfogó jövedelemmel szemben elszámolt halmozott bevételek vagy ráfordítások összegét elkülönítetten mutatja be a Társaság.

3.10.3. Az IAS 16 Ingatlanok, gépek és berendezések alá tartozó tárgyi eszközök

A Társaság az IAS 16 Ingatlanok, gépek és berendezések standard előírásaival összhangban kezel minden olyan tartós eszközt, amely nem tartozik a befektetési célú ingatlanok, vagy az értékesítésre tartott befektetett eszközök kategóriába. Ezek olyan tartós (több, mint egy üzleti perióduson át használt) tárgyasult eszközök, amelyek a múltbeli események eredményeképpen a Társaság ellenőrzése alatt álló erőforrások, amelyek révén a Társaság várhatóan jövőbeni gazdasági haszonra tesz szert, a bekerülési értékük megbízhatóan mérhető, és amelyeket a termelés vagy szolgáltatás nyújtása érdekében, vagy bérbeadásra, vagy adminisztratív célokra használ a Társaság.

Az ingatlanok, gépek és berendezések az értékcsökkenéssel csökkentett eredeti bekerülési értéken kerülnek kimutatásra. A tárgyi eszközök bekerülési értéke az előállítás, bekerülés módjától függ. Egyedi beszerzés esetén a beszerzési költség a bekerülési érték, üzleti kombináció során történő akvizíció esetén a valós érték, saját előállítású eszköznél a fejlesztési szakaszban felmerült ráfordítások.

Az eredeti bekerülési érték a tételek megszerzéséhez közvetlenül kapcsolódó költségeket foglalja magában. A kezdeti aktiválás után a későbbi költségek csak akkor kerülnek az eszköz könyv szerinti értékét növelő vagy külön eszközként megjelenítésre, ha a Társaság valószínűleg részesül a tételből származó jövőbeni gazdasági hasznokból és a tétel költsége megbízhatóan mérhető. Az eszközök kicserélt komponenseinek könyv szerinti értéke kivezetésre kerül. A tárgyi eszköz üzembe helyezése után felmerült költségeket, mint például a javítási és karbantartási költségeket az eredmény terhére számolja el a Társaság, abban az időszakban, amelyikben felmerültek.

A bekerülési érték modell segítségével értékelt tárgyi eszköznél a bekerülési érték és a hasznos élettartam alapján megállapításra kerül az értékcsökkenés és a maradványérték, ez alapján maradványértékkel csökkentett bekerülési érték értékcsökkenése történik a hasznos élettartam alatt, amely a tárgyevi IFRS-ek szerint összeállított eredménykimutatásban kerül kimutatásra. A Társaság maradványértékként veszi figyelembe azt az összeget, amelyet az eszköz hasznos élettartamának a végén, a várható elidegenítési költségek levonása után várhatóan realizál.

Minden tárgyi eszköz esetén a maradványérték és a hasznos élettartam (ezáltal az alkalmazott értékcsökkenési kulcs) évenkénti felülvizsgálata, szükség esetén újrabecslése szükséges.

A Társaságnál előfordulhat, hogy egy adott tárgyi eszköz a hasznos élettartam végén nulla értéken szerepel a Társaság kimutatásaiban és kivezetésre kellene kerüljön, ugyanakkor a hasznos élettartam

becslés alapfelvetéseiben bekövetkezett változások miatt továbbra is használja a Társaság. Ennek az elkerülésére a hasznos élettartam és értékcsökkenés újrabecslését végzi el a Társaság évente, minden fordulónapon. Az újrabecslést követő esetleges hasznos élettartam módosításkor a fordulónapig elszámolt értékcsökkenés és az újrakalkulált hasznos élettartamnak megfelelő értékcsökkenés közötti különbséget a tárgyévi eredményben kerül elszámolásra, a változás évében könyvelve.

A PannErgy Csoport a telkekre értékcsökkenést nem számol el. A Társaság az ingatlanok, gépek és berendezések értékcsökkenését lineáris módszerrel számítja ki, melynek során az eszközök bekerülési értékét vagy átértékelt összegeit az alábbi becsült hasznos élettartamok alatt a maradványértékig csökkenti:

Ingatlanok (közte a geotermikus projektek ingatlanjai)	20 - 75 év
Termelő gépek (közte a geotermikus projekt termelő gépei)	3 - 25 év
Egyéb berendezések	2 – 8 év
Járművek	5 év

Egy eszköz könyv szerinti értéke azonnal leírásra kerül a megtérülő értékre, ha a könyv szerinti értéke meghaladja a becsült megtérülő értékét.

A pénzügyi lízing keretében beszerzett tárgyi eszközöket a saját tulajdonú tárgyi eszközökkel azonos módon a várható hasznos élettartam alatt értékcsökkenti a Társaság, de csak abban az esetben, ha ésszerű bizonyosság van a tulajdonjog átszállására a futamidő végén.

Az eszközök értékesítéskor keletkező nyereség vagy veszteség, amely a könyv szerinti érték és az értékesítési ár figyelembevételével kerül megállapításra, az egyéb ráfordítások és bevételek között kerül elszámolásra.

A határozatlan hasznos élettartamú vagy a használatra még nem alkalmas tárgyi eszközökre a Társaság nem számol el amortizációt, de azokat értékvesztés szempontjából évente felülvizsgálja. Azok a tárgyi eszközök, amelyekre a Társaság értékcsökkenést számolt el, szintén felülvizsgálatra kerülnek értékvesztés szempontjából minden olyan esetben, amikor az események vagy a megváltozott körülmények azt jelzik, hogy a könyv szerinti érték teljes megtérülése nem biztos, hogy bekövetkezik. Amennyiben a megtérülő érték a könyv szerinti érték alá kerül, a bekerülési értéken kezelt eszközök vonatkozásában értékvesztést kell az eredmény terhére elszámolni. A megtérülő érték az eszköz használati értéke és értékesítési költségekkel csökkentett valós értéke közül a magasabb. Az értékesítési költségekkel csökkentett valós érték az az összeg, amely független felek közötti tranzakció során az eszközért megkapható, csökkentve az elidegenítés költségeivel, míg a használati érték az eszköz folyamatos használatából és hasznos élettartamának végén történő értékesítésből származó cash flow-k nettó jelenértéke. A megtérülő érték meghatározása eszközönként egyedileg, illetve amennyiben ez nem lehetséges, pénztermelő egységenként történik.

A Társaság minden fordulónapon megvizsgálja, hogy a korábban elszámolt értékvesztés okai fennállnak-e még. A korábban elszámolt értékvesztés visszaírására csak akkor van lehetőség, ha az utolsó értékvesztés megállapítása során figyelembe vett körülményekben változás következett be. Az értékvesztés visszaírására csak olyan szintig van lehetőség, hogy az eszköz könyv szerinti értéke nem haladhatja meg annak megtérülő értékét, vagy – amennyiben ez kisebb – az eszköz értékcsökkenéssel csökkentett könyv szerinti értékét, ami akkor lett volna, ha az értékvesztés elszámolására nem kerül sor.

3.10.4. Beruházások, geotermikus projektek

A beszámolóban a tárgyi eszközök értéke tartalmazza a beruházások értékét is, ezek a folyamatban lévő geotermikus energetikai és egyéb jellegű beruházások aktuális bekerülési értékei, az értékcsökkenés elszámolása a beruházás aktiválását követően történik.

A geotermikus projektek megvalósítása során tipikusan egy előkészítő, tervezési-engedélyeztetési szakaszt követően egy kitermelő kút (szivattyúval, szűrővel, gáztalanítóval), egy a kitermelt geotermikus fluidum földrétegbe történő visszajuttatását szolgáló visszasajtoló kút, egy hőcserélőt és az egész rendszerre vonatkozó irányítástechnikát tartalmazó hőközpont, a fogyasztókkal történő összekötési/csatlakozási pontok, valamint a komplett geotermikus rendszer fent felsorolt elemeit összekötő távvezeték rendszer kerül kialakításra.

Az IAS 11 *Beruházási standard* előírásait figyelembe veszi a PannErgy Csoport a több beszámolási időszakot érintő projekteknél, a szerződéses ütemezések úgy kerülnek megállapításra, hogy az összhangban legyen a megvalósítás költségeinek felmerülésével és a számlázás ütemezésével.

3.11. Befektetések

A Társaság az IAS27 *standard* által a befektetések értékelésére vonatkozóan meghatározott módszerek közül a bekerülési érték módszert alkalmazza valamennyi részesedésére vonatkozóan.

A részesedések értékelésének fontos eleme a meghatározott időszakonként történő értékvesztés vizsgálat, a Társaság az IAS 36 *standard* előírásai alapján évente elvégzi az IFRS-ek szerinti pénzügyi kimutatások, éves beszámoló összeállításakor a részesedések értékvesztésének vizsgálatát. Amennyiben arra utaló jel mutatkozik, hogy az adott részesedés értékvesztett, meg kell határozni a részesedés megtérülő értékét. A megtérülő érték a használati érték (jellemzően a Társaság jövőre vonatkozó, részletes pénzügyi tervei alapján diszkontált cash-flow módszerrel meghatározott érték), illetve az elidegenítés költségeivel csökkentett valós érték (ha ez egzakt módon meghatározható piaci benchmark információk alapján) közül a magasabb érték. Amennyiben a megtérülő érték alacsonyabb, mint az eszköz bekerülési értéke, értékvesztést kell elszámolni, a tárgyévi eredménykimutatás egyéb ráfordítások sorában kerül bemutatásra.

A részesedéseknél értékvesztést akkor kell elszámolni a fentiekkel összhangban, ha az IFRS-ek szerint összeállított pénzügyi kimutatások fordulónapján a könyv szerinti érték a várhatóan megtérülő értéket meghaladja.

A Társaság értékvesztésre utaló jelként definiálja, ha birtokába kerül olyan információ, amely a leányvállalat pénzügyi nehézségeiről, bevételszerző képességének bázisául szolgáló vevői szerződések megszűnéséről, a leányvállalat számára előnytelen átalakításáról, a külső finanszírozási struktúra a leányvállalat számára előnytelen átalakításáról, egyéb csőd veszélyről szól.

3.12. Goodwill

A Társaság goodwillként tartja nyilván az olyan immateriális eszközöket, amelyek valamilyen eszköz vásárláshoz kapcsolódnak, oly módon, hogy a goodwillt a megvásárolt eszközökből származó jövőbeni gazdasági hasznokra vonatkozó várakozásai miatt fizetett meg, és amelyek egyedileg nem azonosíthatóak, azaz nem köthetőek egyértelműen, közvetlenül a meglévő, eszköz vásárlással érintett tárgyi eszközök, immateriális eszközök közül egyre sem. A goodwill bekerülési értéke az az összeg, amennyivel az üzleti kombinációért fizetett összeg meghaladja az azonosítható eszközök, kötelezettségek és függő kötelezettségek valós értékéből a Társaságra, mint felvásárlóra jutó részt.

A goodwill értékét évente értékvesztés tesztnek kell alávetni, amely során a goodwill értéke felosztásra kerül a Csoport azon pénzeszköz-termelő egységei között, amelyek várhatóan részesednek a kombinációból eredő szinergiákból.

3.13. Készletek

A konszolidált pénzügyi kimutatásokban kimutatott készletek döntő többsége a geotermikus projektek kivitelezéshez kapcsolódó áru (például béléscső) illetve befejezetlen termelés és félkész termék, valamint a geotermikus projektek üzemeltetési szakaszában felhasználni tervezett fenntartási anyag jellegű készlet. A készletek bekerülési értéken, vagy nettó realizálható értéken kerülnek bemutatásra, a kettő közül az alacsonyabb értéken.

A készletek bekerülési értéke a beszerzés költségeit, a konverzió költségeit és azokat a költségeket foglalja magában, amelyek a készletek jelenlegi helyükre és állapotukba kerüléséhez szükségesek. A bekerülési értéknek nem lehet része a raktározási költség, reklám és marketing költség, értékesítés költségei. A beszerzés költségei azok a költségek, amelyek a készlet beszerzőjénél annak érdekében merültek fel, hogy a készletet megszerezze. A Társaság ide érti magát a készletért fizetett ellenértéket, az importhoz kapcsolódó terheket, a vissza nem igényelhető adókat, a szállítási és kezelési költségeket, minden egyéb kifizetést, amely közvetlenül az adott készlet beszerzéséhez köthető. A beszerzési költséget csökkentik a kapott engedmények és rabattok. A nettó realizálható érték alatt a várható – normál üzleti körülmények közötti – eladási árat definiálja a Társaság, csökkentve az értékesítésig még felmerülő befejezési és értékesítési költségekkel. A nettó realizálható értéket minden fordulónapon újra kell becsülni és a leírást évente újra meg kell határozni. Ha a készlet nettó realizálható értékében olyan változás áll be, amely alapján a korábban elszámolt készlet értékvesztés visszairása szükséges, az a Társaságnál megvalósítható, de csak a korábban elszámolt értékvesztés mértékéig. A leírást és visszairást is az egyéb ráfordítások között kell megjeleníteni. A készlet leírását (visszairását) abban az időszakban kell elszámolni, amelyben azt megállapították.

A Társaság a készletek értékeléséhez az IAS 2 *Készletek standard* előírásai által felsorolt értékelési módszerek közül a súlyozott átlagos bekerülési értéket alkalmazza.

A holding felépítésű működésből adódóan a Társaság a készletek között tarthat nyilván olyan továbbszámolható szolgáltatásokat, amelyek áruként, bekerülési értéken vannak kimutatva, feltéve, hogy igazolt a veszteség nélküli továbbszámolás lehetősége.

3.14. Pénzügyi instrumentumok

Pénzügyi instrumentumnak minősülnek a Társaság IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásaiban kimutatott adott kölcsönök, kapott kölcsönök, vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, kibocsátott, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok, részesedések más Társaságban, vevők, szállítók, határidős ügyletek és swap ügyletek.

A pénzügyi instrumentumok (beleértve az összetett pénzügyi instrumentumokat) az alapul szolgáló szerződéses kötelezettségek valós tartalma alapján válnak eszköz-, forrás- vagy tőkeelemmé, kezdetben valós értéken értékeli az ilyen eszközöket a Társaság. A pénzügyi instrumentum valós értéke az az ár, amelyet az eszköz értékesítésekor kapna a Társaság, illetve a kötelezettség átruházásakor kifizetne a Társaság normál piaci szereplői viszonyokat, normál üzletmenetben létrejött ügyletet feltételezve az értékelés időpontjában. A valós érték meghatározása történhet egzakt piaci árak alapján vagy, ennek hiányában, értékelési modellekkel. A modellek kiválasztása és kialakítása során az instrumentum jellemzőinek megfelelő modellt kell alkalmazni és a valós érték meghatározásának általános alapelveit kell figyelembe venni.

3.14.1. Kezdeti megjelenítés valós értéken

A Társaság az IAS 39 standard alapján minden pénzügyi instrumentumot valós értéken jelenít meg kezdetben, az ügyletkötés időpontjában, vagyis azon a napon, amikor a Társaság kötelezettséget vállal az eszköz megvásárlására vagy értékesítésére. Ebbe az értékbe a Társaság beleveszi azokat a tranzakciós költségeket is, amelyek közvetlenül a pénzügyi instrumentum megszerzéséhez vagy kibocsátásához kapcsolódnak. Az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközök kezdetben valós értéken kerülnek megjelenítésre, a tranzakciós költségek az eredménykimutatásban kerülnek elszámolásra.

A pénzügyi instrumentumok besorolást a pénzügyi eszközök beszerzésének célja, a pénzügyi instrumentumok jellemzői és az IAS 39 standard pénzügyi instrumentum kategóriákra vonatkozó definíciói határozzák meg. A pénzügyi eszközök besorolását a Társaság a kezdeti megjelenítéskor határozza meg. A későbbi megjelenítés szempontjából a pénzügyi instrumentumokat a következő kategóriákba lehet sorolni:

3.14.2. Értékesíthető pénzügyi eszközök

A Társaság értékesíthető pénzügyi eszközként (Available for Sale, AFS) tartja nyilván azokat a pénzügyi eszközöket, amelyek értékesíthetőként vannak megjelölve, vagy amelyeket nem soroltak be egyéb kategóriába. Az értékesíthető pénzügyi eszközök értékelésének alapja a valós érték, a valós érték változását az egyéb átfogó jövedelemben kezeli a Társaság. Az ide sorolt pénzügyi instrumentumoknál a Társaság csak akkor alkalmazza az effektív kamatláb módszert, ha adósságinstrumentumról van szó. Az értékesíthető pénzügyi eszközökre a pénzügyi instrumentumokra vonatkozó értékvesztési szabályok is alkalmazandók.

A Társaság az értékesíthető pénzügyi eszközök között szerepelteti elsődleges jelleggel a vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat és más Társaságban lévő részesedéseket. Az értékesíthető pénzügyi eszközök 50%, vagy annál kisebb arányú, illetve konszolidációba egyéb okok miatt be nem vont részesedéseket tartalmaznak.

3.14.3. Kölcsönök és követelések

A kölcsönök és követelések olyan fix vagy meghatározható kifizetéssel rendelkező nem származékos pénzügyi eszközök, melyeket nem jegyeznek aktív piacokon. A Társaság a kölcsönök és követelések között szerepelteti a vásárolt és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat és jellegének megfelelően itt szerepeltetheti a vevő követeléseket, valamint az adott kölcsönöket. A kölcsönöket a forgóeszközök között tartja nyilván a Társaság, kivéve azokat, amelyek lejáratá meghaladja a mérlegfordulónaptól számított egy évet, ez utóbbiak a befektetett eszközök szerepelnek.

A kölcsönök és követelések értékét kezdetben valós értéken, majd ezt követően amortizált bekerülési értéken mutatja be az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásokban a Társaság, effektív kamatláb módszerrel. Az amortizált bekerülési értéken történő nyilvántartással a Társaság biztosítja, hogy a pénzügyi instrumentummal kapcsolatos kezdeti prémiumok, diszkontok, tranzakciós költségek és bizonyos pénzügyi szolgáltatási díjak az instrumentum kezdeti bekerülési értékét (valós értékét) módosítsák, és azok a várható futamidő alatt effektív kamatláb módszerrel meghatározásra kerülnek, a nominális kamat és az effektív kamat közötti különbséget pedig az instrumentum könyv szerinti értékét korigálja. Az effektív kamatlábat az instrumentum bekerülésekor határozza meg a Társaság, a jövőbeni hitelezési veszteségek figyelembevétele nélkül. Az így meghatározott effektív

kamatlábát módosítani csak a változó kamatozású instrumentumoknál lehetséges. Ha kezdetben nem merültek fel egyedi, a pénzügyi instrumentumhoz kapcsolódó költségek, díjak, az effektív kamatláb meg fog egyezni az ügyleti kamatláb mértékével.

A valós érték változását csak a konszolidált pénzügyi kimutatások jegyzeteiben kell bemutatni. A kölcsönök és követelések jellegű pénzügyi instrumentumoknál a Társaság alkalmazza az értékvesztési szabályokat.

A vevőkövetelések a vevőktől a szokásos üzletmenet során eladott árukért vagy nyújtott szolgáltatásokért járó összegeket tartalmazzák. Ha az összegek várhatóan egy éven belül befolyznak, akkor a forgóeszközök közé kerülnek besorolásra, egyéb esetben a befektetett eszközök között kerülnek bemutatásra a lejáratallal összhangban.

A hitelkeret rendelkezésre tartási díjai tranzakciós költségként kerülnek megjelenítésre (és így a hitel amortizált bekerülési értékének és effektív kamatlábjának számításakor figyelembe kell őket venni), amennyiben valószínűsíthető, hogy a rendelkezésre álló hitel adott része lehívásra kerül. Ebben az esetben a már kifizetett díj a lehívásig elhatárolásra kerül. Ezzel szemben, amennyiben nem valószínű, hogy a hitel adott része lehívásra kerül, a díj a hitelkeret rendelkezésre tartásának időszaka alatt kerül elszámolásra, a tárgyévi eredmények terhére.

Az olyan általános és egyedi hitelfelvételi költségek aktiválásra kerülnek, melyek közvetlenül olyan minősített eszköz beszerzéséhez, megépítéséhez vagy előállításához kapcsolódnak, amely eszköz esetében jelentős idő szükséges ahhoz, hogy az a tervezett célnak megfelelően használható vagy értékesíthető legyen. Az ilyen hitelfelvételi költségek mindaddig növelik az adott eszköz bekerülési értékét, amíg az a tervezett célnak megfelelően használható vagy értékesíthető nem lesz. A minősített eszközhöz kapcsolódóan még fel nem használt egyedi hitelek átmeneti befektetéséből származó bevétel levonásra kerül az aktiválható hitelfelvételi költségek összegéből.

Minden egyéb hitelfelvételi költség a felmerülés időszakában az eredményben kerül megjelenítésre.

3.14.4. Lejáratig tartandó pénzügyi eszközök

A Társaság lejáratig tartandó pénzügyi instrumentumként (Held to Maturity, HTM) tartja nyilván a fix vagy meghatározható kifizetésekkel és fix lejáratallal bíró, nem származékos pénzügyi eszközöket, amelyeket a Társaság pozitív szándéka és képessége alapján a lejáratig tervez megtartani, ezek jellemzően vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírok. A lejáratig tartandó pénzügyi eszközök értékét a Társaság amortizált bekerülési értéken mutatja be az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásokban. A valós érték változását csak a jegyzetekben kell bemutatni. A lejáratig tartandó pénzügyi eszközök jellegű pénzügyi instrumentumoknál a Társaság alkalmazza az effektív kamatlájjal történő érték meghatározást, és az értékvesztési szabályok is alkalmazandók.

3.14.5. Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok

A Társaság eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumként (Fair Value Through Profit or Loss, FVTPL) tartja nyilván a kereskedési céllal tartott pénzügyi eszközöket vagy pénzügyi kötelezettségeket, és a származékos termékeket (ha nem fedezeti ügylet egy hatékony cash-flow fedezeti ügyletben), valamint a Társaság által a kezdeti megjelenítéskor eredménnyel szemben valós értéken értékeltként megjelölt pénzügyi eszközöket vagy pénzügyi kötelezettségeket.

A Társaság eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként tartja nyilván a határidős ügyletekhez, swap ügyletekhez kapcsolódó követeléseket, míg a hasonló ügyletekhez kapcsolódó

kötelezettségeket eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségként tartja nyilván.

3.14.6. Egyéb pénzügyi kötelezettségek

A Társaság egyéb pénzügyi kötelezettségként tart nyilván minden más, nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettséget. Az egyéb pénzügyi kötelezettségek értékét a Társaság amortizált bekerülési értéken mutatja be az IFRS-ek szerint összeállított pénzügyi kimutatásokban. A valós érték változását csak a konszolidált pénzügyi kimutatások jegyzeteiben kell bemutatni. Az egyéb pénzügyi kötelezettségek jellegű pénzügyi instrumentumoknál a Társaság alkalmazza az effektív kamatlábbal történő értékmeghatározást.

A kötelezettségek közé sorolt pénzügyi instrumentumokhoz kapcsolódó kamatok, osztalékok, nyereségek és veszteségek felmerüléskor az eredménykimutatásban kerülnek elszámolásra a pénzügyi műveletek ráfordítása során. Az összetett pénzügyi instrumentumok esetében először azok kötelezettség része kerül értékelésre, a tőkerész maradványértékként kerül meghatározásra.

A szállítói kötelezettségek a szokásos üzletmenet során a szállítóktól kapott árukért és szolgáltatásokért fizetendő összegeket foglalják magukban. A szállítói kötelezettségek a rövid lejáratú kötelezettségek közé kerülnek besorolásra, ha teljesítésük egy éven belül esedékes. Egyéb esetben a hosszú lejáratú kötelezettségek közé kerülnek bemutatásra. A szállítói kötelezettségek kezdetben valós értéken kerülnek megjelenítésre, a későbbiekben pedig az effektív kamatláb módszerével meghatározott amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre.

3.14.7. Pénzügyi instrumentumok nettósítása

A pénzügyi eszközök és kötelezettségek akkor kerülnek kötelezően nettósításra és a mérlegben nettó összegként kimutatásra, ha a megjelenített összegek nettó elszámolása jogilag megengedett és a Társaság az összegeket nettó módon kívánja rendezni, vagy egyidejűleg kívánja az eszközt realizálni és a kötelezettséget rendezni.

3.14.8. Pénzügyi eszközök értékvesztése

A Társaság minden beszámolási időszak végén megvizsgálja, hogy van-e a pénzügyi eszköz vagy pénzügyi eszközök egy csoportjának értékvesztésére utaló objektív bizonyíték. Egy pénzügyi eszköz vagy pénzügyi eszközök csoportja esetében csak akkor áll fenn értékvesztés és kerül könyvelésre a kapcsolódó ráfordítás, ha az eszköz kezdeti megjelenítése után történt események eredményeként objektív bizonyíték létezik az értékvesztésre és ezeknek a veszteséget okozó eseményeknek hatásuk van a pénzügyi eszköz vagy a pénzügyi eszközök egy csoportjának becsült jövőbeni cash-flow-jára, és ennek a hatásnak az értéke megbízhatóan becsülhető. Értékvesztésre utaló jelzés lehet, ha a vevők vagy a vevők egy csoportja komoly pénzügyi nehézségekkel küzd, a kamatok vagy a tőkeösszeg törlesztéseit késedelmesen vagy nem teljesíti, valószínűsíthetően fizetéseképtelenné válik vagy egyéb pénzügyi átszervezés előtt áll és a megfigyelhető adatok azt jelzik, hogy a becsült jövőbeni cash flow-k mérhetően csökkenni fognak, például a fizetéseképtelenség valószínűségét jelentősen befolyásoló gazdasági körülmények megváltoznak.

A kölcsönök és követelések kategóriában a Társaság a veszteség összegét az eszköz könyv szerinti értéke, valamint a (még fel nem merült, jövőbeni hitelezési veszteségek nélkül) becsült jövőbeni cash flowknak a pénzügyi eszköz eredeti effektív kamatlábjával diszkontált jelenértéke közötti különbözetként határozza meg. Az eszköz könyv szerinti értéke csökkentésre kerül és a veszteség

összege az eredménykimutatásban kerül megjelenítésre, kölcsönök esetén a pénzügyi műveletek ráfordítása soron, követelések esetén az egyéb ráfordítások soron. Változó kamatlábú kölcsön vagy lejáratig tartandó befektetés esetében az értékvesztés miatti veszteség meghatározásához használt diszkontráta az eszköz aktuális effektív kamatlába. A Társaság gyakorlati okokból az instrumentumnak a piacon megfigyelhető ára alapján meghatározott valós értéke alapján is meghatározhatja az értékvesztést.

Ha egy későbbi időszakban az értékvesztés összege csökken, és a csökkenést objektív módon egy olyan eseményhez lehet kapcsolni, amely az értékvesztés elszámolása után következett be (mint például az adós hitelképességi besorolásának javulása), az előzőleg elszámolt értékvesztés miatti veszteség visszaírását az eredménykimutatásban kell megjeleníteni, kölcsönök esetén a pénzügyi műveletek bevétele, követelések esetén az egyéb bevételek soron.

3.15. Pénz és pénzeszköz-egyenértékesek

A Társaság IFRS-ek szerint összeállított konszolidált mérlegében és cash-flow kimutatásában a pénz és pénzeszköz-egyenértékesek a Társaság forint és valuta pénztáiraiban fordulónapon található pénzeszköz állományt, a Társaság által pénzügyintézeteknél vezetett elektronikus számlákon található szabadon felhasználható bankszámla egyenlegeket, a Társaság által pénzügyintézeteknél elkülönített számlákon vezetett, korlátozottan felhasználható bankszámla egyenlegeket, a pénzügyintézeteknél lekötött betétszámlán található egyenlegeket, valamint a látra szóló bankbetéteket jelentik. Az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált mérlegben és cash-flow kimutatásban a pénzügyintézeteknél vezetett folyószámlákon található negatív egyenlegek, azaz folyószámlahitelek a rövid lejáratú kötelezettségek között, a rövid lejáratú hitelek soron jelennek meg.

3.16. Saját tőke, jegyzett tőke

A Társaság IFRS-ek szerinti mérlegének saját tőkéje a mérlegfőösszeg és a kötelezettségek különbözete. A saját tőke az IFRS-ek szerinti saját tőke összege, növelve a kapott pótbefizetés IFRS-ek szerint kötelezettségként kimutatott összegével, csökkentve a fizetett pótbefizetés IFRS-ek szerint eszközként kimutatott összegével, növelve a jogszabály alapján tőketartalékba helyezendő pénzeszközök, átvett eszközök értékéből a halasztott bevételként kimutatott összeggel, csökkentve a tőkeinstrumentumnak minősülő tőkeemelés miatt, a tulajdonosokkal szemben kimutatott követelés összegével.

Az IFRS-ek szerinti jegyzett tőke a létesítő okiratban meghatározott jegyzett tőke, amennyiben az tőkeinstrumentumnak minősül. A Társaság cégjogi formája részvénytársaság, a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett PannErgy törzsrészcsevényeket IFRS-ek szerinti jegyzett tőkeként tartja nyilván. Az új törzsrészcsevények kibocsátásához közvetlenül hozzárendelhető járulékos költségek a saját tőkét csökkentő tételként jelennek meg.

A tőketartalék a saját tőke minden olyan elemének összege, amely nem felel meg az IFRS-ek szerinti jegyzett tőke, a jegyzett, de be nem fizetett tőke, az eredménytartalék, az értékelési tartalék, az adózott eredmény vagy a lekötött tartalék fogalmának.

Az eredménytartalék az IFRS-ek szerinti éves beszámolóban kimutatott, korábbi évek halmozott - és a tulajdonosok részére még ki nem osztott - adózott eredmény, ideértve az IFRS-ek szerint a felhalmozott eredmény javára vagy terhére elszámolt összegeket is, amely az *IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása* című standard szerinti egyéb átfogó jövedelmet - az átsorolási módosítások kivételével - nem tartalmazhat. Az így keletkezett összeget csökkenteni kell a fizetett pótbefizetés IFRS-ek szerint eszközként kimutatott összegével, és a fel nem használt fejlesztési tartaléknak a kapcsolódó, az *IAS 12 Nyereségadó* című standard alapján számított halasztott adóval csökkentett összegével.

Az értékelési tartalék az *IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása* című standard szerinti átfogó jövedelem kimutatásban szereplő egyéb átfogó jövedelem halmozott és tárgyévi egyéb átfogó jövedelmet is tartalmazó összege.

Az adózott eredmény az *IAS 1 Pénzügyi kimutatások prezentálása* című standard szerinti átfogó jövedelemkimutatás eredmény szakaszában vagy a különálló eredménykimutatásban szereplő, a folytatódó és a megszűnt tevékenységekre bemutatott adózás utáni nettó eredmény együttes összege. A lekötött tartalék a kapott pótbefizetés IFRS-ek szerint kötelezettséggként kimutatott összege, növelve a fel nem használt fejlesztési tartaléknak a kapcsolódó, az *IAS 12 Nyereségadó* című standard alapján számított halasztott adóval csökkentett összegével.

3.17. Visszavásárolt saját részvény

A Társaság visszavásárolt saját részvényeket a tőzsdén, illetve a tőzsdén kívüli piacon vásárolhat az aktuális közgyűlési felhatalmazással összhangban és az IFRS-ek szerint összeállított pénzügyi kimutatásokban, éves beszámolóban saját tőkét csökkentő tételként, elkülönítetten mutatja be.

A visszavásárolt saját részvények értékesítésének eredménye közvetlenül a saját tőkében, a visszavásárolt saját részvények miatti tartalék soron kerül elszámolásra.

A fentiek biztosítják, hogy a saját részvényekkel kapcsolatban nem kerül megjelenítésre sem nyereség, sem veszteség a Társaság eredményében, a saját részvények bármilyen változása (vásárlása, értékesítése, kibocsátása vagy törlése) esetén.

3.18. Az egy részvényre jutó nyereség

A Társaság az egy részvényre jutó nyereség meghatározásához az adott időszakra vonatkozó eredményt és az adott időszaki átlagos, visszavásárolt saját részvennyel csökkentett részvény darabszám hányadosát használta. A hígított egy részvényre jutó nyereség meghatározásánál minden hígító tényezőt figyelembe vesz. A Társaság hígított részvénytáráként a Társaság kibocsátott részvényeinek számát jelenti, kibővítve a warrantokkal (a Társaság által kibocsátott opciókkal), menedzsmentopciókkal és átváltoztatható kötvényekkel, az azokban foglalt, érintett részvény darabszámmal. A hígított egy részvényre jutó nyereség a fent említett korrekciónak köszönhetően figyelembe veszi a részvénytárá dokumentumokon alapuló, prognosztizálható felhígulását, ezáltal csökkenti az egy részvényre jutó részvényesi vagyon mértékét.

3.19. Tényleges és halasztott nyereségadó

Az *IAS 12 Halasztott adó standard* előírásai alapján a jövedelemadók tényleges és halasztott adókból állnak. A konszolidált pénzügyi kimutatásokban szereplő nyereségadó ráfordítás a tényleges adófizetési kötelezettség és a halasztott adó ráfordítás összege. Ennek megfelelően a Társaság IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásában az évente fizetendő társasági adó mértéke a magyarországi jogszabályok alapján meghatározott adófizetési kötelezettségen alapul, amely korrigálásra kerül a halasztott adó ráfordítás összegével.

A tényleges adó, az adott időszakra vonatkozó adóköteles nyereséggel (negatív adóalappal) kapcsolatban fizetendő (realizálható) nyereségadó összege. A jövedelemadók közé minden olyan hazai és külföldi adó beletartozik, amely az adóköteles nyereségen alapul. A tárgyidőszakra és korábbi időszakokra vonatkozóan a Társaság a tényleges adókötelezettségeket (adóköveteléseket) az adóhatóság felé várhatóan fizetendő (vagy az adóhatóságtól várhatóan visszatérülő) mértékben

értékeli, azon adókulcsok és adójogszabályok felhasználásával, amelyeket a beszámolási időszak végéig jogszabályba foglaltak.

A tényleges adó (kötelezettség/eszköz) a fizetendő/levonható adó összegével egyezik meg. A ténylegesen fizetendő/levonható adóösszegek különbözhetnek a tényleges adók között kimutatott összegektől. Ezek a módosítások a becsült fizetendő/levonható adóösszegek változásait tükrözik. Hacsak nincs arra utaló jel, hogy a módosítás hibából fakad, ezek a tényleges adó változtatások számviteli becslésben bekövetkezett változásként kezelendők. Ezek a módosítások az adóráfordítások/bevételek között kerülnek kimutatásra, abban az időszokban, amikor a módosítás történik.

A tényleges adó megjelenítése annak megfelelően történik az eredményben vagy az egyéb átfogó jövedelemben (saját tőkében), hogy a mögöttes ügylet/esemény megjelenítése hol történik.

A Társaság a vonatkozó adójogszabályok szerint helyi iparűzési adó és innovációs járulék fizetésére is kötelezett, amely jelentős hatással van a Társaság eredményére. A Társaság az *IAS 12 standard* adóköteles nyereség definíciójának értelmezése alapján a helyi iparűzési adó és innovációs járulék adónemek kapcsán fizetendő adókat nem nyereségadóként kezeli, hanem működési ráfordításként, az egyéb ráfordítások között kimutatva.

A Társaság halasztott adóként az *IAS 12 standard* előírásaival összhangban a jövőbeni időszakok vonatkozásában fizetendő/megtérülő nyereségadókat mutatja ki, melyek megtérülése biztosított és felmerülésük múltbeli ügyletekhez és eseményekhez kapcsolódik. Egy adott eszköz adóalapja az eszközhöz adó szempontjából hozzárendelt összeg, amely az eszköz megtérülésekor levonható. Amennyiben a gazdasági hasznok nem adókötelesek, az adóalap megegyezik a könyv szerinti értékkel. Egy adott kötelezettség adóalapja a kötelezettséghez adó szempontjából hozzárendelt összeg, azaz a kötelezettség könyv szerinti értéke csökkentve az adó szempontjából a későbbiekben levont bármilyen összeggel. A halasztott bevétel adóalapja annak könyv szerinti értéke csökkentve a jövőbeni nem adóköteles bevétellel. Az *IAS 12 standard* alapján az átmeneti különbség a számviteli könyv szerinti érték és az adóalap különbsége, mely vagy adóköteles vagy levonható összeg a megtérülést/rendezést követően. Amennyiben adóköteles az átmeneti különbség halasztott adókötelezettségről, míg levonható átmeneti különbség esetén halasztott adókövetelésről beszélünk.

A halasztott adókövetelés forrásai a levonható átmeneti különbségek, a fel nem használt negatív adóalapok és fel nem használt adójóváírások lehetnek. A halasztott adó megtérülésének forrásai a jövőbeni adóköteles nyereség és az adóköteles átmeneti különbségek.

Halasztott adókötelezettség esetében teljes egészében szükséges a halasztott adót megjeleníteni. Ezzel szemben halasztott adókövetések esetében a megjelenítés csak abban az esetben lehetséges, ha rendelkezésre áll majd olyan jövőbeni adóköteles nyereség, amellyel szemben a levonható átmeneti különbségek felhasználhatók. A halasztott adó megjelenítése ugyanott történik, ahol a mögöttes ügylet vagy eseményé (vagyis tételé), amelyre vonatkozik.

A halasztott adókövetelés és halasztott adókötelezettség egymással szembeni beszámítása kötelező, ha kikényszeríthető joga van a Társaságnak a tényleges adókövetések és kötelezettségek beszámítására és ugyanarra az adóhatóságra vonatkozó nyereségadókról van szó.

A fentiek alapján halasztott adó azokban az esetekben jelentkezik, amikor egy tétel számviteli- és adótörvény szerinti elszámolása között időbeli különbség jelentkezik. A halasztott adó követelés és kötelezettség megállapítása azon évek adóköteles bevételére vonatkozó adókulcsok felhasználásával

történik, amikor az időbeli különbség miatti eltérések várhatóan visszafordulnak. A halasztott adó követelés és kötelezettség tükrözi a Társaság által megállapított, az eszközök és kötelezettségek mérleg fordulónapján fennálló adóvonzatát. Halasztott adó követelés csak akkor szerepeltethető a mérlegben, ha valószínűsíthető, hogy a Társaság jövőbeni tevékenysége során adóalapot képező nyereséget produkál, amellyel szemben a halasztott adó eszköz érvényesítést fog nyerni. A mérleg fordulónapján a Társaság számba veszi a meg nem térült halasztott adó követelését és kötelezettségét, valamint ezek megtérülését jövőbeni nyereségeire vonatkozó diszkontált cash-flow számítással ellenőrzi.

3.20. Céltartalék képzés

A Társaság céltartalékként azokat a bizonytalan ütemezésű, vagy összegű kötelezettséget mutatja ki, amelyeknél:

- a kapcsolódó kötelelem múltbeli eseményből ered;
- a mérleg fordulónapján fennáll;
- jogi vagy vélelmezett kötelelem;
- várhatóan gazdasági hasznossággal bíró javak kiáramlásával jár a rendezése és;
- a kötelelem nagysága megbízhatóan becsülhető.

A Társaság függő kötelezettséget mutat ki abban az esetben, amennyiben:

- olyan kötelelem létezik, amely múltbeli eseményekből származik, és amelynek létezését csak egy vagy több, nem teljesen a Társaság ellenőrzése alatt álló, bizonytalan jövőbeni esemény bekövetkezése vagy be nem következése fogja megerősíteni vagy;
- olyan kötelelem létezik, amely múltbeli eseményekből származik, de amelyet nem jelenítenek meg, mert nem valószínű, hogy a kötelelem kiegyenlítése gazdasági hasznot megtestesítő erőforrások kiáramlását fogja igényelni; vagy a kötelelem összege nem mérhető megfelelő megbízhatósággal.

A mérleg fordulónapján történő fennállás és múltbeli eseményhez kapcsolódás fontos szempont, céltartalék nem képezhető olyan költségekre, amelyek a jövőbeni működés érdekében merülnek fel. Egy múltbeli esemény akkor keletkeztet kötelmet a Társaság számára, ha az esemény rendezésére vonatkozóan nincs más reális alternatíva, mint teljesíteni azt. Ez jogi kötelelem esetén azt feltételezi, hogy a kötelelem egy szerződésből, jogszabályból vagy egyéb jogi műveletből származik. Vélelmezett kötelelem esetén pedig a Társaság cselekedeteiből ered a kötelelem, amikor egy bevett múltbeli gyakorlat, nyilvánosságra hozott politikák vagy egy megfelelően részletezett tárgyidőszaki bejelentés által a Társaság jelezte más felek felé, hogy bizonyos felelősségeket vállalni fog és ily módon olyan jogos várakozásokat ébreszt harmadik félben, amelyek alapján a Társaság rendezi kötelmét. Annak eldöntésére, hogy a céltartalék potenciális alapját képező esemény, kötelelem teljesítése járhat-e gazdasági hasznokat megtestesítő erőforrások kiáramlásával a Társaság a bekövetkezés valószínűségét vizsgálja. Valószínűnek a Társaság azt az eseményt tekinti, ahol a bekövetkezés valószínűsége nagyobb, mint a be nem következése, azaz meghaladja az 50%-ot. Amennyiben nem valószínű, hogy az esemény bekövetkezik, akkor a Társaság függő kötelezettségként tartja nyilván az adott kötelmet és függő kötelezettségként teszi közé a pénzügyi kimutatásaiban, de a mérlegben nem mutatja ki azt.

A Társaság a céltartalékokat a kapcsolódó összes kötelelem rendezéséhez szükséges összegben mutatja ki, ez az összeg a szükséges összes ráfordítás mérleg fordulónapi információk alapján megállapított

legjobb becslése, figyelembe véve minden kockázatot, illetve bizonytalanságot, ami a kötelemmel kapcsolatban felmerülhet.

Amennyiben a pénz időértéke jelentősen befolyásolja a kapcsolódó kötelem rendezéséhez szükséges összeget, akkor a céltartalékot a kötelezettség rendezéséhez szükséges kiadások jelenértékének összegében mutatja ki a Társaság. Az idő múlását jelentő diszkontfeloldással a céltartalék mérlegértéke évről évre nő a diszkonthatással, a növekmény pedig a tárgyévi eredmény terhére, kamatráfordításként kerül elszámolásra az egyéb ráfordítások soron.

Előfordulhat, hogy a céltartalék rendezéséhez szükséges ráfordítás vagy annak egy része megtérül. Ezt figyelembe véve kizárólag akkor lehet megjeleníteni a megtérülést, ha lényegileg biztos, hogy megkapja a Társaság a térítést, amennyiben rendezte a céltartalékkal érintett kötelmet. A megtérülésként kapott összeg nem haladhatja meg a céltartalék összegét. A megtérülést elkülönített eszközként kell megjeleníteni, a céltartalékkal kapcsolatos ráfordítás az eredménykimutatásban a megtérülés összegével nettósítva is kimutatható.

A Társaság részvényopciós programot működtethet, igazgatósági felhatalmazás alapján, amely többéves ciklusra meghirdetett programban a PannErgy részvény tőzsdei árfolyam meghatározott szintjeinek elérése esetén a részvényopciós program jogosultja meghatározott darabszámú részvények megvásárlására jogosult a szintén meghatározott opciós áron, illetve lehetősége nyílik pénzbeli megváltásra is, amely során az opciós ár és a részvényopciós programban meghatározott megnyírási feltételek esetén meghatározott tőzsdei (piaci) ár között különbözet pénzügyileg rendezésre kerül számára a Társaság részéről.

A Társaság a részvényopciós programot céltartalékként mutatja ki, az adott fordulónapon a PannErgy részvény aktuális piaci árfolyama, volatilitása és a részvényopciós programban meghatározott részvény árfolyam szintek elérésének valószínűsége alapján, Black-Scholes módszerrel történő értékelés eredményétől függően.

3.21. Részvényopciós program

A 3.20. fejezetben említett részvényopciós programtól függően a Társaságnál előfordulhatnak olyan részvényalapú kifizetések, amelyek megfelelnek az *IFRS 2 Részvény alapú kifizetések* standard előírásainak. Ebben az esetben, ha a részvényalapú kifizetések tőkeinstrumentumban történnek, akkor a kifizetésekkel kapcsolatban felmerült költségek a saját tőkével szemben, míg pénzeszközben történő teljesítés esetén, a pénzügyi kötelezettségekkel szemben kerülnek elszámolásra, pénzügyi műveletek ráfordítása soron. Amennyiben választási lehetőség biztosított a teljesítés módjáról a Társaság részéről, akkor, ha a szerződés megkötésekor keletkezik kötelem pénzeszközben történő rendezésre, akkor pénzeszközben teljesítendő tranzakcióként kezelendő. Ha a szerződés megkötésekor nem keletkezik kötelem pénzeszközben történő rendezésre, akkor a megállapodás tőkeinstrumentumban rendezendő tranzakcióként kezelendő. Ha a választási lehetőség a másik fél (jellemzően a Társaság munkavállalója lehet) részére biztosított, akkor a Társaság részéről összetett pénzügyi instrumentum kerül kibocsátásra, amely szétválasztandó tőkeinstrumentumban teljesítendő, illetve pénzeszközben teljesítendő részre, és ennek megfelelően jelenítendő meg az eredménykimutatásban és a mérlegben. A jellemzően munkavállalók számára nyújtott részvényalapú juttatások nem azonnal keletkeztetnek kötelmet a Társaság számára, hanem a juttatások követeléséhez kapcsolódó jog egy meghatározott időszak (ún. megszolgálási időszak) alatt teljesített megszolgálási és esetleges nem megszolgálási feltételek teljesítése után lép életbe. A megszolgálási időszak általában több éves periódus, ennek

megfelelően a várhatóan felmerülő költségeket időarányosan kell elszámolni a megszolgálási időszak alatt.

A részvényalapú kifizetések értékének meghatározása direkt és indirekt módszerrel történhet. A direkt módszer esetén a Társaság által beszerzett termék/igénybe vett szolgáltatás valós értéke alapján kerül meghatározásra a részvényalapú kifizetés összege. Az indirekt módszer használata esetén a nyújtott tőkeinstrumentum valós értéke szolgálhat alapul a kifizetés összegének meghatározásához. A tőkeinstrumentumban teljesített részvényalapú kifizetéseknél a részvényalapú juttatás nyújtásának időpontjában érvényes tőkeinstrumentum valós értékének használata a teljes megszolgálási időszak alatt, a valós érték változások elszámolása a saját tőkével szemben történik. A pénzeszközben teljesített részvényalapú kifizetések a részvényalapú juttatás nyújtásának időpontjában érvényes tőkeinstrumentum valós értékének újraértékelése minden fordulónapon, a valós érték változások elszámolása az eredménnyel szemben történik.

A részvény alapú kifizetésekhez kapcsolódó költségek minden esetben annak a Társaságnak az eredményében kerülnek elszámolásra, amely Társaság a juttatásra jogosult munkavállalókkal munkáltatói jogviszonyban áll. A Társaság olyan partnerekkel is köthet részvényalapú juttatásról szóló szerződést, amely partnerek nem a Társaság munkavállalói. A megjelenítési és értékelési elvek ebben az esetben is megegyeznek a munkavállalói, részvényalapú juttatások esetében alkalmazott elvekkel.

3.22. Árbevétel elszámolása

A pénzügyi kimutatások elkészítésére és bemutatására vonatkozó keretelvek alapján a bevétel a gazdasági hasznokban a beszámolási időszakban eszközök befolyása vagy növekedése vagy kötelezettségek csökkenése formájában bekövetkezett növekedése, amely azt eredményezi, hogy a saját tőke a tulajdonosok hozzájárulásától eltérő okból nő. Az *IAS 18 Bevételek* standard alapján az árbevétel az a bevétel, amely egy gazdálkodó egység szokásos üzletmenetéből származik. A Társaságnál a szokásos üzletmenethez kapcsolódóan árbevétel a következő tevékenységből keletkezhet:

- Áru értékesítése;
- Szolgáltatások nyújtása;
- A gazdálkodó egység eszközeinek mások által történő jogdíjakat eredményező használata.

Mindegyik fenti árbevétel típus közös jellemzője, hogy a jövőbeli gazdasági hasznok beáramlása valószínű, a bevétel megbízhatóan mérhető, a (felmerült és várható) költségek megbízhatóan azonosíthatók és mérhetőek.

Az *IAS 18 Bevételek* standard alapján a kapott vagy járó ellenértéket valós értéken kell értékelni, figyelembe véve a gazdálkodó egység által jóváhagyott bármilyen kereskedelmi és mennyiségi engedmény árbevétel csökkentő összegét. A valós érték nem tartalmazza a kapcsolódó adókat. Szokásos fizetési határidőn túli halasztott fizetés esetén nettó jelenértéken szükséges az árbevételt értékelni. Az összemérés elve alapján a bevételeknek és a költségeknek ahhoz az időszakhoz kell kapcsolódniuk, amikor azok gazdaságilag felmerültek.

Az *IFRS 15 (Ügyfelektől származó bevételek)* standard 2018. január 1-jén, vagy azt követően kezdődő üzleti évekre kötelezően alkalmazandó, az új bevétel standard számos ponton hoz változást az *IAS 18 standardhoz* képest. Egy öt lépéses modell kerül kialakításra a bevételek megjelenítésére vonatkozóan:

- Értékesítési szerződés azonosítása
- A teljesítési kötelezettségek azonosítása
- Tranzakciós ár meghatározása

- Tranzakciós ár allokációja
- Bevétel megjelenítése

Az *IFRS 15 standard* fokozottabb iránymutatást ad a termékek vagy szolgáltatások elkülönítésére vonatkozóan, egy termék vagy szolgáltatás akkor tekinthető elkülöníthetőnek, ha az önmagában hasznot hajt, illetve, ha nem elválasztható más tételektől. Megszűnik a valós értéken történő értékelés, és az ellenérték úgy kerül meghatározásra, mint az az összeg, amelyre a Társaság várakozásai szerint jogosult lesz. A változó ellenérték hatását szükséges a Társaságnak számításba venni a tranzakciós ár meghatározásakor. Emellett amennyiben jelentős finanszírozása komponense van a bevételnek, a pénz időértékét is szükséges figyelembe venni.

A fentiekén túlmenően megszűnik a kockázat és haszon alapú bevétel megjelenítési modell. A bevétel akkor jelenik meg, amikor a vevő megszerzi az ellenőrzés jogát, kontrollt a szolgáltatás/eszköz felett. A kontroll időarányosan, a feltételek teljesülésével, illetve egy időpontban kerül át, ha a feltételek nem teljesültek.

Az *IFRS 15 standard* korábbi alkalmazása megengedett, de a Társaság több szempontot is figyelembe véve nem él az új bevétel standard korai alkalmazásával, csak 2018. január 1-től fogja alkalmazni, a kötelező előírással összhangban.

A Társaság azokat a tárgyi eszköz eladásait és egyéb bevételeit, amelyek nem a szokásos üzletmenet során realizálódnak, nem mutatja ki árbevételként.

3.23. Kamatbevétel és osztalékbevétel

A Társaság a holding működéséhez, irányításához kapcsolódóan nyújtott kölcsönei után kamatbevételt is realizálhat, illetve a tulajdonosi befektetése után osztalék bevételt is realizálhat. A Társaság az ilyen jellegű kamat és osztalék bevételeit nem a szokásos üzletmenetből származó bevételnek minősíti, nem árbevételként kezeli, hanem a pénzügyi műveletek bevételei között.

A kamatbevétel az effektív kamatláb módszerrel kerül megjelenítésre. A kölcsönök és követelések értékvesztése esetén a Társaság a könyv szerinti értéket a megtérülő értékre csökkenti, ami az instrumentum eredeti effektív kamatlábjával diszkontált, becsült jövőbeli cash flow-k jelenértéke. A továbbiakban a diszkont visszafordulásából adódó különbözet kamatbevételként jelenik meg. Az értékvesztett kölcsönökből és követelésekből származó kamatbevétel az értékvesztés számításához használt effektív kamatláb alkalmazásával kerül megjelenítésre, a pénzügyi eszköz nettó értékére számítva.

Az osztalékbevétel akkor kerül megjelenítésre, amikor a Társaság jogosulttá válik az osztaléokra.

3.24. Lízingek

A Társaság az *IAS 17 Lízingek* standard előírásaival összhangban minden olyan megállapodást lízingnek tekint, amellyel a lízingbe adó a szerződésben rögzített időszakra egy fizetés vagy fizetések sorozata fejében átadja az eszköz használatának jogát a lízingbe vevőnek. A lízingek minősítése az operatív és pénzügyi kategóriába történhet meg annak alapján, hogy a kockázatok és hasznok lényegében átkerülnek-e a lízingbe vevőhöz.

A Társaság pénzügyi lízingnek tekinti azokat a megállapodásokat, ahol az alábbi feltételek közül legalább kettő egyidejűleg teljesül:

- ahol a megállapodás alapján a tulajdonjog átszáll a futamidő végén;
- ahol a megállapodás tartalmaz egy a futamidő végére vonatkozó, kedvező vásárlási lehetőséget, amellyel – a lízing kezdetekor – valószínű, hogy a lízingbe vevő élni fog;

- a lízing futamideje megegyezik a lízing tárgyat jelentő eszköz hasznos élettartamának túlnyomó részével;
- a minimális lízingfizetések jelenértéke legalább lényegében megegyezik a lízingelt eszköz teljes valós értékével;
- a lízingelt eszközök egyediek.

A Társaság a lízingelt eszközöket a tárgyi eszköz nyilvántartásával összhangban lízingelt tárgyi eszközként tartja nyilván az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásaiban a kötelezettségekkel szemben, ahol a kötelezettségek a szerződés alapján fizetendő minimális lízingkötelezettségek jelenértékének felel meg. Az így nyilvántartásban lévő eszközre a maradványérték és hasznos élettartam vagy lízing élettartam becslés alapján értékcsökkenés elszámolása történik, meg a lízing finanszírozáshoz kapcsolódó finanszírozási kamat terhek pénzügyi ráfordításként kerülnek elszámolásra a Társaság eredménykimutatásában.

A Társaság, mint lízingbe vevő a bekerüléskor a lízingelt eszköz és kapcsolódó lízing kötelezettség kimutatása közül az alacsonyabb értéken mutatja be vagy a minimális lízingfizetések jelenértékét vagy valós értékét.

Az értékcsökkenés elszámolásánál a lízing futamideje és a lízingelt eszköz hasznos élettartama közül a rövidebb időtartamot kell választani értékcsökkenés alapjául kivéve, ha kellően biztos, hogy a lízingbe vevő a futamidő végén megszerzi a tulajdonjogot a lízingelt eszköz felett.

A Társaság a futamidő végéig fizetendő finanszírozási terheket, kamatokat az effektív kamatláb módszerével, a lízing implicit kamatlábjának használatával számolja el.

A Társaságnál csak lízing kötelezettség fordulhatnak elő, lízing követelések nem.

A Társaság a visszlízingekeket a lízingekkel összhangban kezeli. A visszlízing magában foglalja egy adott eszköz értékesítését és ugyanannak az eszköznek a vissza lízingelését, finanszírozási célból. A lízingdíj és az eladási ár rendszerint kölcsönösen függenek egymástól, mivel együttesen tárgyalnak azokról. A visszlízing ügyletek számviteli kezelése attól függően eltér, hogy operatív vagy pénzügyi visszlízingről van-e szó. A pénzügyi visszlízing esetében a könyv szerinti értéket meghaladó bármely értékesítési bevétel nem lehet bevételként azonnal elszámolni az eladó-lízingbevevőnél. Ehelyett a nyereséget el kell határolni, és a lízing futamideje alatt amortizálni kell. Az amortizálás oka, hogy a pénzügyi visszlízing esetén a lízingbeadó finanszírozást nyújt a lízingbevevőnek, így a könyv szerinti értéket meghaladó értékesítési bevételeket nem helyénvaló bevételként kezelni.

Amennyiben a valós érték alacsonyabb az eszköz könyv szerinti értékénél, a könyv szerinti érték és a valós érték közötti különbözettel azonos összegű veszteséget nem szabad elszámolni. Míg az operatív lízing esetében azonnal, egy összegben kell elszámolni a veszteséges értékesítésből származó veszteséget, a pénzügyi lízing esetén a veszteség megjelenítése nem lehetséges. Azonban szükséges megvizsgálni, hogy történt-e értékvesztés, amely esetben az *IAS 36 standarddal* összhangban a könyv szerinti értéket szükséges lecsökkenteni a megtérülő értékre.

3.25. Osztalékfizetés

A Társaság részvényeseinek fizetendő osztalékot a Társaság a pénzügyi beszámolójában kötelezettségként mutatja ki abban az időszakban, amelyben a tulajdonosok az osztalékot jóváhagyták. A fizetendő osztalék a saját tőke közvetlen csökkentéseként kerül elszámolásra.

3.26. Állami támogatások

Az állami támogatások valós értéken kerülnek elszámolásra, ha ésszerűen biztos, hogy a Társaság megkapja a támogatást, mivel teljesíteni fogja a támogatáshoz kapcsolódó feltételeket.

A jövedelem-megközelítés elszámolási módszer alapján a Társaság a támogatást bevételként azokra az időszakokra számolja el az összemérés elve alapján, amelyben a kapcsolódó ráfordítások is felmerültek. Ez alól egyetlen kivétel van, ha a támogatás utólagos elszámoláson alapul, azaz a támogatás célja a már felmerült ráfordítások vagy veszteségek kompenzálása, illetve a jövőbeli, kapcsolódó költség nélküli adott azonnali pénzügyi támogatások. Ezeket a támogatásokat a Társaság akkor számolja el bevételként, amikor lehívhatóvá válnak.

Az eszköz beszerzéshez kapcsolódó állami támogatásokat halasztott bevételként mutatja ki a Társaság, és az eszköz hasznos élettartama alatt egyenlő részletekben számolja el az eredménnyel szemben. Egy visszafizetendővé váló állami támogatást a számviteli becslés módosításaként kell elszámolni.

3.27. Összehasonlító időszaki információk

A bázis és tárgyévi adatok a konszolidált pénzügyi kimutatásokban azonos értékeléssel történtek, kivéve a bázis adatokban történt átsorolásokat, amelyek a 39. jegyzetben kerültek kifejtésre. Annak érdekében, hogy a Társaság IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásai megfeleljenek az *IAS 1 standardnak*, a Társaság pénzügyi kimutatásai minden esetben tartalmaznak egy összehasonlító időszakot.

Összehasonlító időszak alatt a Társaság az adott üzleti év pénzügyi kimutatásához kapcsolódóan az üzleti évet megelőző üzleti évre vonatkozóan készített pénzügyi kimutatások tárgyidőszaki adatait érti. Ezeket az összehasonlításokat kellő részletezettséggel kell közölni, hogy a pénzügyi kimutatások felhasználói képesek legyenek értelmezni a mérleget és eredménykimutatást érintő fontosabb módosításokat.

3.28. Szegmens jelentések

A Társaság az *IFRS 8 Működési szegmensek* standard rendelkezéseivel összhangban a konszolidált pénzügyi kimutatásaiban bemutatja azt, hogy milyen különálló működési szegmensekkel rendelkezik a Társaságon belül. A működési szegmensek bemutatásának célja, hogy a pénzügyi kimutatások felhasználóinak megfelelő információs támogatást nyújtson a Társaság múltbeli teljesítményének jobb megértésében, a Társaság működéséhez kapcsolódó kockázatok és megtérülések felmérésében, valamint abban, hogy minél több és részletesebb információval rendelkezzenek a Társaságról az üzleti döntéshozatal során, abban az esetben, ha a Társaság több üzleti tevékenységgel rendelkezik.

A Társaság - mint egy nyilvános részvénytársaság, amelyek kibocsátott részvényeivel vagy hitelviszonyt megtestesítő értékpapírjaival nyilvánosan kereskednek a Budapesti Értéktőzsdén - kötelezően be kell, hogy mutassa a működési szegmenseinek pénzügyi adatait.

Működési szegmens alatt a Társaság azokat a Társaságon belüli elkülöníthető részeket definiálja, amely olyan elkülöníthető tevékenységet végez, amelyen keresztül képes bevételt szerezni és ezzel egyidejűleg a tevékenységéhez kapcsolódóan költségei merülnek fel. Továbbá feltétel, hogy a működési szegmensek teljesítményét a vezető döntéshozók folyamatosan értékelik a rendelkezésre álló információk alapján, illetve megfelelnek az alábbi értékhatároknak:

- A szegmens árbevétele egyenlő vagy több, mint az összes működési szegmens együttes árbevételeinek 10%-a,

- Működési eredménye vagy vesztesége egyenlő vagy több, mint az összes működési szegmens együttes eredményének vagy veszteségének 10%-a,
- eszközeinek értéke egyenlő vagy több, mint az összes működési szegmens értékének 10%-a.

A Társaság a 2016. évi IFRS-ek szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz felülvizsgálta az *IFRS 8 Működési szegmensek* című standardnak való megfelelését, a szegmensekre vonatkozó bemutatási kötelezettségét. A működési szegmens definiálásának felülvizsgálata során megállapítást nyert, hogy a Társaságnál egy működési szegmens, az Energetika azonosítható, a tárgyévet megelőző évben Vagyonekezelésként definiált, - a befektetési célú ingatlanokhoz kapcsolódó ingatlanhasznosítási tevékenységet jelentő - területet a Társaság a jövőben nem azonosítja be szegmensenként az *IFRS 8 standard* előírásai, azon belül is a szegmensekre vonatkozó vezetői megközelítések, illetve a működési szegmensek bemutatására vonatkozó kritériumok alapján.

A konszolidált pénzügyi kimutatások adatainak szegmensenkénti bontása a 38. jegyzetben található.

4. LÉNYEGES/KRITIKUS SZÁMVITELI FELTÉTELEZÉSEK ÉS BECSLÉSEK A SZÁMVITELI POLITIKA ALKALMAZÁSAKOR

Az IFRS követelményeinek megfelelően a Társaság IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásainak készítése megköveteli adott becslések és feltételezések alkalmazását, melyek befolyásolják a pénzügyi kimutatásokban szereplő összegeket. A Társaság a becsléseket és megítéléseket múltbeli tapasztalatok és egyéb tényezők, így az adott körülmények között ésszerűnek gondolt jövőbeli eseményekkel kapcsolatos várakozások alapján folyamatosan értékeli.

A Társaság az *IAS 8 Számviteli Politika, a számviteli becslések változásai és hibák standard*, valamint az *IAS 10 Mérlegfordulónap utáni események* standard előírásainak megfelelően alkalmazza a korábbi időszaki lényeges hibákra, a számviteli becslések módosítására, illetve a mérlegfordulónap utáni események kezelésére vonatkozóan.

4.1. Mérlegfordulónap utáni események

A mérleg fordulónapja és a pénzügyi kimutatások jóváhagyásának időpontja közötti események kapcsán a Társaság megvizsgálja, hogy az érintett esemény a mérleg fordulónapján fennállt körülményeket igazol-e, ebben az esetben a pénzügyi kimutatás módosítására van szükség. Ha az esemény a mérleg fordulónapja után felmerült követelményekre utal, akkor csak közzétételre van szükség, de csak lényeges esetekben.

4.2. Lényeges hiba

A konszolidált pénzügyi kimutatások készítése során hiba a számviteli politika alkalmazása során elkövetett matematikai hibákból, tények figyelmen kívül hagyásából vagy helytelen értelmezéséből adódhat. A Társaság fő elvként ezen hibák javítására vonatkozóan azt vallja, hogy amennyiben lehetséges, technikailag nem kivitelezhetetlen, akkor a korábbi időszaki lényeges hibákat visszamenőleg kell helyesbíteni a hiba feltárását követő első, közzétételre jóváhagyott pénzügyi kimutatásban, éves beszámolóban. A Társaság a kivitelezhetetlen fogalmán azt érti, ha akkor sem tudja alkalmazni, ha minden tőle ésszerűen elvárható megtesz az alkalmazás érdekében.

A Társaság a lényeges hiba fogalmát a következők szerint definiálja: a tételek kihagyásai vagy téves bemutatásai akkor lényegesek, ha azok egyenként vagy együttesen képesek a felhasználóknak a

pénzügyi kimutatások alapján hozott döntéseit befolyásolni. A lényegesség a kihagyás vagy téves bemutatás mértékének és jellegének adott körülmények közötti megítélésétől függ. A megítélésnél az adott tétel nagysága és jellege, vagy a kettő kombinációja a döntő tényező, általános elvként az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált mérleg mérlegfőösszegének 1%-át meghaladó összegű hibákat definiálja a Társaság lényeges hibaként.

4.3. Kritikus számviteli becslések és feltételezések

Az IFRS-ek szerint összeállított számviteli politika alkalmazása során a Társaság a jövőre vonatkozóan bizonyos becslésekkel és feltételezésekkel él. Az ebből eredő számviteli becslések, bár a Társaság jelenlegi eseményekre vonatkozó legjobb ismeretein alapulnak, – a definícióból adódóan – csak ritkán egyeznek meg a tényleges eredményekkel, a tényleges eredmények eltérhetnek azoktól. Azok a becslések és feltételezések, amelyek miatt jelentős mértékben módosulhat az eszközök és források mérlegben szereplő értéke a következő pénzügyi év során, az alábbiakban kerülnek bemutatásra. Ezen feltételezések a megfelelő megjegyzésekben részletesen kifejtésre kerülnek, de a leglényegesebbek az alábbiakra vonatkoznak:

- Adókedvezmények a jövőben, illetve megfelelő mértékű adóalapot képző jövőbeni nyereség realizálása, amellyel szemben a halasztott adóeszközök érvényesíthetőek;
- Bizonyos függő kötelezettségek kimenetele;
- Pénzügyi instrumentumok valós értékének meghatározása;
- Tárgyi eszközök hasznos élettartamának megállapítása;
- A tárgyi eszközök és a goodwill értékvesztésének meghatározása;
- A céltartalék értékének a meghatározása.

A számviteli becslések módszertanában változás állhat be, a Társaság a számviteli becslések változása alatt azt érti, amikor valamely eszköz vagy kötelezettség könyv szerinti értékének, vagy az eszköz időszaki felhasználása összegének módosítása szükséges. A számviteli becslés megváltoztatása az eszközök és kötelezettségek jelenlegi helyzetének értékelése, valamint az azokhoz kapcsolódó várható jövőbeni hasznok és kötelek mérlegelése alapján történik. A számviteli becslések változtatásait valamely új információ vagy új fejlemény okozza, így ennek megfelelően ezek nem minősülnek hibajavításnak.

5. ÉRTÉKESÍTÉS ÁRBEVÉTELE**5.1. Az árbevétel megoszlása fő tevékenységenként**

	2016. eFt	2015. eFt
Energetika	4.056.470	2.185.903
Ingyatlankezelés *	472.599	540.461
Összesen	4.529.069	2.726.364

*A bázis időszakban Vagyonkezelés szegmensként definiálva, a tárgyidőszakban nem önálló szegmens (lásd 38. Szegmensek fejezet).

5.2. Az árbevétel földrajzi megoszlása

	2016. eFt	2015. eFt
Belföldi értékesítés árbevétele	4.527.490	2.722.379
EU-n belüli értékesítés árbevétele	1.579	3.985
EU-n kívüli értékesítés árbevétele	-	-
Összesen	4.529.069	2.726.364

5.3. Az árbevétel tevékenységek-szolgáltatások szerinti részletezése

	2016. eFt	2015. eFt
Hő értékesítés	3.632.526	2.110.301
Villamos energia értékesítés	449.898	30.079
Közvetített és továbbszámlázott szolgáltatás	419.572	579.040
Termék értékesítés (béléscső, egyéb)	15.345	-
Épületek és tárgyi eszközök bérleti díja	11.727	6.944
Összesen	4.529.069	2.726.364

5.4. Az árbevételhez kapcsolódó befektetett eszközök földrajzi szegmensenkénti megoszlása

	2016. eFt	2015. eFt
Belföldi termelésben használt eszközök	21.603.647	21.778.841
EU-n belüli termelésben használt eszközök	-	-
EU-n kívüli termelésben használt eszközök	-	-
Összesen	21.603.647	21.778.841

5.5. Az árbevételhez kapcsolódóan a főbb vevőkre vonatkozó információk

A Társaság három olyan vevő partnerrel rendelkezik, amelyektől a Társaság összes árbevételének legalább 10%-a származik:

	2016.	2016. összes árbevételhez viszonyítva	2015.	2015. összes árbevételhez viszonyítva
Jelentős vevőktől származó árbevétel összesen	3.492.824	77,12%	1.963.995	72,04%
Értékesítés árbevétele	4.529.069	100,00%	2.726.364	100,00%

6. IGAZGATÁSI ÉS ÁLTALÁNOS KÖLTSÉGEK (KÖZVETETT KÖLTSÉGEK)

	2016. eFt	2015. eFt
Közvetett személyi jellegű ráfordítások	170.844	127.476
Irodai és üzemeltetési költségek	148.114	257.420
Szakértői díjak, könyvelés, könyvvizsgálat díjai	138.948	99.745
Nyilvános és tőzsdei jelenléttel, ill. társadalmi szerepvállalással kapcsolatos költségek	132.237	31.545
Közvetett értékcsökkenés (ingatlanok, gépek, berendezések)	40.389	617.041
Bankköltségek	23.876	28.439
Egyéb hatósági díjak, illetékek	18.688	5.307
Biztosítási díjak	10.644	13.027
Összesen	683.740	1.180.000

A PannErgy Csoport a közvetett működési költségek közül számos területen költségcsökkentést tudott elérni az előző évhez képest, ugyanakkor néhány területen emelkedés volt tapasztalható. Az előző évvel való összehasonlítás során fontos kiemelni, hogy 2015-ben egyszeri tételként 617.041 eFt közvetett értékcsökkenés elszámolása történt a Társaság egyik pályázati projektjéhez kapcsolódóan, ennek egyszeri hatását kiszűrve az előző évi 562.959 eFt-hoz képest a közvetett költségek 21%-kal növekedtek.

Ennek okait elemezve a közvetett személyi jellegű ráfordításoknál látható a legnagyobb költség növekedés 43.342 eFt értékben, ami 34%-os emelkedés az előző időszakhoz képest. A tárgyidőszakban jelentős létszám racionalizálás történt a PannErgy Csoportnál, 40 főről 33 főre csökkent az átlagos statisztikai állományi létszám. A racionalizálás pozitív hatásai 2016. II. félévben jelentkeztek, a 2016. I. félévi 101.181 eFt után 69.637 eFt értékben merültek fel közvetett személyi jellegű ráfordítások. A PannErgy Csoport tárgyidőszak végi tényleges munkavállalói létszáma 21 fő volt, ami az előző év végén meglévő 37 fős létszámhoz képest 16 fő csökkenést jelent. A jelentős csökkenés összhangban van azzal, hogy a Társaságnál az intenzív beruházási időszakot követően, a már működő projektek hatékony menedzselését megcélzó létszám racionalizálás történt a tárgyidőszakban. A fenti, költségcsökkentési oldalról nézve pozitív folyamatok a tárgyévben nem tudtak teljes mértékben tükröződni a konszolidált pénzügyi kimutatásokban a bázis időszakokkal történő összehasonlításakor, aminek elsősorban az az oka, hogy a bázis időszakban a folyamatban lévő projektmunkák kapcsán a személyi jellegű ráfordítások egy jelentős része projekthez rendelt, arra aktiválható jellegű volt, míg a tárgyidőszakban, új projektek hiányában ez teljes egészében közvetett személyi jellegű ráfordításként jelentkezett. A bér jellegű kifizetések összesítését a 7. jegyzet tartalmazza.

A személyi jellegű ráfordításokon túl a szakértői, tanácsadói díjak emelkedtek jelentősebb, 39 %-os mértékben az előző év hasonló időszakához képest. Ezt a növekedést egyrészt a győri projekt refinanszírozásának előkészítéséhez, másrészt a tárgyidőszaki vállalati részesedések adásvételéhez (elsősorban ONP Holdings SE részesedés megvásárlásához) kapcsolódó, a tranzakciók előkészítésével szorosan összefüggő jogi, pénzügyi tanácsadói és szakértői költségek felmerülése okozta, a tárgyidőszakban 32.983 eFt értékben jelentkeztek a két jelentős ügylet kapcsán egyszeri szakértői költségek.

A legnagyobb változás az irodai és üzemeltetési költségeknél jelentkezett, ahol a Társaság a működési költségek racionalizálása során 42%-os költségcsökkentést tudott elérni, ezek közül legjelentősebb a székhelyet jelentő irodaépület bérleti szerződésének újratárgyalása során elért költségmegtakarítás, illetve a Társaság által bérelt gépjárművek költségeinek jelentős csökkenése.

A Társaság nyilvános és tőzsdei jelenléti, illetve társadalmi szerepvállalással kapcsolatos költségei emelkedtek a bázis időszakhoz képest annak következtében, hogy, a PannErgy Csoport továbbra is fontosnak tartja társadalmi felelősségvállalás szempontjából a működő projektek helyszínéül szolgáló városok és vonzáskörzetük sportéletének, illetve egyéb társadalmi kezdeményezéseinek, így a geotermikus energia végfogyasztóinak támogatását, amelynek mértéke az üzleti intenzitás növekedésével szintén emelkedhetett.

7. LÉTSZÁM ÉS BÉRKÖLTSÉG ALAKULÁSA

	2016.	2015.
Átlagos statisztikai létszám (fő)	33	40
Béreköltség (eFt)	119.678	285.391
Személyi jellegű egyéb kifizetés (eFt)	14.730	32.118
Bérbírálatok (eFt)	36.436	82.991
Összesen	170.844	400.500

A PannErgy Csoport 2016-ra vonatkozó átlagos állományi létszáma 33 fő, ami 18%-os csökkenés a 2015. évi 40 fős átlagos statisztikai állományi létszámhoz képest. A csökkenés oka, hogy a Társaság a meglévő projektek üzemeltetésére fókuszálva jelentős létszám racionalizálást hajtott végre a tárgyidőszakban. 2016. december 31-én a PannErgy Csoport tényleges munkavállalói létszáma 21 fő, az átlagos statisztikai állományi létszám és a tényleges munkavállalói létszám közötti különbség az egyes tagvállalatok közötti részmunkaidős foglalkoztatásokból ered.

A PannErgy Csoport 2016-ban 1.271 eFt önkéntes nyugdíjpénztári hozzájárulást fizetett a nyugdíjalapoknak 11 fő munkavállalója után, ugyanez 2015-ben 1.694 eFt összegben jelentkezett a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, 13 fő munkavállalóhoz kapcsolódóan. Az önkéntes nyugdíjpénztárakba befizetett összegeket a munkavállalók határozzák meg a PannErgy Csoport minden munkavállalója számára elérhető és egységes Béren kívüli juttatási rendszer keretében, a PannErgy Csoport által meghatározott korlátozások figyelembevételével.

8. EGYÉB RÁFORDÍTÁSOK

	2016. eFt	2015. eFt
Tárgyi eszközök, immateriális javak terven felüli selejtezése, értékvesztése	238.437	1.113.983
Helyi adók, illetékek, bírságok	163.886	160.600
Befejezett projekthez kapcsolódó ráfordítások (értékvesztés leírás, rekultiváció)	89.568	-
Fizetett bírság, kötbér, késedelmi kamat, kártérítés	12.602	90.853
Tao törvény által adókedvezményként elismert látvány csapatsport támogatás	5.000	62.015
Készletek hiánya, selejtezése	2.656	-
Káreseménnyel kapcsolatos költség	2.517	4.214
Költségek ellentételezésére adott támogatás	1.350	15.927
Illetékek, hozzájárulások	114	48
Egyéb	45.514	53.781
Összesen	561.644	1.501.421

Az egyéb ráfordítások tárgyévi 561.644 ezer forint-os értékén belül kiemelhető, hogy Társaság a tárgyévi működéséhez kapcsolódóan a geotermikus hőtermeléshez, hasznosításhoz kapcsolódó immateriális jószágokkal és tárgyi eszközökkel kapcsolatban 238.437 ezer forint terven felüli értékvesztést, leírást számolt el a tárgyidőszakban, mint egyszeri felmerülésű tétel. Ezen felül 89.568 ezer forint értékben jelentkezett a Gödöllői Geotermikus Projekt lezárásához és leírásához kapcsolódó ráfordítás, amely magában foglalja a teljes rekultivációs folyamat valamennyi költségét, ezt szintén egyszeri felmerülésű tételként definiálja a Társaság.

A PannErgy Csoport a működő projektek vonzáskörzetében a társadalmi felelősségvállalás keretében 5.000 eFt összegben támogatott látvány csapat sportág egyesületeket. A jogszabályok alapján ez a támogatási összeg egyrészt a PannErgy egyedi cégeknél vállalkozás érdekében felmerült, elismert költségnek számít, másrészt az így csökkentett eredményből kalkulált egyedi társasági adóknál adókedvezményként vehető figyelembe.

9. EGYÉB BEVÉTELEK

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Fejlesztési célra kapott támogatás	412.377	587.528
Elengedett behajtási költségátalány, késedelmi kamat	126.098	-
Tárgyi eszköz értékesítés nyeresége	36.865	1.737.756
Kapott bírság, kártérítés	15.575	15.275
Káreseménnyel kapcsolatos bevételek	8.580	2.740
Céltartalék felhasználása	-	1.462
Utólag kapott engedmények	5.000	-
Egyéb	58.230	27.446
Összesen	662.725	2.372.207

Az egyéb bevételek tárgyévi 662.725 eFt-os értékén belül a legjelentősebb a kapott támogatások értéke, amely az előző időszakhoz képest 30%-kal csökkent.

Szintén jelentős nagyságrendet képvisel az egyéb bevételeken belül a behajtási költségátalányokhoz és késedelmi kamatokhoz kapcsolódó összeg. A Társaság a tárgyévi jogszabály változásokkal összhangban 126.098 eFt eg139087yéb bevételt számolt el a korábbi években a jogszabályok alapján kötelezően előírt, egyéb ráfordításként elszámolt behajtási költségátalány és késedelmi kamat kötelezettség összegek visszairásával.

A Társaság a tárgyévben 36.865 eFt nyereséget realizált tárgyi eszközök értékesítésén, ezek a jövőben a főtevékenységet jelentő geotermikus hőtermeléshez és -hasznosításhoz nem kapcsolódnának, így az Energetika tevékenység jövőbeni működését nem befolyásolják. A tárgyévi egyéb jellegű bevételek döntően előző évben megvalósított geotermikus projektekhez kapcsolódó utólagos elszámolásokból származó bevételek.

10. PÉNZÜGYI MŰVELETEK BEVÉTELE

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Deviza hitelek, kölcsönök árfolyamnyeresége	90.872	131.346
Részvényopciós programhoz kapcsolódó visszairás	12.583	-
Követelésekkel kapcsolatos árfolyamnyereség	10.811	61.592
Származékos ügyletek nyeresége	10.549	-
Kötelezettségekkel kapcsolatos árfolyamnyereség	4.611	33.461
Kapott kamatok és kamatjellegű bevételek	2.522	6.311
Részesedések értékesítésének árfolyamnyeresége	2.484	-
Forgatási célú értékpapírok árfolyamnyeresége	2.274	710
Deviza számlákkal kapcsolatos árfolyamnyereség	288	3.922
Egyéb pénzügyi bevételek	449	1.772
Összesen	137.443	239.114

A pénzügyi műveletek bevételei között 12.583 eFt értékben jelentkezett a Társaság részvényopciós programjához kapcsolódó, előző évi részvényopciós program értékelés és a program teljesítéséből származó tárgyévi tényleges pénzügyi ráfordítások közötti különbözetből származó pénzügyi bevétel. A származékos ügyletek 10.549 eFt tárgyévi árfolyamnyeresége határidős deviza ügyleteken keletkezett, amelyet a PannErgy Csoport devizában felmerült szállítói kötelezettségeivel összhangban (de nem cash-flow fedezeti ügylet jelleggel) kötött a Társaság. A forgatási célú értékpapírok tárgyévi 2.274 eFt árfolyamnyeresége a forgatási célú értékpapírok között évközben kimutatott, jellemzően pénzügyi instrumentum jellegű portfolión realizálódott, az elért árfolyamnyereség összhangban van az értékpapírok alacsony kockázat – alacsony hozam befektetési karakterisztikájával.

11. PÉNZÜGYI MŰVELETEK RÁFORDÍTÁSAI

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordítások	414.715	208.366
Részvényopciós program ráfordításai	56.236	39.339
Deviza hitelek, kölcsönök árfolyamvesztesége	3131	25.912
Követelésekkel kapcsolatos árfolyamveszteség	30.565	28.859
Kötelezettségekkel kapcsolatos árfolyamveszteség	11.833	87.811
Deviza számlákkal kapcsolatos árfolyamveszteség	3.012	4.480
Származékos ügyletek vesztesége	644	-
Részesedések értékesítésének árfolyamvesztesége	218	-
Egyéb pénzügyi ráfordítások	-	747
Összesen	548.736	395.514

A fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordítások jelentős tárgyévi növekedése a Győri Geotermikus Projekt finanszírozásához kapcsolódik, amelyet 2016. első felében a Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) finanszírozott, 2016. második félévében pedig a jelentősen előnyösebb kamat feltételeket biztosító refinanszírozást követően a CIB Bank Zrt. A refinanszírozás pozitív hatását mutatja, hogy míg 2016. első félévben 273.120 eFt fizetett kamat és kamatjellegű ráfordítás merült fel a Társaságnál, addig 2016. második félévben már jelentősen lecsökkent az ilyen jellegű ráfordítások értéke, 141.595 eFt-ot tett ki.

A fizetett kamatok és kamatjellegű ráfordításokon belül 7.305 eFt kamat csere ügyletekhez kapcsolódik, amely során a PannErgy Csoport változó kamatozású hiteleit fix kamatozású kondíciókra cserélte a tárgyévi elszámolási időszakokban.

A tárgyévben a Társaság a 2016-2019. időszakra vonatkozó Vezetői Részvényopciós Programhoz kapcsolódóan 56.236 eFt pénzügyi ráfordítást számolt el.

A származékos ügyletek 644 eFt tárgyévi árfolyamvesztesége határidős deviza ügyleteken keletkezett, amelyet a PannErgy Csoport devizában felmerült szállítói kötelezettségeivel összhangban (de nem cash-flow fedezeti ügylet jelleggel) kötött a Társaság.

12. PÉNZÜGYI MŰVELETEKHEZ KAPCSOLÓDÓ EGYÉB INFORMÁCIÓK

	2016.	2015.
HUF/EUR árfolyam előző év december 31-én	313,32	314,89
HUF/EUR árfolyam tárgyév december 31-én	311,02	313,32
HUF/EUR árfolyam különbség	-2,30	-1,57

Az év végi devizás átértékeléseken realizált eredmény 96.046 eFt nyereség, ez elsősorban az euró alapú beruházási hitelekhez kapcsolódik.

13. IMMATERIÁLIS JAVAK

Bruttó érték

	Adatok ezer Ft-ban				
	Goodwill	Know-how	Vagyoni értékű jogok	Vásárolt szoftver	Összesen
2015. január 1.	-	1.289.352	334.822	44.108	1.668.282
Beszerezés	-	-	208	14.395	14.603
Értékesítés	-	-	-	-	-
Értékvesztés, selejtezés	-	310.021	-	-	310.021
Átsorolás	-	-132.300	131.069	25.940	24.709
2015. december 31.	-	847.031	466.099	84.443	1.397.573
Beszerezés	343.075	-	-	898	343.973
Értékesítés	-	-	-	-	-
Értékvesztés, selejtezés	-	-167.951	-223	-403	-168.577
Átsorolás	-343.075	304.392	-304.392	-49.518	-392.593
2016. december 31.	-	983.472	161.484	35.420	1.180.376

Halmazott értékcsökkenés

	Goodwill	Know-how	Vagyoni értékű jogok	Vásárolt szoftver	Összesen
2015. január 1.	-	157.550	91.601	44.108	293.259
Növekedés	-	23.609	104.419	5.338	133.366
Értékesítés	-	-	-	-	-
Értékvesztés, selejtezés	-	115.464	-	-	115.464
Átsorolás	-	-	1	-43.986	-43.985
2015. december 31.	-	65.695	196.021	5.460	267.176
Növekedés	-	74.301	2.142	1.605	78.048
Értékesítés	-	-	-	-	-
Értékvesztés, selejtezés	-	-	-	-	-
Átsorolás	-	62.437	-134.984	15.212	-57.335
2016. december 31.	-	202.433	63.179	22.277	287.889
<i>Nettó érték</i>					
2016. január 1.	-	781.336	270.078	78.983	1.130.397
2016. december 31.	-	781.039	98.305	13.143	892.487

A csoport szintű egységes számviteli kezelés érdekében egyes immateriális eszközöknél egyedi átminősítést követően a tárgyidőszakban átsorolások történtek a különböző immateriális javak kategóriák (know-how, vagyoni értékű jogok, vásárolt szoftver) között.

A Csoport egy jelentősebb fejlesztést szerepeltet az immateriális javak között, ez a geotermikus feltárásokhoz kapcsolódik. Ennek a nagyértékű immateriális eszköznek a beszámolóban való szerepeltetése indokolt, mivel konkrét, az adott eszköznek tulajdonítható jövőbeni hasznok kapcsolhatóak hozzájuk. A Csoport vezetésének legjobb becslése mellett készített év végi kalkulációk alapján számszerűsíthetőek a mérlegben szereplő fejlesztések hasznosításából származó jövőbeni pénzáramok. Ezek a pénzáramok diszkontálást követően összehasonlításra kerültek a könyv szerinti értékekkel, és ez alapján a tárgyidőszakban 155.926 eFt értékvesztés elszámolására került sor.

14. TÁRGYI ESZKÖZÖK*Bruttó érték*

	Adatok ezer Ft-ban			
	Ingatlanok *	Gépek és járművek	Beruházás	Összesen
2015. január 1.	8.632.598	6.344.304	2.176.941	17.153.843
Beszerezés	-	-	8.883.979	8.883.979
Aktiválás	7.728.636	1.769.671	-9.498.307	-
Értékesítés	-572.461	-1.665.528	-1.518.334	-2.756.323
Átsorolás, selejtezés, értékvesztés	-113	-49.115	-154.831	-1.004.059
2015. december 31.	15.788.660	6.399.332	89.448	22.277.440
Beszerezés	-	-	966.091	966.091
Aktiválás	78.678	897.087	-975.765	-
Értékesítés	37.405	65.525	-	102.930
Átsorolás, selejtezés, értékvesztés	312.125	22.499	-49.985	284.639
2016. december 31.	16.142.058	7.253.393	29.789	23.425.240

Halmozott értékcsökkenés

	Ingatlanok *	Gépek és járművek	Beruházás	Összesen
2015. január 1.	310.363	1.468.413	-	1.778.776
Növekedés	191.549	916.156	-	1.107.705
Értékesítés	-29.715	-1.211.831	-	-1.241.546
Átsorolás, selejtezés, értékvesztés	-	-15.939	-	15.939
2015. december 31.	472.197	1.156.799	-	1.628.996
Növekedés	463.412	654.951	-	1.118.363
Értékesítés	-306	-18.778	-	-19.084
Átsorolás, selejtezés, értékvesztés	-3.901	-10.294	-	-14.195
2016. december 31.	931.402	1.782.676	-	2.714.080
Nettó érték 2016. január 1.	15.316.463	5.242.533	89.448	20.648.444
Nettó érték 2016. december 31.	15.210.656	5.470.717	29.789	20.711.160

* A fenti Ingatlanok kategóriában a mérlegben külön soron szereplő Befektetési célú ingatlanok értékei is szerepelnek.

Az ONP Holdings SE-től 500.000 eFt értékben megvásárolt, 4,61% PEGE részesedéshez kapcsolódóan 156.925 eFt kisebbségi részesedés kivezetésére került sor, 343.075 eFt goodwill felosztásra került a PEGE Üzletágakhoz tartozó miskolci, győri és szentlőrinci projekt tárgyi eszközeire.

Egyes ingatlanok és gépek a fennálló beruházási hitelek biztosítékául szolgálnak. Ehhez kapcsolódóan az alábbi materiálisabb jogcímkorlátozások, elzálogosítások érvényesek 2016. december 31-én az ingatlanok, gépek, berendezések tekintetében:

PannErgy Társaság	Finanszírozó	Tárgyi eszközöket terhelő biztosíték összege	Tárgyi eszközök, mint biztosítékok
Kuala Kft.	Sberbank Magyarország Zrt.	1.336.805 eFt	Vagyon terhelő keretbiztosítéki jelzálog (valamennyi ingatlanra és ingósággra)
Miskolci Geotermia Zrt.	Sberbank Magyarország Zrt.	2.258.889 eFt	Vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálog (valamennyi ingatlanra és ingósággra)
Arrabona Geotermia Kft.	CIB Bank Zrt.	27.402.334 EUR	Együttes, vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálog (valamennyi ingatlanra és ingósággra)
DD Energy Kft.			
Szentlőrinci Geotermia Zrt.	Széchenyi Kereskedelmi Bank Zrt.	540.000 eFt	Vagyont terhelő keretbiztosítéki jelzálog (valamennyi ingatlanra és ingósággra)
Berekfürdő Energia Kft.	Unicredit Leasing Hungary Zrt.	617.502 EUR	Zálogjog a geotermikus projekt eszközeire vonatkozóan

A tárgyidőszakban nem került sor tárgyi eszközök átértékelésére.

14.1. Nagy értékű tárgyi eszközök év végi értékelése

A PannErgy Csoport a geotermikus projektek speciális jellege miatt több leányvállalatában is nagyértékű eszközökkel (termelő és visszasajtoló kutak, mint ingatlanok, hőközpontok, távvezetékek, egyéb eszközök) rendelkezik, amelyek pénztermelő képessége a projekt jelleg miatt csakis az adott projekthez kapcsolódó, összes tárgyi eszközre vetítve értelmezhető. Ezt alátámasztandó az egyes projektek külön gazdasági egységekbe szervezettek, egy adott eszközcsoport csak egy piacon kerül felhasználásra.

Az értékvesztési teszt minden olyan PannErgy tagvállalatnál megtörtént 2016. december 31-én, ahol a Társaságok eszközeinek döntő hányada termelésben résztvevő, vagy ahhoz közvetlenül kapcsolódó tárgyi eszköz, függetlenül attól, hogy a Társaság értékvesztési jelt észlelt-e vagy sem. Értékvesztési jelként a PannErgy Csoport azt értelmezte, ahol az előző években és a tárgyévben veszteségek keletkeztek, ami lehet annak a jele, hogy az eszközök gazdasági teljesítménye gyengébb az üzembehelyezéskor megfogalmazott elvárási szinttől.

A geotermikus tevékenység speciális jellege miatt a piaci összehasonlítás, illetve költségalapú értékelés, valamint reziduális cégérték módszer helyett a jövedelemtermelő képességen alapuló értékelés került alkalmazásra a nagy értékű eszközök év végi értékelésénél, értékvesztés tesztjénél. A módszer során számszerűsítésre került, hogy a nagyértékű eszközök tulajdonlásából milyen előnyök származhatnak a jövőben a PannErgy Csoport számára, ezeknek a számszerűsített előnyöknek, mint jövőbeni cash flow-nak a jelenérték becslése történt meg. Előnyként a jövedelemtermelő képesség került alapként meghatározásra, azaz a következő évekre vonatkozó részletes modell alapján jelzett pénzáramok jelenértéke került kalkulálásra. Az értékvesztés teszt során az így kalkulált érték, mint megtérülési érték került összehasonlításra a tárgyi eszközök és immateriális javak összesített 2016. december 31-i könyv szerinti értékével.

A megtérülő érték számítására vonatkozó modell tartalmazza:

- az egyes pénztermelő egységként definiált Társaságok számára az eszközökből származó jövőbeni cash flow-k tervezett mértékére vonatkozó becslését;
- ezeknek a jövőbeni cash flow-k összegét és időbeli teljesülését;
- a pénz időértékét;
- egyéb, iparági sajátosságokon alapuló tényezőket.

Az elvégzett értékvesztési tesztek alapján az *IAS 36 standard* előírásaival összhangban a Csoport eszközei a megtérülő értéküket meg nem haladó értéken vannak nyilvántartva, azaz a könyv szerinti értékük meghaladja az eszköz használatának vagy értékesítésének révén megtérülő összeget, értékvesztés elszámolására nem került sor.

15. BEFEKTETÉSEK

	2016. eFt	2015. eFt
Geo-Wendung Zrt.	250.000	250.000
Pannunion Service GmbH.	22.935	22.935
Összesen	272.935	272.935

A PannErgy Csoport a konszolidált mérlegben a Tartós befektetések, illetve Értékesíthető befektetések soron mutatja ki a befektetésként megszerzett, de nem konszolidált társaságok könyv szerinti értékét, a tárgyidőszakban két ilyen részesedéssel rendelkezik. Az értékesíthető befektetések között a Geo-Wendung Zrt.-ben lévő 40%-os közvetlen (24%-os közvetett) részesedés szerepel 250.000 eFt értékben. A PannErgy Csoport ezt a befektetését értékesíthető befektetésnek minősítette. Ezzel összhangban a Geo-Wendung Zrt. részvényeket tulajdonló leányvállalat, a CSRG Energia Zrt. 40%-a értékesítésre került a tárgyidőszakban. A CSRG Energia Zrt. egyetlen vagyoneleme a Geo-Wendung Zrt. részvénycsomagja, így közvetett formában a befektetés részleges értékesítése történt meg.

A tartós befektetések között a Pannunion Service GmbH. befektetés szerepel 22.935 eFt értékben, ennél a társaságnál a PannErgy Csoport részesedése 91%. A PannErgy Nyrt. nem vonja be a konszolidációba a Pannunion Service GmbH-t, költség-haszon elv alapján, illetve a bevonás nem lenne lényeges hatással a konszolidált pénzügyi kimutatásokra.

16. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖVETELÉSEK

	2016. eFt	2015. eFt
Egyéb követelések	14.929	19.071

A PannErgy Csoport 14.929 eFt hosszú lejáratú követelést tart nyilván 2016. december 31-én a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. Ez a PannErgy Nyrt. egyik, 2015. évi ingatlan értékesítéséhez kapcsolódik, amely adásvételi tranzakció során a vételár egyik részére hosszú lejáratú, egy éven túli fizetési ütemezésben állapodott meg a vevő partnerrel.

17. LÍZINGKÖVETELÉSEK

A tárgyidőszakban és a bázis időszakban a PannErgy Csoportnak lízing követelése nem áll fenn.

18. KÉSZLETEK

	2016. eFt	2015. eFt
Anyagok	3.710	-
Befejezetlen termelés és félkész termék	-	-
Késztermékek	-	-
Áruk	144.669	312.113
Készletek értékvesztése	-	-
Összesen	148.379	312.113

A 2016. évi és a 2015. évi konszolidált pénzügyi kimutatásokban kimutatott készletek értékének nagy része áru, amely részleteit tekintve a geotermikus projektek megvalósítása során felhasznált áruk (jellemzően béléscső), illetve a Társaság ezenkívül fenntartási anyagokkal rendelkezik a konszolidált pénzügyi kimutatások mérleg fordulónapján. A készletek műszaki értékelésen alapuló felhasználhatósága miatt értékvesztés elszámolása nem indokolt, ez alapján a tárgyidőszakban értékvesztés elszámolására nem került sor.

19. VEVŐKÖVETELÉSEK

	2016. eFt	2015. eFt
Vevőkövetelések	1.671.245	1.028.907
Kétes követelésekre képzett értékvesztés és visszaírás	-	-
Összesen	1.671.245	1.028.907

A PannErgy Csoport tagvállalatai koncentrált, kisszámú vevő partner felé végeznek értékesítési tevékenységet, általában hosszú távú szerződéses háttéren alapulva. A vevői kapcsolatok stabil jellege alapján a PannErgy Csoportnál nem jellemző a vevői követelésekre történő értékvesztés, 2016-ban sem képzett értékvesztést a kétes követelésekre.

A vevőkövetelések nem kamatozóak, és általában 30 napos futamidejűek.

A vevőkövetelések bázis időszakot jelentősen felülmúló növekedése elsősorban a Győri Geotermikus Projekt által generált, a Győr-Szol Győri Hőszolgáltató Zrt. és Audi Hungaria Motor Kft. (2017. január 1-től Audi Hungaria Zrt.) felé fennálló aktuális havi vevőkövetelések okozzák, ezek a bázis időszakban ekkora nagyságrendben még nem jelentkeztek.

20. EGYÉB KÖVETELÉSEK

	2016. eFt	2015. eFt
Egyéb adó követelések	188.877	240.899
Következő időszak tételei	99.354	553.957
Adott előlegek	71.226	21.126
Egyéb adott kölcsönök	21.143	470.000
Származékos ügyletekkel kapcsolatos követelések	519	-
Követelések munkavállalókkal szemben	64	256
Kaució, óvadék	-	2.951
Peres eljárás miatti biztosítéki letét	-	22.701
Egyéb	-	10.486
Összesen	381.183	1.322.376

A következő időszak tételeinek összegéből 5.107 eFt árbevételhez, 94.247 eFt költségekhez kapcsolódik. Az egyéb adó követelések összegét részletezve az látható, hogy az általános forgalmi adó követelés a legjelentősebb 157.246 eFt értékben, illetve az iparüzési adóval kapcsolatos követelések 26.863 eFt értékben. Az egyéb adott előlegek beruházáshoz kapcsolódnak.

21. ÉRTÉKPAPÍROK (ÉRTÉKESÍTHETŐ PÉNZÜGYI ESZKÖZÖK)

	2016. eFt	2015. eFt
Lejáratig tartandó értékpapírok	20	500.737

Az előző évhez képest jelentősen lecsökkent az értékpapírok értéke a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, ennek oka, hogy a győri beruházás befejezését követően a PannErgy Csoport a cash-flow terveivel és befektetési politikájával összhangban 500.000 eFt összeget befektetési alapon helyezett el 2015-ben. Ezek az értékpapírok a Társaság stratégiai terveivel és a cash-flow folyamataival összhangban a tárgyidőszakban értékesítésre kerültek.

A Társaság tulajdonában 2016. december 31-én valós értéken értékelt tőzsdei értékpapírok találhatóak.

22. JEGYZETT TŐKE

	2016. eFt	2015. eFt
Jegyzett tőke	421.093	421.093

2015. december 31-én a jegyzett tőke 421 093 eFt volt, amely 2016-ban nem változott. A pénzügyi beszámolóknak a jegyzett tőke a teljes kibocsátásnak megfelelően, míg a részvény darabszám a visszavásárolt saját részvények mennyiségével csökkentve kerül kimutatásra.

A jegyzett tőke 21.054.655 db, egyenként 20 Ft névértékű szavazati jogot biztosító részvényből áll. Ebből 2016. december 31-én 3.228.438 db volt a Társaság és konszolidációba bevont tagvállalatai birtokában, ami 16,3%-os növekedés az előző időszakhoz képest.

A Budapesti Értéktőzsde Zrt. a Pannonplast Műanyagipari Nyrt. HU0000073440 ISIN kóddal ellátott tőzsrészvényei tekintetében a Terméklista adatait 2007. november 21. napjával módosította:

ISIN azonosító	régi adat:	új adat:
	HU0000073440	HU0000089867
Értékpapír névértéke:	100 Ft	20 Ft
Tőzsdére bevezetett értékpapír (db)	4.210.931	21.054.655

A Cégbíróság 2007. október 12-i hatállyal a cégnyilvántartásba bejegyezte a Társaság 2007. augusztus 31-én megtartott közgyűlésének a Társaság által kibocsátott részvények névértékének a Társaság jegyzett tőkéjének nagyságát nem érintő stock-split (névérték darabolása) eljárásra vonatkozó határozatait. A 100 Ft névértékű részvények utolsó tőzsdei kereskedési napja 2007. november 20-a volt.

23. VISSZAVÁSÁROLT SAJÁT RÉSZVÉNY

	2016.	2015.
Visszavásárolt saját részvény (db)	3.228.438	2.775.377
Névérték (eFt)	64.569	55.508
Bekerülési érték (eFt)	3.101.545	3.009.223

2016. december 31-én 3.228.438 darab PannErgy Nyrt. saját részvény volt a Társaság birtokában, amely 453.061 darabbal meghaladja a 2015. december 31-i saját részvény állományt. A változáson belül a saját részvény növekedés 588.061 darab, míg a saját részvény csökkenés 135.000 darab. A tárgyidőszaki 135.000 darab saját részvény csökkenés a vezetői részvényopciós programhoz kapcsolódik.

A tárgyidőszakban történt saját részvény növekedés összhangban van a Társaság 2016. április 28-án megtartott közgyűlésének 19/2016. (IV.28.) sz. határozatával, amelynek értelmében a PannErgy Nyrt. 2016. májusától saját részvény visszavásárlási programot indított. A program első hónapja 2016. május, utolsó hónapja 2017. április. A program keretében a PannErgy Nyrt. minden hónapban legalább 20 millió forint értékben vásárol PannErgy részvényeket a Budapesti Értéktőzsdén keresztül, legfeljebb összesen 300 millió forint összegben, azzal a korlátozó előírással, hogy az ütemezett részvényvisszavásárlási program során a részvények vételára nem lehet több, mint 500 forint részvényenként. A PannErgy Nyrt. 2016. szeptember 2-án tájékoztatta a tőkepiaci szereplőket, hogy a 2016. július 22-én közzétett, és részletesen bemutatott saját részvény visszavásárlási program részeként, a Társaság kereskedési naponként 3.000 darab törzsrészvény vásárlását célozta meg, amelyet 2016. szeptember 2-től 2.300 darabra csökkentett.

A saját részvény tranzakciók tekintetében a nyilvános közzétételek adnak bővebb információt.

24. TARTALÉKOK

A PannErgy Csoport konszolidált pénzügyi kimutatásaiban a Tartalékok részletei a következők:

	2016. eFt	2015. eFt
Tőketartalék	10.515.993	10.515.993
Eredménytartalék	1.967.453	1.928.622
Egyéb tartalék	-946.652	-850.716
Összesen	11.536.794	11.593.899

A tőketartalék két múltbeli eseményhez köthető, egyrészt a részvénytársasági formává történő átalakulásnál történt jegyzett tőke leszállításból, másrészt a részvénykibocsátásból származó árfolyam nyereségből tevődik össze. A tőketartalékként nyilvántartott összeg a 2015. és 2016. üzleti évek között nem változott.

Az eredménytartalék soron kimutatott összeg a PannErgy Csoport korábbi évek felhalmozott eredményeinek a tulajdonosoknak kifizetett osztalékkal csökkentett értékét tartalmazza. A 2015. és 2016. években osztalék kifizetés jóváhagyásának támogatására nem történt előterjesztés.

Az egyéb tartalékon a 2011. évben értékesített külföldi leányvállalatok konszolidálásából adódó árfolyamkülönbségeket, valamint a saját részvény eladásából keletkező árfolyam veszteségeket mutatja ki a Társaság.

A PannErgy Csoport konszolidált mérlegében külön soron szerepel a visszavásárolt saját részvények miatti tartalék és az általános tartalékok összevont összege. Az elszámolás és a bemutatás módja az IAS 32 *Pénzügyi instrumentumok: Bemutatás standard* és IAS 33 *Egy részvényre jutó eredmény standard* előírásoknak felel meg.

A saját tőke változásairól készült konszolidált kimutatás „Visszavásárolt saját részvények” oszlopa az aktuális saját részvény állományok és mozgások könyv szerinti, bekerülési értékét mutatja, míg a „Saját részvény eladás” sor „Tartalék” oszlopához tartozó összeg az értékesítéshez tartozó – könyv szerinti értékhez képest elszámolt – árfolyam különbséget tartalmazza. Saját részvény vásárlás esetén eredmény nem merül fel, így a saját tőkén belül a tartalékok közé nem kerül érték.

25. KISEBBSÉGI RÉSZESEDÉS

	2016. eFt	2015. eFt
Egyenleg január 1-jén	247.609	292.352
Kisebbségi részesedés újonnan alapított leányvállalatban	-	-
Leányvállalatok tárgyévi eredményéből a kisebbségi (leányvállalati külső) tulajdonosokra jutó rész	-7.530	-44.437
Leányvállalati üzletrész eladása/ vásárlása miatti kisebbségi részesedés csökkenése/ növekedése	56.707	-306
Egyenleg december 31-én	183.372	247.609

25.1. ONP Holdings SE-től vásárolt PEGE részesedés

A PannErgy Nyrt. 2009. november 9-én az ONP Holdings SE európai részvénytársasággal szindikátusi szerződést írt alá, amelynek rendelkezéseivel összhangban a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt.-ben („PEGE”) több fázisban tőkeemelésre került sor. A több fázisú tőkeemelés eredményeként az ONP Holdings SE részesedése a PEGE-ben 6,91%-ot ért el.

Az ONP Holdings SE a tárgydőszakban, 2016. május 19-én a PEGE-ben fennálló tulajdoni hányadának értékesítési szándékával kereste meg a Társaságot, az eladási javaslatban szereplő felajánlási ár 750 millió forint volt. Az eladási javaslat elfogadásával kapcsolatban a PannErgy Nyrt. Igazgatótanácsa rendkívüli közgyűlést hívott össze. A PEGE által képviselt vagyoneérték tekintetében részletes értékelés készült a KPMG Tanácsadó Kft. által. Az értékelés 22.201 millió forint és 28.191 millió forint közötti teljes vállalati értéket (Enterprise Value) határozott meg. A Társaság Igazgatótanácsa a PEGE Üzletágak értékelésével a Közgyűlés számára azt javasolta, hogy a teljes vállalati érték ártartományból

- levonásra kerüljön 7,996 milliárd forint nettó, banki hiteleket figyelembe vevő, PEGE csoport szintű hitelállomány;

- levonásra kerüljön 7,570 milliárd forint hitelállomány, amivel a PEGE Csoport tartozik PannErgy Nyrt-nek;
- levonásra kerüljön 0,250 milliárd forint értékcorrekció a miskolci üzletág 90%-os és szentlőrinci üzletág 99,2%-os PEGE részesedése miatt (a figyelembe vett 100%-kal szemben).

A fentiek alapján a PEGE Üzletágak vételár értéke (kapitalizációja) összesítve mintegy 6,4 és 12,4 milliárd forint közötti értékre volt tehető, (a PEGE 100%-os részesedésére vetítve). A PEGE 6,91%-ra vetített vételár értéke (kapitalizációja) az előzőek alapján 441,1 és 855 millió forintot képviselt.

A Társaság rendkívüli közgyűlésének 3/2016. (VII.19.) sz. közgyűlési határozata szerint a PannErgy Nyrt. az ONP Holdings SE tulajdonában lévő 6,91%-nyi PEGE részesedést megvásárolhatta azzal, hogy a vételár a 441,1 millió forint és 855 millió forint közötti sávba eshet.

A közgyűlési határozatot követően a Társaság és az ONP Holdings SE közötti tárgyalások lefolytatásra kerültek, és a felek 2016. augusztus 2-án részvényadásvételi szerződést kötöttek, amely szerint a PEGE-ben fennálló ONP Holdings SE 6,91% részesedést a PannErgy Nyrt. összesen 750 millió forint vételár ellenében megvásárolja. A tranzakció két részletben kerül teljesítésre, az első részlet keretében a részesedés kétharmada került megvételre 2016. augusztus 3-ig, 500 millió forint vételár pénzügyi rendezése mellett, a második részlet teljesítésére pedig 2017. április 30-ig esedékes.

A felek közötti szindikátusi szerződés az első részlet teljesítésével megszüntetésre került. A tranzakció eredményeként 2016. december 31-én a PannErgy Nyrt. részesedése a PEGE-ben 97,7%-ra nőtt.

A tranzakció 2017. április 30-i lezárása esetén a PannErgy Nyrt. részesedése a PEGE-ben 100%-ra fog növekedni.

25.2. A kisebbségi részesedéseket érintő egyéb tárgyévi mozgások

A CSRG Energia Zrt. 2015. októberében 40%-os tulajdonrész szerzett a miskolci geotermikus másodlagos hő hasznosítása mellett elkötelezett Geo-Wendung Zrt-ben 250.000 eFt értékű befektetéssel. A CSRG Energia Zrt. szakmai befektetőként vett részt a Geo-Wendung Zrt. feltőkésítésében egy hazai kockázati tőkealap egyidejű tőkeemelése mellett. Mivel ellenőrzés és irányítás nem áll fenn, a Geo-Wendung Zrt-ben szerzett részesedést a PannErgy Csoport nem vonja be a konszolidációba.

A Társaság 2016. március hónapban kötött adásvételi szerződés alapján értékesítette a CSRG Energia Zrt-ben fennálló részesedésének 40%-át 100.000 eFt vételárért egy másodlagos hőenergia hasznosítása mellett elkötelezett befektetői csoportnak, mint vevő partnernek, a 100.000 eFt vételár összhangban van a részesedés könyv szerinti értékével. A tranzakcióhoz kapcsolódóan a Társaság konszolidált pénzügyi kimutatásaiban szereplő kisebbségi részesedés 100.218 eFt-tal növekedett.

Az említett adásvételi szerződés alapján a CSRG Energia Zrt-ben fennmaradó 60%-os részesedés megszerzését a vevő partner a 150.000 eFt vételár megfizetése mellett legkésőbb 2016. december 31-i határidőig vállalta. Mivel ezt nem teljesítette, a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. megteszi a szükséges lépéseket a tranzakció mihamarabbi zárására.

A 2016. évben a kisebbségi részesedés összege a leányvállalatok eredményéből - 7.530 eFt értékben jelentkezett.

26. HOSSZÚ LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

	2016. eFt	2015. eFt
Hosszú lejáratú hitelek, kölcsönök, lízingek	9.813.680	9.926.483
- Biztosítékkal fedezett EUR alapú hitel	6.864.247	8.086.686
- Biztosítékkal fedezett HUF alapú hitel	2.872.678	1.708.326
- Pénzügyi lízing kötelezettség	65.555	109.071
- Biztosítékkal nem fedezett HUF alapú kölcsön	11.200	22.400
- Rövid lejáratú hitelek közé átsorolt éven belüli rész	-955.415	-783.895
Hosszú lejáratú hitelek, lízingek összesen	8.858.265	9.142.588

A hosszú lejáratú hitelek csökkenése a tárgyévi hitel törlesztések hatása.

26.1. Hosszú lejáratú hitelek súlyozott átlagos kamatlába

Az euróban fennálló hitelek kamatlábának alapja valamennyi érintett projekt társaságnál, függetlenül a finanszírozó pénzintézettől 3 havi EURIBOR. Ezt és a szerződéses kamatfelarat figyelembe véve a biztosítékkal fedezett EUR alapú hitelek súlyozott átlagos kamatlába 2016. december 31-i állapotot figyelembe véve 2,49%, szemben a 2015. évi 6,23% értékkel, ez a tárgyévi refinanszírozások pozitív hatását tükrözi. A biztosítékkal fedezett HUF alapú hitelek súlyozott átlaga kamatlába 2015-ben 2,93%, szemben a 2015. évi 3,06%-kal, ez a csökkenés a Társaság szempontjából kedvezően változó kamatkörnyezetnek köszönhető. A biztosítékkal nem fedezett HUF alapú kölcsön súlyozott átlagos kamatlába nem változott az előző évhez képest, továbbra is 3,00%. A pénzügyi lízing kötelezettségek súlyozott átlagos kamatlába 2016. december 31-én 6,91%.

26.2. Hosszú lejáratú hitelek lejárat dátumai

A hosszú lejáratú kötelezettségek 8.858.265 eFt összegéből 4.803.566 eFt 1-5 év közötti lejáratúval, míg 4.054.699 eFt 5 éven túli lejáratúval rendelkező kötelezettség.

26.3. A hosszú lejáratú hitelek között szereplő lízing kötelezettségek részletezése

2016.

Megnevezés	EUR	eFt	Lejárat	Könyvszerinti érték eFt
Termelő gépek	210.775,60	65.555	2021.01.04.	129.901

2015.

Megnevezés	EUR	eFt	Lejárat	Könyvszerinti érték eFt
Járművek	66.140	20.710	2018.12.03.	60.799
Termelő gépek	210.967	66.058	2021.01.04.	144.461

26.4. Egyéb hosszú lejáratú, halasztott bevétel

	2016. eFt	2015. eFt
Egyéb hosszúlejáratú halasztott bevétel	4.845.698	5.109.710
Hosszú lejáratú bevételek éven belüli része	-280.771	-238.300
Egyéb hosszúlejáratú halasztott bevétel összesen	4.564.927	4.871.410

A Társaság energetikai projektjeihez kapcsolódóan az egyéb hosszú lejáratú halasztott bevételek között mutatja ki a projektekhez pályázat útján elnyert vissza nem térítendő támogatások éven túli részét, míg a rövid lejáratú rész a rövid lejáratú kötelezettségek között szerepel, ez utóbbi az eredménykimutatásban az egyéb bevételek között kerül elszámolásra a pályázattal érintett eszközök amortizációval arányos visszaírása következtében.

A hosszú lejáratú halasztott bevételek a geotermikus projektekhez pályázat útján elnyert vissza nem térítendő támogatások éven túli részét tartalmazzák PannErgy Csoport szinten, az egyedi mérlegekben az átmenő passzívák között szerepelnek. A rövid lejáratú rész a rövid lejáratú kötelezettségek között szerepel.

26.5. A halasztott bevételhez kapcsolódó támogatások részletei

adatok millió forintban

Tagvállalat	Projekt azonosító	Elszámolható beruházási költség	Elnyert támogatás	Lehívott támogatás	Támogatás halasztott bevétel (kötelezettség)
Szentlőrinci Geotermia Zrt.	KEOP-4.2.0/B-09-2009-0026	883	442	427	373
Berekfürdő Energia Kft.	KEOP 4.4.0/A/09-2009-0009	250	125	125	78
DoverDrill Mélyfúró Kft.	GOP-1.3.1-11/A-2011-0192	232	104	104	76
Miskolci Geotermia Zrt.	KEOP 4.7.0-2010-0001	632	316	314	281
Miskolci Geotermia Zrt.	KEOP 4.2.0/B-11-2011-0007	2.856	1.000	1.000	876
Miskolci Geotermia Zrt.	GOP-1.2.1/B-12-2012-0005	323	162	148	102
Kuala Kft.	KEOP 4.7.0/11-2011-0003	619	309	309	289
Kuala Kft.	KEOP-4.10.0/B-12-2013-0012	2.836	1.000	1.000	901
DD Energy Kft.	KEOP-4.10/B-12-2013-0010	3.997	1.000	1.000	939
Arrabona Geotermia Kft.	KEOP-4.10/B-12-2013-0011	3.509	1.000	992	931
PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt.	PIAC_13-1-2013-0006	889	442	442	-
Mérlegben szereplő támogatások összege összesen 2016. december 31-én:					4.846

Valamennyi fenti projekt jellege projekt megvalósítás, a projekt célok pedig a KEOP pályázatok esetében geotermikus energiahasznosítás, a GOP pályázatoknál eszközbeszerzés vagy rendszerfejlesztés. A PIAC_13 pályázathoz kapcsolódóan kapott támogatás teljes egészében elszámolásra került bevételként, a támogatás kapcsán kifejlesztett know-how értékesítése, illetve a fejlesztéshez kapcsolódóan beszerzett eszközök projekt zárásig megtörtént értékcsökkenése kapcsán. A PannErgy Csoport kapott támogatási előleghez kapcsolódó kötelezettséget nem tart nyilván 2016. december 31-én.

27. RÖVID LEJÁRATÚ HITELEK

	2016. eFt	2015. eFt
Rövid lejáratú bankhitelek	-	-
Hosszú lejáratú hitelek éven belüli része	955.415	783.895
Folyószámlahitelek	-	-
Egyéb rövid lejáratú hitel	142.377	857
Összesen	1.097.792	784.752

A rövidlejáratú hitelek között szerepel egy tárgyi eszköz csoportra vonatkozó lízingszerződéssel kapcsolatos kötelezettség, melynek éven belüli törlesztő részlete az alábbi:

Megnevezés	EUR	eFt	Lejárat
Termelő gépek	46.305	14.402	2021.01.04.

27.1. Egyéb hosszúlejáratú, halasztott bevétel éven belüli része

	2016. eFt	2015. eFt
Egyéb hosszúlejáratú halasztott bevétel éven belüli része	280.771	238.300
Összesen	280.771	238.300

A geotermikus projektekhez pályázat útján elnyert támogatások egy éven belül felhasználható része, mely az eredmény kimutatásban az egyéb bevételek között kerül elszámolásra a pályázattal közvetlenül érintett immateriális javak és tárgyi eszközök amortizációval arányosan.

28. CÉLTARTALÉKOK

	2016. eFt	2015. eFt
Nyitó egyenleg január 1-jén	13.745	15.207
Céltartalék képzés	56.236	-
Céltartalék feloldás	-13.745	-1.462
Záró egyenleg december 31-én	56.236	13.745

A PannErgy Csoport a 2016. január 1-én fennálló céltartalékot a peres ügyekből várhatóan felmerülő kötelezettségek fedezetére képezte, amelyet a 2016. év során a peres ügy lezárásával feloldott. A tárgyidőszakai céltartalék képzés a 2017-2019. időszakra vonatkozó vezetői részvényopciós program értékeléséhez kapcsolódik.

A PannErgy Csoport tárgyévi és megelőző évi konszolidált mérlegében nem szerepeltet céltartalékot környezetvédelmi, rekultivációs jellegű kötelezettségekre.

A Társaság nem képez fedezetet a létszámleépítéshez kapcsolódó költségekre, a munkavállalók nyugdíjára és nincs ilyen kötelezettsége az állami nyugdíjrendszerbe befizetett járulékon felül.

29. EGYÉB RÖVID LEJÁRATÚ KÖTELEZETTSÉGEK

	2016. eFt	2015. eFt
Adó- és járulék kötelezettségek	189.764	254.961
Következő időszak tételei	120.681	240.114
Bérek és társadalombiztosítás	7.887	1.516
Származékos ügylethez kapcsolódó kötelezettség	5.063	-
Behajtási költségátalány, előírt késedelmi kamat	-	126.993
Nyomdai úton előállított részvénnyel kapcsolatos kötelezettség	-	4.419
Egyéb	14.633	54.846
Egyéb rövid lejáratú kötelezettség összesen	338.028	682.849

A legjelentősebb értéket képviselő következő időszak tételei között 27.941 eFt értékben kamat kötelezettség, 77.299 eFt értékben bevételek szerepelnek, míg 15.441 eFt a következő időszakhoz kapcsolódó költségekből ered. Az adó- és járulék kötelezettségek között az áfa fizetési kötelezettségek a legjelentősebb tételek, 165.061 eFt értékben, illetve ezenkívül a geotermikus hőtermeléssel foglalkozó projekt társaságok bányajáradék fizetési kötelezettsége 21.907 eFt értékben.

30. ADÓZÁS, NYERESÉGADÓ

30.1. Tárgyétvet érintő jövedelemadó

	2016. eFt	2015. eFt
Tárgyévi adókötelezettség	15.554	93.621
Halasztott adó hatása	12.178	89.176
Összesen	27.732	182.797

A csoportszintű tárgyévi társasági adófizetési kötelezettség az egyes társaságok magyarországi szabályok szerint megállapított adózandó nyeresége alapján került meghatározásra. Az alkalmazott társasági nyereségadó kulcs a PannErgy Csoport valamennyi tagvállalata számára 2016-ban és 2015-ben is 10% volt, a 19% társasági adó alkalmazásához szükséges adóalap nem került elérésre.

A Társaság az önkormányzatok felé fizetendő helyi iparűzési adót és az iparűzési adó alapjára épülő innovációs járulékot a számviteli politikájával összhangban nem a nyereségadók között, hanem az egyéb ráfordítások között mutatja ki.

30.2. Halasztott adó követelés

A halasztott adó eszközök és kötelezettségek értékelése során az eszközök között kimutatott halasztott adó követelés a következők szerint került meghatározásra:

	2016. eFt	2015. eFt
Elhatárolt veszteségek miatti megtérülés	210.191	176.014
Számviteli törvény és adótörvény szerinti értékcsökkenésből eredő eltérés	-	190
Tárgyi eszközök értékcsökkenés differencia konszolidációból	214.827	255.511
Céltartalék képzés	-	3.173
Halasztott adó követelés	425.018	434.888
Halasztott adó kötelezettség	-38.808	36.500
Elszámolandó halasztott adó (nettó)	386.210	398.388
Előző évben elszámolt halasztott adó	398.388	524.064
Halasztott adó elszámolás/visszaírás	-12.178	-89.176
Halasztott adó követelés december 31-én	386.210	434.888

A befektetett eszközök között kimutatott 386.210 eFt halasztott adókövetelés egyrészt a PannErgy Csoporthoz tartozó leányvállalatok fel nem használt negatív adóalapjaira, másrészt egyéb IFRS halasztott adó módosító tételekre vonatkozó, a jogszabályváltozás alapján 2017. január 1-től előírt adósáv alapján 9 % Társasági adó vonzatát foglalja magában. A halasztott adókövetelés kalkuláció az érintett leányvállalatok ellenőrzött halasztott adó megtérülésén alapul, ez 425.018 eFt halasztott adó követelést jelent. Ezt további 38.808 eFt-tal csökkenti a fejlesztési tartalékokhoz kapcsolódó tárgyévi halasztott adó kötelezettség összege. Mivel ezek ugyanazzal az adóhatósággal szemben merülnek fel, ezért az IFRS-ek előírásaival összhangban nettósításra kerülnek, így 386.210 eFt halasztott adókövetelés szerepel a konszolidált pénzügyi kimutatásokban. A tárgyévot megelőző évben a halasztott adókötelezettség 36.500 eFt összege külön mérlegtételként szerepelt, nem történt összevonás.

30.3. Effektív nyereségadó levezetés

A PannErgy Csoport Társaságainak eredménykimutatásaiban szereplő egyedi adózás előtti eredmények és a Társaságokra vonatkozó érvényes nyereségadókulcsok szorzataként számított elvárt nyereségadó, valamint az eredménykimutatásban ténylegesen kimutatott társasági nyereségadó közötti különbség levezetése a következő:

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Adózás előtti eredmények (egyedi társaságok)	-283.292	600.974
Tagvállalatok eredményére jutó, érvényben lévő	18.437	155.613
Eltérő adókulcsok hatása (nyereségminimum adó)	7.178	8.781
Adókulcs változás hatása		
Nem levonható ráfordítások adóhatása	23.538	34.815
Adómentes bevételek	-	-
Adókedvezmények	-16.294	-44.319
Korábban ki nem mutatott negatív adóalapra tárgyévben megképzett halasztott adókövetelés	-17.305	-61.583
Negatív adóalapokra korábban megképzett halasztott adókövetelés leírása	12.178	89.176
Tárgyévi negatív társasági adóalap, melyre nem lett képezve halasztott adókövetelés	-	-
Meg nem jelenített átmeneti különbözetek változása	-	-
Előző évek módosításainak adóhatása	-	314
Nyereségadó (eredménykimutatás szerint)	27.732	182.797

31. AZ EGY RÉSZVÉNYRE JUTÓ NYERESÉG

	2016.	2015.
Adózott eredmény (eFt)	-150.999	78.171
A kibocsátott, saját részvények darabszámával csökkentett részvények súlyozott átlaga az év folyamán (db)	17.826.217	18.277.278
Az egy részvényre jutó nyereség/veszteség (Ft)	-8,47	4,28
Hígított egy részvényre jutó nyereség/veszteség (Ft)	-8,47	4,28

Az egy részvényre jutó nyereség/veszteség és a hígított egy részvényre jutó nyereség/veszteség között nincs különbség, mert a hígított részvényt szám megegyezik az alap részvényt számmal, nem kellett kibővíteni opciók, menedzsment opciók és átváltoztatható kötvények miatt.

32. PÉNZESZKÖZÖK ÉS PÉNZ EGYENÉRTÉKESEK

A PannErgy Csoport 2016. december 31-i pénz és pénzegyenértékes állománya az alábbi volt:

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Bankszámla és pénztár	263.230	172.945
Elkülönített, zárolt pénzeszközök	473.270	588.798
Lekötött betétek	-	358.882
Folyószámlahitel	-	-
Pénz és pénzegyenértékes	736.500	1.120.625

Az elkülönített, zárolt pénzeszközök olyan pénzügyi intézeti folyószámlán található összegeket jelentenek, ahol a felhasználás előfeltétele a finanszírozó pénzügyi intézet hozzájárulása.

33. PÉNZÜGYI INSTRUMENTUMOK

A PannErgy Csoport pénzügyi instrumentumainak a következő kategóriákba sorolhatók:

	2016.	2015.
	eFt	eFt
Pénzügyi eszközök	2.378.811	3.172.310
Értékesíthető pénzügyi eszközök (Available for Sale, AFS)	272.955	773.672
Értékesíthető befektetések	250.000	250.000
Tartós befektetések	22.935	22.935
Értékpapírok	20	500.737
Kölcsönök és követelések (Loans and Receivables, LAR)	2.092.062	2.379.567
Adott kölcsönök	21.143	470.000
Vevőkövetelések	1.671.245	1.028.907
Egyéb rövidlejáratú követelések, előre fizetett nyereségadók	399.674	880.660
Lejáratig tartandó pénzügyi eszközök (Hold to Maturity, HTM)	14.929	19.071
Hosszú lejáratú pénzügyi követelések	14.929	19.071
Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi instrumentumok (Fair Value to Profit and Loss, FVTPL)	519	-
Származékos ügyletek	519	-
Pénzügyi kötelezettségek	11.464.552	12.363.773
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	11.459.489	12.363.773
Szállítói kötelezettségek	1.170.467	1.696.361
Hosszú lejáratú hitelek	8.858.265	9.142.588
Rövid lejáratú hitelek	1.097.792	784.752
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	332.965	740.072

Eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségek (Fair Value to Profit and Loss, FVTPL)	5.063	-
Származékos ügyletek – kötelezettségek	5.063	-

A Társaság az értékesíthető pénzügyi eszközök között szerepelteti elsődleges jelleggel a vásárolt, hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat és más Társaságban lévő részesedéseket. Az értékesíthető pénzügyi eszközök 50% vagy annál kisebb arányú, illetve konszolidációba egyéb okok miatt be nem vont részesedéseket tartalmaznak. Az értékesíthető befektetések közül a legjelentősebb, 250.000 eFt értékben a PannErgy Csoport Geo-Wendung Zrt-ben szerzett 40%-os részesedése.

A Társaság a kölcsönök és követelések között szerepelteti a vásárolt és hitelviszonyt megtestesítő értékpapírokat és jellegének megfelelően itt szerepeltetheti a vevő követeléseket, valamint az adott kölcsönöket. A kölcsönöket a forgóeszközök között tartja nyilván a Társaság. A kölcsönök és követelések értékét kezdetben valós értéken, majd ezt követően amortizált bekerülési értéken mutatja be az IFRS-ek szerint összeállított konszolidált pénzügyi kimutatásokban a Társaság, effektív kamatláb módszerrel.

A Társaság lejáratig tartandó pénzügyi instrumentumként (Held to Maturity, HTM) tartja nyilván a fix vagy meghatározható kifizetésekkel és fix lejáratú bíró, nem származékos pénzügyi eszközöket, amelyeket a Társaság pozitív szándéka és képessége alapján a lejáratig tervez megtartani. A Társaság lejáratig tartandó pénzügyi instrumentumként szerepelteti egy 2015. évi ingatlan értékesítéshez kapcsolódó vételárhátralék követelését, amely hosszú távú, meghatározott ütemezésű kifizetéseket jelent a Társaság számára, a követelés a lejáratig megtartott státuszú lesz.

A Társaság eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi eszközként tartja nyilván a határidős ügyletekhez, swap ügyletekhez kapcsolódó követeléseket, míg a hasonló ügyletekhez kapcsolódó kötelezettségeket eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettségként tartja nyilván.

A Társaság egyéb pénzügyi kötelezettségként tart nyilván minden más, nem az eredménnyel szemben valós értéken értékelt pénzügyi kötelezettséget, alapvetően szállítói kötelezettségeket, kölcsön és hitel kötelezettségeket, egyéb rövid lejáratú kötelezettségeket. A szállítói kötelezettségek kezdetben valós értéken kerülnek megjelenítésre, a későbbiekben pedig az effektív kamatláb módszerével meghatározott amortizált bekerülési értéken kerülnek értékelésre.

34. RÉSZVÉNY ALAPÚ JUTTATÁSOK

A Társaság 17/2016. (IV.28.) sz. közgyűlési határozatával a 2013-2016. évre vonatkozó részvényopciós programját lezárta, ezzel kapcsolatban 2016. második félévében összesen 29.203 eFt ráfordítása keletkezett, 26.756 eFt pénzbeli megváltáshoz kapcsolódóan, 2.447 eFt pedig a részvényel történő megváltás árfolyamkülönbszeteként.

2016. április 28-án tartott éves rendes közgyűlésén a Társaság új vezetői részvényopciós program feltételrendszerrel fogadott el a 2016-2019. évekre vonatkozóan, melynek teljes – alábbiakon túli – részletei a Társaság honlapján elérhetőek.

A részvényopciós program főbb feltételei:

A jogosultak összesen 900 000 db részvényre vonatkozó feltételekhez kötött opciós vételi jogot szerezhetnek a Társasággal szemben, a kötődő opciós szerződések megkötése esetén. Az opciók amerikai típusúak és 2019. április 30-i határidővel gyakorolhatók; az opciós jogok bizonyos tőzsdei részvényár szintek elérése esetén nyílnak meg, több fázisban:

Az opciós ár megegyezik az Opció megnyílását (2016. május 1.) megelőző 60 kereskedési nap forgalommal súlyozott tőzsdei átlagárával, azaz 349 forint részvényenként.

- Ha a tőzsde árfolyam az opciós program időszakában 15%-kal meghaladja a 349 forint részvényenkénti rögzített opciós árat, azaz eléri a 402 forintos árfolyamot, akkor 300 000 darab részvényre nyílik meg a vételi opció,
- Ha a tőzsdei árfolyam az opciós program időszakban 30%-kal meghaladja a 349 forint részvényenkénti rögzített opciós árat, azaz eléri a 454 forintos árfolyamot, akkor újabb 300 000 darab részvényre nyílik meg a vételi opció, azaz összesen 600 000 darab részvényre,
- Ha a tőzsdei árfolyam a jelzett időszakban 45%-kal meghaladja a 349 forint részvényenkénti rögzített opciós árat, azaz eléri az 506 forintos árfolyamot, akkor újabb 300 000 darab részvényre nyílik meg a vételi opció, azaz összesen 900 000 darab részvényre, a részvényopciós program teljes mennyiségére.

A részvényopciós program értékelése:

A részvényopciós program valós értékének meghatározásánál mind a három megnyílási szakasz figyelembevételre került. Az értékelésnél figyelembe vett piaci feltételeknek megfelelően, a Black-Scholes formulát alkalmazva (2016. december 31-i záró részvény árfolyam: 448 forint részvényenként, volatilitás (12 hó): 22,3 %, kockázatmentes kamatláb 2.0%) az opciók valós értéke a teljes, az opciónyújtási piaci feltételt teljesítő 900 000 darabos állományra vonatkoztatva összesen 56.236 eFt.

35. MÉRLEGEN KÍVÜLI KÖTELEZETTSÉGEK ÉS KÖTELEZETTSÉGVÁLLALÁSOK

35.1. Szerződéses és beruházási kötelezettségek

A megvalósult beruházások összege 2016-ben 1.318.839 eFt, szemben a tárgyévet megelőző évben megvalósult 8.898.582 eFt beruházási összeggel. A tárgyévi beruházások döntő hányada a Győri Geotermikus Projekt kapacitásnövelő beruházásához kapcsolódott.

2016. december 31-én a Társaságnak csak a Győr területére vonatkozóan aláírt koncessziós szerződés alapján van szerződéses beruházási elköteleződése, 812.000 eFt összegben. A Magyar Állam nevében a nemzeti fejlesztési miniszter, mint a bányászati ügyekért felelős miniszter a nemzeti vagyonról szóló 2011. évi CXCVI. törvény, a koncesszióról szóló 1991. évi XVI. törvény, és a bányászatról szóló 1993. évi XLVIII. törvény alapján Magyarország meghatározott zárt területeire nyilvános pályázatot írt ki geotermikus energia koncessziós szerződés keretében történő kutatására, kinyerésére és hasznosítására. A Győr területére vonatkozó koncessziós pályázat nyertesének a PannErgy Nyrt. leányvállalatát, a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt-t nyilvánították. A fentiekkel összhangban, a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. Győr terület vonatkozásában geotermikus energia kutatására és kinyerésére, továbbá hasznosítására 35 éves határozott időtartamra szóló (amely egy alkalommal 17 és fél évvel meghosszabbítható) koncessziós szerződést írt alá a Magyar Állammal. A PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. illetve az általa későbbiekben alapítandó koncessziós társaság a koncessziós szerződés által megszerzett jogok keretein belül megvizsgálja a térség koncessziós, 2.500

méter alatti mélységben rejlő geotermikus adottságait, és azt követően meghatározza a beruházási lehetőségeket.

35.2. Vagyonkezelői tranzakciókkal kapcsolatos kötelezettségvállalások

A Társaság, a vagyonkezelői jellegű tranzakciók (részesezés-, egyéb eszköz adásvétele) során ésszerű garanciákat vállal a tranzakció gazdasági tartalmának biztosítására. A vállalt garanciákból eredően a Társaság vezetése, legjobb tudása szerint várható jelentős teljesítési kötelezettséget nem valószínűsít.

35.3. Egyéb függő kötelezettségek

35.3.1. Pénzügyi finanszírozáshoz kapcsolódóan eszközök jogcímkorlátozásai, elzálogosításai

Az időszaki 2.872.678 eFt és 22.281 ezer EUR értékű, PannErgy Csoport tagvállalatai által kötött külső finanszírozási szerződés kapcsán történt különböző típusú biztosítéknyújtás (zálogjog, kezességvállalás) a finanszírozó pénzügyi intézetek felé. A finanszírozási szerződések tőkeintézményisége az időközben teljesített törlesztések miatt folyamatosan csökken, így a kapcsolódó függő kötelezettségvállalások összege is a bemutatott szerződéses értékek alatt alakul.

35.3.2. Pályázathoz kapcsolódó függő kötelezettségvállalások

A 358/2014 (XII. 29) Kormányrendelet és kapcsolódó jogszabályok alapján az Európai Regionális Fejlesztési Alapból, az Európai Szociális Alapból és a Kohéziós Alapból származó támogatásoknál 2015. január 1-től nem köteles biztosítékot nyújtani az a kedvezményezett, aki rendelkezik legalább egy lezárt, teljes üzleti évvel és szerepel a NAV köztartozásmentes adózói adatbázisában. Ez alapján a PannErgy Csoport egy kivételtől eltekintve mentesül az ilyen, pályázathoz kapcsolódó biztosítéknyújtásoktól. A PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. PIAC_13 Piacorientált kutatás-fejlesztési tevékenység pályázati támogatásához kapcsolódóan 442.000 eFt összegben létesített pályázat mögötti kezességvállalást.

35.3.3. Egyéb függő kötelezettségvállalások (készízető kezességek)

A PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt-nek készízető kezességi kötelezettsége van a Miskolci Geotermikus Projekthez kapcsolódóan az egyik hőátvevő ügyfél felé, az esetleges jövőbeni káreseményekből eredő kötelezettségre; a Miskolci Geotermia Zrt. esetében 100 millió forint összeghatárig, a Kuala Kft. esetében értékhatár nélkül.

A 2015-ben történt visszasajtoló kút értékesítéséhez, valamint a visszasajtolási szolgáltatás szerződéses jogainak értékesítéséhez kapcsolódóan a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. készízető kezességet vállalt a vevő partner felé a visszasajtolási szolgáltatás várható bevételeinek megfizetésére vonatkozóan, illetve az elmaradt bevétel megtérítésére vonatkozóan, ha a visszasajtolási szolgáltatás mennyisége normál üzletmenet esetén nem éri el a szerződésben vállalt mennyiségeket.

35.3.4. Operatív lízingek

A fel nem mondható operatív lízingek alapján jövőben minimálisan fizetendő összesített lízing kötelezettség összegét az alábbi táblázat mutatja be lejárat szerinti kategóriánként:

	2016. eFt	2015. eFt
1 éven belül	18.616	4.428
1 éven túl, de 5 éven belül	53.441	77.129
5 éven túl	-	-
Összesen	72.057	81.556

Az operatív lízing kötelezettség csökkenése a tárgyévi, operatív lízing finanszírozással érintett egyéb berendezések, gépek, járművek értékesítéseivel kapcsolódik.

36. PÉNZÜGYI KOCKÁZATKEZELÉS

36.1. Pénzügyi kockázati tényezők

A PannErgy Csoport tevékenységei által az alábbi pénzügyi kockázatoknak van kitéve: piaci kockázat, ezen belül árfolyamkockázat, árkockázat, valós érték kamatkockázat, cash flow kamatkockázat, továbbá a hitelezési kockázat, valamint a likviditási kockázat.

36.2. Piaci kockázat

36.2.1. Árfolyam kockázat

A Társaság külföldi devizában is folytat tevékenységet, vannak olyan szerződéses vevő partnerei, akik felé euróban történik a számlázás a vonatkozó megállapodások alapján. Kötelezettség oldalon szintén rendelkezik euró alapú kötelezettségekkel, ezek alapvetően a geotermikus projektek megvalósításához igénybe vett, euró alapú hosszú lejáratú beruházási hitelek, illetve ezen túlmenően számos külföldi és belföldi szállító partnerével euró alapú az elszámolás, számlázás. Ezek a külföldi devizanemmel érintett eszközök és kötelezettségek magukban hordozzák a devizaárfolyamok, ezen belül az euró árfolyamának változásából adódó kockázatát, amelyet a lehető legnagyobb mértékben próbál a PannErgy Csoport lecsökkenteni, elsősorban azzal, hogy az említett euró alapú bevételek minél nagyobb hányadban fedezzék az euróban felmerülő hitel kötelezettségeket.

A Társaság 2016-ban több határidős deviza ügyletet kötött, amellyel biztosította a jövőben devizában felmerülő szállítói kötelezettségeire vonatkozó pénzügyi teljesítésénél keletkező árfolyamvesztés kockázatát. Ezek az ügyletek nem cash-flow fedezeti ügyletek voltak, a tárgyévben ezeken az ügyleteken keletkezett nyereségek és veszteségek a konszolidált pénzügyi kimutatások pénzügyi bevételeiben, illetve pénzügyi ráfordításaiban kerülnek bemutatásra. A konszolidált pénzügyi kimutatások mérleg fordulónapján fennálló, nem lezárt ügyletek értékeléséhez kapcsolódó információk az egyéb követelések és egyéb rövid lejáratú kötelezettségek között szerepelnek.

A PannErgy Csoport devizás követelés és kötelezettség állományát figyelembe véve, valamint funkcionális pénznemként szolgáló magyar forint 2016. december 31-én érvényes árfolyamához

viszonyított 10%-os árfolyam növekedést/csökkenést feltételezve, az alábbi táblázatban kerül összesítésre az eredményre gyakorolt növelő/csökkentő hatása:

Megnevezés	EUR		USD	
	2016.	2015.	2016.	2015.
Eredményhatás eFt-ban	764.081	841.009	-	-

Az EUR alapú tételek részletezése a következő (hatás eFt-ban):

	2016.		2015.	
	10%-os árfolyamváltozás EUR	Eredményhatás	10%-os árfolyamváltozás EUR	Eredményhatás
Hosszú lejáratú követelések	-	-	-	-
Rövid lejáratú követelések	1.359.709	42.290	139.543	4.369
Szállítói tartozások	926.354	28.811	708.231	25.724
Egyéb kötelezettségek	-	-	-	-
Deviza hitelállomány	22.280.888	692.980	26.176.993	819.654
Összesen		764.081		841.009

36.2.2. Árkockázat

A Társaságnak nincs tőzsdei árukkal, illetve pénzügyi instrumentumokkal kapcsolatos árkockázata. Ugyanakkor ide kapcsolódik, bár jellegét tekintve szabályozási kockázat, hogy a PannErgy Csoport geotermikus hő termeléssel és értékesítéssel foglalkozó társaságainál az értékesített hőenergia meghatározó részének értékesítési ára hatósági ármegállapítás tárgyát képezi, melyet az illetékes ármegállapító szervezet, a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) rendszeresen, évente felülbírál és akár módosít. Ez befolyásolhatja a jövőbeni értékesítési árakon keresztül a PannErgy Csoport eredményességét.

36.2.3. Cash flow és valós érték kamatkockázat

A PannErgy Csoport kamatkockázatát elsősorban a beruházási célú hosszú lejáratú hitelek okozzák. A Társaság a változó kamatozású hitelek miatt cash flow kamatkockázatnak van kitéve, amit csak részben ellensúlyoznak a változó kamatozású pénzeszközök. A Társaság a fix kamatozású hitelek miatt valós érték kamatkockázatnak van kitéve.

A Társaság devizában felvett hosszú lejáratú hitelek állománya 2016. végén 6.929.802 eFt volt, míg a forintban felvett hitelek összege 2.872.678 eFt-t tett ki, ezzel szemben 2015. év végén a devizában felvett hitelállomány 7.594.147 eFt összegben jelentkezett, míg a forintban felvett hitelek összege 1.548.441 eFt-t tett ki. A deviza hitelek kamatlábai jellemzően 3 havi EURIBOR alapúak, a forint hitelek kamatlábai között 3 havi BUBOR alapú hitelek fordulnak elő, illetve a Magyar Nemzeti Bank Növekedési Hitel Programjának keretében felvett, 2,5% kamatterhet viselő hitelek találhatók.

A PannErgy Csoport a kamatkockázati kitettséget dinamikusan elemzi. Ennek során folyamatosan különböző pénzügyi modelleket szimulál a refinanszírozás, a meglévő pozíciók megújítása, az alternatív finanszírozási források lehetőségének figyelembevételével. A Társaság ezen forgatókönyvek alapján számítja ki a meghatározott kamatlábmozgások eredményre gyakorolt hatását. A Társaság az egyes modellekben minden pénznem vonatkozásában azonos kamatlábmozgást vesz figyelembe. A modellek csak a főbb kamatozó pozíciókat képviselő kötelezettségekre kerülnek kidolgozásra.

A Társaság a kamatkockázat csökkentése érdekében a Győri Geotermikus Projekt megközelítőleg 7 milliárd forintos összalományú beruházási hitelei tekintetében a 3 havi EURIBOR és 3 havi BUBOR bázisú, változó kamatozású hitelei kamatlábcsere (IRS) ügyletekkel, a hitelek teljes hátralevő futamidejére (megközelítőleg 7 év) rögzített kamatlábra cserélte, kihasználva a jelenlegi rendkívül kedvező kamatkörnyezetet.

Az ügyletek következtében rögzítésre került kamatlábak a jövőbeni piaci kamatemelkedések esetén sem változnak, így annak kockázatát nem viselik. A Győri Geotermikus Projekt átlagos súlyozott rögzített hitelkamatlába 2,55% lett. A hitelállomány 80%-a euróban, míg fennmaradó része forintban lett denominálva, mérséklendő a PannErgy csoport szintű devizakitettséget. A kamat csere ügyletek eredménye a tárgyidőszakban a pénzügyi műveletek bevételei, illetve pénzügyi műveletek ráfordításai között kerülnek bemutatásra.

A Társaság kamaterzékenységét megvizsgálva elmondható, hogy a kamatlábak 1%-os növekedése a csoport eredményére 2016. év végén 98.025 eFt többlet jellegű hatást gyakorolna, szemben a 2015. év végén megállapított 99.273 eFt többlet költség jellegű hatással, a tárgyidőszaki és bázis időszaki fordulónaphoz képest változatlan tőkeállományt feltételezve. A kamatlábak 1%-os csökkenés esetén fordított a hatás.

36.3. Hitelezési kockázat

A hitelezési kockázat az abból származó pénzügyi veszteség kockázata, hogy a Társaság vevő partnere nem teljesít valamilyen szerződéses kötelmet, ez elsősorban a vevők esetleges nem fizetéséből eredő kockázatot jelent. Kiemelendő, hogy a Társaság koncentrált, kisszámú ügyfél részére végzi értékesítési tevékenységét, ami alacsony diverzifikációt jelent.

A hitelezési kockázat kezelése csoport szinten történik. A PannErgy Csoport tagvállalatainak feladata, hogy a normál üzletmenetnek megfelelő fizetési és szállítási feltételek felajánlását megelőzően az új ügyfelekkel kapcsolatban felmerülő hitelezési kockázatot kezeljék és elemezzék.

A PannErgy Csoportnál a hitelezési kockázat a pénzeszközökből és pénzeszköz-egyenértékesekből, pénzügyi intézményeknél és pénzügyi intézményeknél elhelyezett betétekből, letétekből, valamint az Energetika és Vagyonkezelés szegmensben történő értékesítésekből adódó vevőkkel szembeni hitelezési kitételesekből származik, beleértve a kintlévőségeket és azokat a tranzakciókat, amelyekre a társaság kötelezettséget vállalt. Pénzügyi intézmények esetében csak a független hitelminősítő által legalább „A” osztályba sorolt partnerek fogadhatók el.

A vevők minősítésénél a Társaság független hitelminősítőt nem von be közvetlenül, a vevő hitelképességét, hitelkeretét a pénzügyi helyzete, pénzügyi adatai, a múltbéli tapasztalatok és az egyéb tényezők figyelembevételével a PannErgy Csoport Pénzügy és Treasury csoportja határozza meg. A Társaság a hitelkeretek felhasználását rendszeresen figyelemmel kíséri, a vevők minden esetben átutalással fizetnek vásárlásaikért. A beszámolási időszak alatt hitelkeret-túllépés nem történt és a vezetés szerint ezen felek nem teljesítéséből nem várható veszteség.

A vevői tartozások (kinnlevőségek) év végi értékelése, intézkedések megtétele egyenként, vevőnként történik. A vevőkövetelések lejárat szerinti bontását a következő táblázatban foglaltuk össze:

	adatok ezer Ft-ban					
	Összesen	Határidőn belüli	1-90 napon belüli	91-180 napon belüli	181-360 napon belüli	360 napon túli
PannErgy Csoport	1.671.245	1.651.647	19.598	-	-	-
Összesen	1.671.245	1.651.647	19.598	-	-	-

A határidőn belüli esedékesség alatt az olyan vevőkövetelések értendők, amelyek számlán vagy fizetési megállapodásban szereplő fizetési határideje még nem lejárt a mérleg fordulónapján. A határidőn kívüli tételeknél az 1-90 napon belüli kategória a már lejárt, 1-től 90-ig napig terjedő esedékességgel rendelkező követeléseket tartalmazza, ugyanez az elv igaz az ezt követő korosítási kategóriákra. A határidő minden esetben a számlán szereplő fizetési határidőt jelenti, ez kerül összehasonlításra a beszámoló fordulónapjával, és a különbségnek megfelelő napok számának megfelelő lejárat kategóriába kerül az egyes vevő, illetve kötelezettség.

A hitelezési kockázathoz kapcsolódóan a PannErgy Csoport 2016.12.31-i pénzeszközei lejárat szerinti bontásban a következők:

2016.12.31.							
Kondíciók	Súlyozott átlagos kamatláb	Adatok ezer Ft-ban					Összesen
		<1 hónap	1-3 hónap	3-12 hónap	1-5 év	>5 év	
Nem kamatozó vagy látraszóló	-	736.500	-	-	-	-	736.500
Változó kamatozású	-	-	-	-	-	-	-
Fix kamatozású	-	-	-	-	-	-	-
Összesen		736.500	-	-	-	-	736.500

2015.12.31.							
Kondíciók	Súlyozott átlagos kamatláb	Adatok ezer Ft-ban					Összesen
		<1 hónap	1-3 hónap	3-12 hónap	1-5 év	>5 év	
Nem kamatozó vagy látraszóló	-	761.836	-	-	-	-	761.836
Változó kamatozású	1%	278.789	-	-	-	-	278.789
Fix kamatozású	1%	80.000	-	-	-	-	80.000
Összesen		1.120.625	-	-	-	-	1.120.625

36.4. Likviditási kockázat

A likviditási kockázat annak kockázata, hogy a Társaság a pénzügyi kötelezettségeit nem tudja esedékességkor kiegyenlíteni. A likviditás kezelés célja, hogy elegendő erőforrást biztosítson a kötelezettségek kiegyenlítésére akkor, amikor azok esedékessé válnak. A Társaság likviditásmenedzselési megközelítése, hogy amennyire lehetséges, mindig megfelelő likviditást biztosítson kötelezettségei esedékességkor történő teljesítéséhez, mind szokásos, mind feszített körülmények között anélkül, hogy elfogadhatatlan vesztesége merülne fel vagy kockáztatná a Társaság hírnevét. A megfelelő likviditást a finanszírozási források futamidejének a projekt életciklusához igazodó alakítása lévén valósítja meg. A cash flow előrejelzést a PannErgy Csoport Pénzügyi és Treasury csoportja végzi, emellett figyelemmel kísérik a Csoport likviditási követelményeinek teljesítésére vonatkozó gördülő előrejelzéseket a működéshez szükséges megfelelő pénzeszköz állomány biztosítása érdekében, miközben a le nem hívott hitelkeretek vonatkozásában mindenkor elegendő mozgásteret tart fenn annak érdekében, hogy a Társaság ne lépje túl hitelkereteit, illetve teljesíteni tudja a pénzügyi intézetek felé vállalat adósságszolgálati mutatószámokat. Ezek a szállítói tartozások pénzügyi rendezésére, hitel törlesztésekre és szerződéses és egyéb bevételek tervezésére épülő cash flow előrejelzések figyelembe veszik a PannErgy Csoport pénzügyi terveit, a szerződésben rögzített mutatószámok betartását, a külső szabályozói vagy jogi előírásokat.

A pénzügyi kötelezettségek esedékesség szerinti megbontása:

2016.12.31	Érték	Adatok ezer Ft-ban				
		0-6 hó között	6-12 hó között	1-2 év között	3-5 év között	5 éven túl
Nem származékos pénzügyi kötelezettség						
Hitelek	9.956.057	721.360	366.433	999.458	3.804.108	4.054.699
Szállítók	1.170.467	930.167	735	25.475	214.090	-
Egyéb pénzügyi kötelezettségek	332.965	332.965	-	-	-	-
Származékos pénzügyi kötelezettségek						
Határidős ügyletek	5.063	5.063	-	-	-	-

A fenti táblázat a Csoport pénzügyi kötelezettségeinek amortizált bekerülési értékeit mutatja be lehetséges legkorábbi lejáratak szerint.

A szállítói tartozásokon túl az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek a jellegüknek megfelelő esedékességgel szerepelnek a cash flow előrejelzésekben, azaz adó- és járulékkerhek, jövedelem elszámolással kapcsolatos kötelezettségek 30 napon belül, az egyéb jellegű kötelezettségek a mögöttes szerződéses, dokumentációs tartalomnak megfelelő időpontban, de legkésőbb egy éven belül kerülnek pénzügyileg rendezésre.

36.5. A tőke kezelése

A Társaság célja a tőkeszerkezet alakításával, hogy megőrizze a folyamatos működés képességét, annak érdekében, hogy részvényeseinek és egyéb érdekeltségi csoportjainak hasznot biztosítson, és egy optimális tőkeszerkezetet tartson fenn a tőke költség csökkentése érdekében. A Társaság a

tőkeszerkezet fenntartása vagy korrigálása érdekében dönt a tulajdonosoknak kifizetett osztalék összegéről, a tulajdonosoknak történő tőke visszafizetéséről, illetve szintén a tőkeszerkezethez kapcsolódóan dönthet új részvények kibocsátásáról vagy eszközök értékesítéséről. A vezetés megerősíti, hogy a Társaság megfelel a rá érvényes jogszabályi tőkekövetelményeknek. A Társaság ennek értékelése során a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény előírásait követi figyelemmel. A saját tőkét, illetve annak jegyzett tőkéhez viszonyított arányát az alábbi táblázat mutatja. A saját tőke pozitív, a tárgyidőszakban és az azt megelőző évben is jelentősen meghaladja a jegyzett tőkét.

	2016. eFt	2015. eFt
Jegyzett tőke	421.093	421.093
Saját tőke összesen	8.888.715	9.331.549
Saját tőke / Jegyzett tőke aránya	21,11	22,16

36.6. Pénzügyi eszközök és pénzügyi kötelezettségek nettósítása

A kötelező érvényű nettó elszámolású megállapodás vagy hasonló megállapodás tárgyát képező pénzügyi eszközök és kötelezettségek esetében a Társaság és a másik fél között létrejött megállapodások az adott pénzügyi eszközök és kötelezettségek nettó elszámolását abban az esetben teszik lehetővé, ha mindkét fél a nettó elszámolás mellett dönt. A PannErgy Csoportnál ilyen jellegű megállapodás és döntés nem született, ennek hiányában a pénzügyi eszközök és kötelezettségek elszámolása bruttó alapon történik.

36.7. Szabályozási kockázat

Az általános szabályozási kockázat típusok közül a Társaság szempontjából kiemelendő, hogy egyes, hőtermeléssel és értékesítéssel foglalkozó projektársaságok által értékesített hőenergia meghatározó részének értékesítési ára hatósági ármegállapítás tárgyát képezi, melyet az illetékes ármegállapító szervezet rendszeresen felülbíráل és akár módosít korlátozva a Társaság eredményességét. A jövőbeni értékesítési árak tekintetében így jelentős bizonytalanság áll fenn.

36.8. Szabályozási kockázat

A geotermikus energia kinyerése előre nem látható kockázatot visel mind a geotermikus energiahordozó közeg kiszámíthatatlan rendelkezésre állása és egyben ezen közeg kezelését végző berendezések nem szokványos működési környezet iránti toleranciája következtében.

37. RÉSZESEDÉSEK**37.1. A társaság konszolidációba bevont leányvállalatai**

A társaság konszolidációba bevont leányvállalatai és a részesedés arányok a következők:

	Törzstőke (mFt)	Tulajdoni hányad (%)	Szavazati jog (%)	Konszolidációba bevonás aránya
PMM Zrt.	100,00	100,00	100,00	100,00
Kuala Kft.	3,00	90,00	90,00	87,93
PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt.	1.972,70	97,70	97,70	97,70
CSRG Energia Zrt. (korábbi nevén Csurgói Geotermia Zrt.)	7,50	60,00	60,00	58,62
TT Geotermia Zrt.	5,00	100,00	100,00	97,70
Szentlőrinci Geotermia Zrt.	5,00	99,80	99,80	97,50
Miskolci Geotermia Zrt.	5,00	90,00	90,00	87,93
Berekfürdő Energia Kft.	24,10	100,00	100,00	97,70
DoverDrill Mélyfúró Kft.	86,00	100,00	100,00	97,70
DD Energy Kft.	3,10	100,00	100,00	97,70
Arrabona Geotermia Kft.	3,10	100,00	100,00	97,70

A tulajdonosi és szavazati jog arányok a PannErgy Nyrt. és PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. leányvállalatokban fennálló közvetlen tulajdonosi és szavazati jog arányát mutatják. A konszolidációba bevonás aránya és a tulajdonosi arány közötti eltérés a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt-ben lévő kisebbségi tulajdonos részesedések (2,3%) figyelembevételével adódik, a konszolidációba bevonás aránya mutatja a közvetett tulajdonosi arányt.

37.2. A befektetéseket, részesedéseket érintő tárgyévi mozgások

A CSRG Energia Zrt. 2015. októberében 40%-os tulajdonrészt jelentő 250.000 eFt értékű befektetést szerzett a másodlagos hő hasznosítása mellett elkötelezett Geo-Wendung Zrt-ben. A CSRG Energia Zrt. szakmai befektetőként vesz részt a Geo-Wendung Zrt. feltőkésítésében egy hazai kockázati tőkealap egyidejű tőkeemelése mellett. Mivel ellenőrzés és irányítás nem áll fenn, ezért a Geo-Wendung Zrt-ben szerzett részesedést a PannErgy Csoport nem vonja be a konszolidációba.

2016. májusában a PannErgy Csoport értékesítette a PannTerm Kft-ben fennálló 100%-os üzletrészt 1.000 eFt vételárért, amely tranzakción 2.484 eFt nyereség keletkezett. Szintén a tárgyidőszakban, 2016. március hónapban kötött adásvételi szerződés alapján értékesítette a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. a CSRG Energia Zrt-ben fennálló részesedésének 40%-át 100.000 eFt vételárért, amely vételár összhangban van a részesedés könyv szerinti értékével. Az említett adásvételi szerződés alapján a másodlagos hőenergia hasznosítása mellett elkötelezett befektetői csoport, mint vevő partner a CSRG Energia Zrt-ben fennmaradó 60%-os részesedés megszerzését, 150.000 eFt vételár megfizetése mellett legkésőbb 2016. december 31-i határidőig vállalta. Mivel ezt nem teljesítette, a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. megteszi a szükséges lépéseket a tranzakció mihamarabbi zárására.

38. SZEGMENS BESZÁMOLÓ

38.1. Szegmensek definiálása, tárgyévi felülvizsgálat

A Társaságnak az IFRS-ekkel összhangban működési szegmenseket kell bemutatnia, ez alapján a tárgyévet megelőző évben a PannErgy Csoport két működési szegmenst mutatott be a konszolidált beszámolójában: Energetika és Vagyonkezelés szegmenseket. Az Energetika működési szegmens alá a Társaság a fő működési tevékenysége, azaz a geotermikus hő termelése és értékesítése, valamint az ezekhez kapcsolódó beruházási és egyéb tevékenységek végzése tartozik. A tárgyévet megelőző évben Vagyonkezelés működési szegmenként definiált szegmensben belül a PannErgy Csoport a Pannonplast Nyrt. jogutódjaként, a korábban Pannonplast Nyrt. által műanyag gyártási célt szolgáló, Budapest XXI. kerületében (Csepelen), illetve Debrecenben található ipari létesítmények és kapcsolódó irodahelyiségek ingatlan hasznosítását definiálta, amely ingatlan hasznosítás elsősorban villamos energia és egyéb közmű díjak továbbszámlázását és kisebb mértékben irodabérleti díjak beszedését jelentette, illetve ezen túlmenően a vállalatcsoport pénzügyi holding jellegű és tőzsdei kibocsátóként való kezelésére és vezetésére irányuló költségeket.

A Társaság a 2016. évi IFRS-ek szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz ismét megvizsgálta a két fent említett szegmens *IFRS 8 Működési szegmensek* című standardnak való megfelelését, a szegmensekre vonatkozó bemutatási kötelezettségét. A felülvizsgálatot külső, szakmai tanácsadó segítette. **A működési szegmens definiálás felülvizsgálat során megállapítást nyert, hogy a PannErgy Csoportnál egy működési szegmens, az Energetika azonosítható, a tárgyévet megelőző évben Vagyonkezelésként definiált szegmenst a Társaság a jövőben nem azonosítja be szegmenként az IFRS 8 standard előírásai, azon belül is a szegmensekre vonatkozó vezetői megközelítések, illetve a működési szegmensek bemutatására vonatkozó kritériumok alapján.**

Ez összhangban van a Társaság előző évi beszámolójában szereplő kiegészítő információval, miszerint az Energetika szegmensben túl a korábbi pénzügyi kimutatásokban szegmenként megjelölt vagyonkezelési tevékenység már ott sem alkotott teljesen önálló komponenst, inkább integrált kiegészítő funkciónak volt tekinthető.

38.2. A működési szegmensek bemutatása, a felülvizsgálat megalapozása

Az *IFRS 8 Működési szegmens* standard alapelve, hogy a gazdálkodó egységeknek olyan mélységű információt kell közzétenniük, amely lehetővé teszi pénzügyi kimutatásaik felhasználói számára, hogy értékeljék a gazdálkodó egység által folytatott üzleti tevékenység jellegét és pénzügyi hatásait, valamint működésének gazdasági környezetét [IFRS8.1]. A standard alkalmazandó azon anyavállalatnál a vállalatcsoport konszolidált pénzügyi kimutatásaira, illetve azon gazdálkodó egység egyedi vagy különálló pénzügyi kimutatásaira, amelynek adósság- vagy tőkeinstrumentumai nyíltpiaci forgalomban vannak [IFRS8.2]. Ebből kifolyólag a PannErgy Nyrt. köteles működési szegmenseket bemutatni.

A működési szegmensek bemutatása a gyakorlatban az alábbi öt lépésen keresztül történhet meg:

- A legfőbb működési döntéshozók azonosítása;
- A működési szegmensek azonosítása;
- A működési szegmensek összevonása;
- A bemutatható szegmensek meghatározása;
- A szegmens információk közzététele.

A szegmens definiálás felülvizsgálata során a PannErgy Csoport a fenti öt lépésen keresztül vizsgálta a potenciális működési szegmenseket. A működési szegmens a gazdálkodó egység olyan komponense, amely árbevétellel és ráfordításokkal (ide értve az ugyanazon gazdálkodó egység más komponenseivel folytatott ügyletekhez kapcsolódó árbevételt és ráfordításokat is) járó üzleti tevékenységet folytat, amelynek működési eredményei a gazdálkodó egység legfőbb működési döntéshozója rendszeresen áttekinti annak érdekében, hogy döntést hozzon a szegmenshez rendelendő erőforrásokról és hogy értékelje annak teljesítményét különböző szempontok alapján.

A Társaság konszolidált pénzügyi kimutatásai alapján megállapítható, hogy az Energetika, mint működési szegmens egyértelműen beazonosítható a PannErgy Csoport esetében. A Társaság vezetői megközelítése a PannErgy Csoport működésével kapcsolatban, hogy teljes erőforrásával – összhangban a befektetői elvárásokkal – az Energetika szegmens minél hatékonyabb működésére fókuszál, a Társaság tulajdonában álló ingatlanok hasznosítása minden szempontból jelentéktelen részét képezi a működésnek, vezetői megközelítés alapján nem tekinthető működési szegmensnek.

38.3. Szegmensek felülvizsgálatához kapcsolódó határértékek vizsgálata

A tárgyévet megelőző évben Vagyonkezelés működési szegmenseként bemutatott szegmens nem képezi központi elemét a PannErgy Csoport stratégia képzésének, az említett ingatlanok hasznosítását jelentő tevékenység teljesítményértékelése elhanyagolható mértékű a Társaság operatív vezetésének és legfőbb szerveinek munkájában, a kapcsolódó belső kontrolling jelentési rendszerben nincsenek külön kiemelve az ingatlanok hasznosítására vonatkozó információk, mivel ezek állandó bevétel (továbbszámlázott közmű díjak és bérleti díj) és költség (közmű díjak) oldallal rendelkező ügyletek, a tevékenység döntő hányada „átfolyó jellegű tételekből” áll.

A PannErgy Csoport vezetői megközelítése alapján, illetve a működési szegmensek bemutatására vonatkozó kritériumok alapján egy működési szegmens, az Energetika azonosítható a Társaságnál, így a bemutatható szegmensek kritériumainak vizsgálata nem releváns, de ettől függetlenül a Társaság megvizsgálta ezeknek a határértékeknek a teljesülését.

Árbevételét tekintve a Budapest XXI. kerületben (Csepel) és Debrecenben található ingatlanok hasznosításához kapcsoló árbevétel 2016-ban 472.599 eFt-ot tett ki, ami 10,43 %-os arányt képvisel a PannErgy Csoport tárgyévi árbevételéhez képest. Mivel ennek az árbevételnek jelentős hányada átfolyó tétel, azaz az ingatlanokhoz kapcsolódó közmű díjak (elsősorban villamosenergia) bérlok számára történő továbbszámlázásához kapcsolódik, az ingatlan hasznosítás PannErgy Csoport árbevételében belüli arányáról pontosabb képet ad az ingatlanhasznosításhoz kapcsolódó közmű díjak továbbszámlázásának nyereségtartalma, ami 27.474 eFt-ot tett ki az üzleti évben, ez 0,61 %-os arányt jelent az árbevételen belül. Az ingatlanhasznosítási tevékenységhez kapcsolódó bérleti díj árbevétel tárgyévi összege 7.885 eFt, ami a PannErgy Csoport tárgyévi árbevételének mindössze 0,17%-a.

A fentiek alapján megállapítható, hogy a Társaság az *IFRS 8 standard* szegmensekre vonatkozó mennyiségi határértékeket nem éri el, illetve az Energetika szegmens jövőbeni bővülése miatt kijelenthető, hogy a jövőben sem fogja elérni.

A fentieket összefoglaló elmondható, hogy egy működési szegmens (Energetika) azonosítható a Társaságnál a tárgyévet megelőző évben azonosított két szegmensevel szemben. Ebből kifolyólag a Társaságnak a gazdálkodó egység egészére vonatkozó közzétételi követelményeknek szükséges megfelelnie, amelyeknek a konszolidált pénzügyi kimutatások 5.1-5.5. pontjában, 38.3. pontjában a

termékekre és szolgáltatásokra vonatkozó információk, földrajzi területekre vonatkozó információk és főbb vevőkre vonatkozó információk bemutatásával teljesít.

A Társaság esetében ez azt jelenti, hogy az Energetika szegmens tárgyévi és bázis adatai megegyeznek a gazdálkodó egység egészére vonatkozó pénzügyi információkkal, amelyek jelen konszolidált pénzügyi kimutatásokban megfelelően bemutatásra kerülnek.

39. BÁZIS IDŐSZAKI BESZÁMOLÓHOZ KÉPEST ÁTSOROLÁSOK MAGYARÁZATA

A PannErgy Csoport a 2015. évi konszolidált pénzügyi kimutatásaiban valamennyi ingatlanját a tárgyi eszközök között szerepeltette. A Társaság a tulajdonában lévő, még a PannErgy Csoport szintű stratégiai profilváltást megelőző műanyagipari gyártás főtevékenységhez kapcsolódó időszakban beszerzett, csepeli és debreceni telephelyen nyilvántartott ingatlanokat (telkek, épületek, építmények) 2016. január 1-től befektetési célú ingatlanokként tartja nyilván az eszközök között, mivel ezeket a PannErgy Csoport fő tevékenységéhez, a geotermikus hőtermeléshez és értékesítéshez közvetlenül és közvetve sem kapcsolódó ingatlanokat bérbeadással hasznosítja, a meglévő szerződéses háttér alapján valószínűsíthető, hogy a befektetési célú ingatlanhoz kapcsolódó jövőbeni gazdasági hasznok befolyanak a Társasághoz és a befektetési célú ingatlanok bekerülési értéke megbízhatóan mérhető.

A tárgyévi átsoroláshoz kapcsolódóan a bázis időszaki átsorolás hatásainak bemutatása:

	2015. Eredeti adat eFt	2015. Módosított adat eFt
Mérleg		
Tárgyi eszközök	20.648.444	20.354.391
Befektetési célú ingatlanok	-	294.053
Módosítás/adatbontás összesen	20.648.444	20.648.444

40. TRANZAKCIÓK KAPCSOLT FELEKKEL

A PannErgy Nyrt. konszolidációs körbe bevont valamennyi leányvállalatánál (ld. 37.1 jegyzet), az egymás közötti elszámolások és tranzakciók hatása a konszolidáció során kiszűrésre került.

40.1. A Társaság vezetésének tagjaival történt tranzakciók

A Csoport menedzsmentje tulajdonosi kapcsolatban áll olyan társasággal, amely folyamatos, üzletviteli tanácsadás jellegű szolgáltatásokat nyújt a PannErgy Nyrt.-nek, a szolgáltatások 2016. évi értéke 34.339 eFt volt.

40.2. Kapcsolt felekkel bonyolított tranzakciók

A PannErgy Csoportnál a következő kapcsolt, de konszolidációba nem bevont felekkel lebonyolított tranzakcióiknál a 2016. évben a következő tételek jelentkeztek a konszolidált pénzügyi kimutatásaiban:

Eredménykimutatás tételek kiszűrése:	2016. eFt	2015. eFt
Értékesítés kapcsolt, de konszolidációba nem bevont félnek	-	-
Beszerezés kapcsolt, de konszolidációba nem bevont féltől	47.926	56.017
- <i>Ebből kapcsolt, de konszolidációba nem bevont leányvállalattól</i>	13.587	31.083
- <i>Ebből a Csoport menedzsmentjével tulajdonosi kapcsolatban álló társaságtól</i>	34.339	24.934
Követelés kapcsolt, de konszolidációba nem bevont féltől	-	-
Kötelezettség kapcsolt, de konszolidációba nem bevont féllel szemben	35.387	37.438
- <i>Ebből kapcsolt, de konszolidációba nem bevont leányvállalat felé</i>	30.348	34.770
- <i>Ebből a Csoport menedzsmentjével tulajdonosi kapcsolatban álló társaság felé</i>	5.039	2.668

A fenti táblázat kapcsolt, de konszolidációba nem bevont leányvállalathoz köthető tételei a PannErgy Csoport német leányvállalatával, a Pannunion Service GmbH-val kapcsolatosak, akitől különböző szolgáltatásokat vett igénybe a PannErgy Csoport a jelzett időszakban.

40.3. Kapcsolt feleknek adott kölcsönök

A PannErgy Csoport 2016-ban és 2015-ben sem adott kapcsolt feleknek kölcsönt, sem vezetőség részére, sem konszolidációba nem bevont kapcsolt félnek nem történt kölcsön folyósítás.

40.4. Csoporton belüli, konszolidált / kiszűrt forgalmak és állományok alakulása

Eredménykimutatás tételek kiszűrése:	2016. eFt	2015. eFt
Értékesítés árbevétel	1.697.654	9.837.891
Értékesítés közvetlen költsége	1.563.698	9.048.609
Értékesítés közvetett költsége	116.161	158.359
Egyéb bevételek	694.475	1.533.539
Egyéb ráfordítások	709.954	2.303.603
Pénzügyi eredmény	-	21.679

Mérleg tételek kiszűrése:	2016. eFt	2015. eFt
Tárgyi eszközök	2.362.378	1.001.107
Készletek	-	230
Egyéb követelések között következő időszak tételei	1.363.292	1.360.075
Hosszú lejáratú követelések	-	3.867.477
Egyéb követelések	10.511.061	13.896.604
Tartósan adott kölcsön	6.479.228	7.203.432
Egyéb kötelezettségek között következő időszak tételei	1.363.292	1.160.871
Rövid lejáratú hitelek	-	-
Egyéb rövidlejáratú kötelezettségek	9.073.068	10.759.853

40.5. A vezetőség kompenzációja

A kulcspozícióban lévő vezetők, a Társaság Igazgatótanácsának tagjai, valamint a Társaság és a jelentősebb leányvállalatok stratégiai döntéshozatalában részvevő alkalmazottainak kompenzációja az *IAS 24 Kapcsolt felekre vonatkozó közzétételek* standardban foglalt kompenzáció-kategóriáknak megfelelően az alábbiak szerint alakult (a táblázat az adott évben kifizetett összegeket tartalmazza):

	2016. eFt	2015. eFt
Rövid távú munkavállalói juttatások	15.478	17.115
Egyéb hosszú távú juttatások	-	-
Végkielégítések	-	-
Részvény alapú kifizetések	-	-
Összesen	15.478	17.115

41. A KONSZOLIDÁLT MÉRLEG FORDULÓNAPJA UTÁNI ESEMÉNYEK

A konszolidált pénzügyi kimutatások mérleg fordulónapja után történt események hivatkozását tartalmazza a táblázat. A hivatkozások alapján a teljes információ hozzáférhető a Társaság hivatalos közzétételi helyein.

Dátum	Hír típusa	Tárgy, rövid tartalom
2017. március 15.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 9.	Rendkívüli tájékoztatás	Közgyűlési meghívó
2017. március 8.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 2.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 28.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 28.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél
2017. február 24.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 23.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 20.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 17.	Rendkívüli tájékoztatás	Megalakult a PannErgy Koncessziós Kft.
2017. február 16.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 14.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 8.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 7.	Egyéb tájékoztatás	Még zöldobb az Audi hője
2017. február 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Győr területére koncessziós szerződést írt alá a PannErgy Nyrt. leányvállalata
2017. február 2.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 31.	Egyéb tájékoztatás	A CSRG Energia Zrt. adásvételi szerződésének teljesítéséről tájékoztatás
2017. január 31.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél
2017. január 31.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 27.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 25.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 23.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 19.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 17.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 16.	Rendkívüli tájékoztatás	Negyedéves termelési jelentés
2017. január 13.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 11.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 5.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 3.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 1.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél

42. A KÖZZÉTÉTELRE TÖRTÉNŐ ENGEDÉLYEZÉS NAPJA

A pénzügyi kimutatásokat a Társaság Igazgatótanácsa 2017. március 21-én hagyta jóvá és engedélyezte a közzétételüket.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjében

PannErgy Nyrt. Üzleti és Vezetőségi jelentés 2016

A PannErgy Csoport IFRS szerint készített
konszolidált pénzügyi kimutatása alapján

Budapest, 2017. március 23.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjében

1. VEZETŐI ÖSSZEFOGLALÓ

A PannErgy Csoport 2016-ben jelentős konszolidált hőtermelés, bruttó fedezet és bruttó cash-flow növekedést realizált, amelynek köszönhetően bizonyos egyszeri tételek kiszűrése mellett elérte azt az 1.800 millió forintot meghaladó EBITDA szintet, amelyet a PannErgy Csoport a geotermikus üzletág várható sikeres működésére alapozva megcélzott a 2016-os üzleti évre vonatkozóan. Ez a cél egybeesett a Társaság által 2016. május 30-án közzétett, a KPMG Tanácsadó Kft. által készített üzletágértékelési jelentés kivonatában szereplő 2016-os évre vonatkozó üzletági EBITDA becsléssel (1.821,4 millió forint).

Konszolidált bruttó fedezet, cash-flow és EBITDA alakulása

A PannErgy Csoport 2016-ban jelentős mértékben, 66%-kal tudta növelni árbevételét, köszönhetően a Győri Geotermikus Projekt első teljes éves kereskedelmi üzemének.

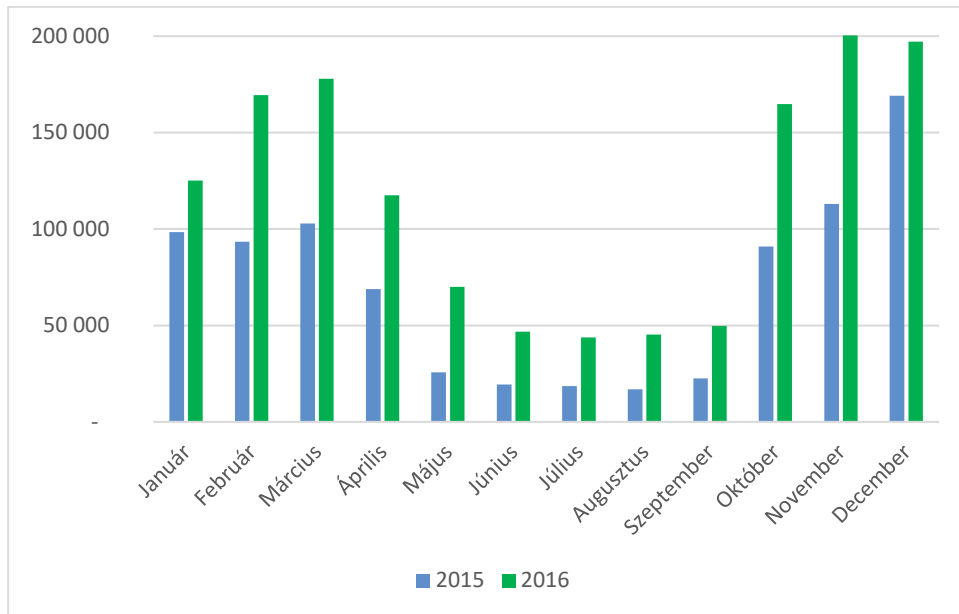
A bruttó fedezet 27%-kal 863.155 eFt-ra, a bruttó cash-flow 55%-kal 2.019.176 eFt-ra növekedett az előző évhez képest. A Társaság működési eredménye 280.496 ezer forint, amelyet módosítva a tárgyidőszak egyszeri felmerülésű tételeivel (3. fejezetben részletezve) a korrigált működési eredmény 605.598 ezer forint, ami 13%-os működési eredmény hányadot jelent.

A Társaság tárgyidőszaki EBITDA-ja 1.715.345 ezer forint, míg az egyszeri felmerülésű tételekkel korrigált tárgyidőszaki EBITDA 1.802.010 ezer forint, ami 40%-os EBITDA fedezetet képvisel. Ez kiemelkedő javulás a bázisidőszakhoz képest, ahol a nagyértékű eszköz értékesítések eredményének hatását kiszűrve a geotermikus hőtermelés és értékesítés, mint üzletág EBITDA-ja 616.900 ezer forint volt, 29%-os EBITDA hányadot eredményezve.

A tárgyidőszaki korrigált EBITDA 1.802.010 ezer forintos értéke összhangban van az ONP Holdings SE részesedésének megvásárlásához készített független tanácsadói anyagban szereplő (Isd. fent), 2016-ra predesztinált EBITDA szinttel (1.821.400 ezer forint).

Jelentős hőtermelés növekedés

A PannErgy Csoport célkitűzéseit teljesítve a geotermikus energiatermelő és hasznosító stratégiájának megvalósítása szempontjából meghatározó évet zárt. A 2013. májusa óta zöldenergiát termelő Miskolci Geotermikus Rendszer, valamint a két kisebb méretű geotermikus rendszer (Szentlőrinc és Berekfürdő), a jelentős eredményeket értek el a 2016-os évben már első, teljes éves kereskedelmi üzemét teljesítő Győri Geotermikus Rendszerrel, maradéktalanul kiszolgálva hőátvevő partnereit. A tárgyalt időszak végén az összesített és kiértékelt üzemeltetési eredmények azt igazolták, hogy sikeres stratégia lépés volt a Társaság részéről az a döntés, amely szerint működésének fókuszát a geotermikus projektjei üzemeltetésére helyezte, optimalizálva ezzel azt a komplex üzemeltetési folyamatot, amelyben egy hagyományos energiahordozó felhasználásán alapuló városi távhőszolgáltatással képes magas hatékonyság és üzembiztonság mellett szolgáltatást biztosítani a geotermikus hőenergia hasznosító rendszer. A Társaság 2016-ban sikeresen véghez vitte a már működő geotermikus rendszerekre vonatkozó fejlesztési beruházási programját, amelynek eredményeként a korábbi kompetenciák jelentősen kibővültek – megismerve a győri kútrendszer egyediségét, az előre nem tervezhető kémia és fizikai reakciókkal –, továbbá elvégezte mindazon kapacitásnövelési célú fejlesztéseket, amelyek végrehajtása a Győri Geotermikus rendszer 960 m³/h maximális termálvízhozam kapacitásának elérését eredményezte.

A PannErgy Csoport által értékesített konszolidált hőmennyiség 2016-ban (GJ):

A grafikon a miskolci, győri, szentlőrinci és berekfürdői projektek értékesített hőmennyiségét tartalmazza havi bontásban.

Kedvezőbb finanszírozási feltételek megteremtése

A Társaság a tárgyidőszakban fontos lépéseket tett a projektjeihez kapcsolódó finanszírozási feltételek felülvizsgálatában és előnyösebb feltételekkel történő megújításában. A már működő, így immár kisebb kockázati profilú képviselő Győri Geotermikus Projektet megvalósító két tagvállalat refinanszírozási hitelszerződést írt alá a CIB Bank Zrt-vel. Többek közt a megváltozott kockázati profilnak köszönhetően létrejött refinanszírozás megközelítőleg 4%-os kamatláb (azaz 400 bázispont) előnyt jelent a korábbi kamatkondícióhoz képest, amelynek kedvező, a pénzügyi ráfordításokat jelentősen csökkentő hatásai már 2016. második félévétől jelentkeztek.

A Társaság a kamatkockázat további csökkentése érdekében a Győri és Miskolci Geotermikus Projektek megközelítőleg 10 milliárd forintos összallományú beruházási hitelei majdnem teljes állománya tekintetében a változó kamatozású hitelei kamatlábcseréje ügyletekkel, a hitelek teljes hátralévő futamidejére rögzített kamatlábra cserélte, kihasználva a jelenlegi rendkívül kedvező kamatkörnyezetet.

Tárgyidőszakban történt költség racionalizálási intézkedések

A Társaság jelentős működési költség racionalizálást hajtott végre a tárgyidőszakban, elsősorban a személyi jellegű ráfordítások és az irodai és üzemeltetési költségeknél. A PannErgy Csoport 2016-ra vonatkozó átlagos állományi létszáma 33 fő, ami 18%-os csökkenést jelent az előző időszakhoz képest. A közvetett költségek között jelentkező személyi jellegű ráfordítások összege a 2016. első félévi 101.181 ezer forintról 69.663 ezer forintra csökkent 2016. második félévben.

Jelentős változás történt az előző évhez képest az irodai és üzemeltetési költségeknél, ahol a Társaság a működési költségek racionalizálása során 42%-os költségcsökkentést tudott elérni, ezek közül legjelentősebb a székhelyet jelentő kisebb méretű irodai területre megkötött bérleti szerződés során elért költségmegtakarítás, illetve a Társaság által bérelt gépjárművek költségeinek jelentős csökkenése.

Kisebbségi részesedés megvásárlása

Az ONP Holdings SE társaság a tárgyidőszakban, 2016. május 19-én a PEGE-ben meglévő 6,91% kisebbségi részesedésére vonatkozó értékesítési szándékával kereste meg a Társaságot, az eladási javaslatban szereplő felajánlási ár 750 millió forint volt. Az eladási ajánlat időpontjában a PannErgy Nyrt. részesedése 93,09% volt. Az eladási javaslattal kapcsolatban a PannErgy Nyrt. Igazgatótanácsa rendkívüli közgyűlést hívott össze, amely határozati javaslatához csatolásra került többek között az ONP Holdings SE részesedésének megszerzésére vonatkozó ajánlat megítélését információkkal alátámasztó, a KPMG Tanácsadó Kft. független tanácsadó által készített üzletág értékelés kivonata. A fenti információk figyelembevételével a Társaság rendkívüli közgyűlésének 3/2016. (VII.19.) sz. közgyűlési határozata szerint a PannErgy Nyrt. az ONP Holdings SE tulajdonában lévő 6,91%-nyi PEGE részesedést megvásárolhatta azzal, hogy a vételár a 441,1 millió forint és 855 millió forint közötti sávba eshet.

A közgyűlési határozatot követően a Társaság és az ONP Holdings SE közötti tárgyalások lefolytatásra kerültek, és a felek 2016. augusztus 2-án részvényadásvételi szerződést kötöttek, amely szerint a PEGE Zrt-ben fennálló ONP Holdings SE 6,91% részesedést a PannErgy Nyrt. összesen 750 millió forint vételár ellenében megvásárolja. A tranzakció két részletben kerül teljesítésre, az első részlet keretében a részesedés kétharmada került megvásárlásra 2016. augusztus 3-i dátummal, 500 millió forint vételár pénzügyi rendezése mellett, a második részlet zárására pedig 2017. április 30-ig kerül sor.

A felek közötti szindikátusi szerződés az első részlet teljesítésével megszüntetésre került. A tranzakció eredményeként 2016. december 31-én a PannErgy Nyrt. részesedése a PEGE-ben 97,7%-ra nőtt.

Portfólió elemek tisztítása

A Társaság a tárgyidőszakban a geotermikus projektek hatékony üzemeltetésére fókuszálva, azzal párhuzamosan fontos döntéseket hozott meg a portfólió elemeinek racionalizálására vonatkozóan. Ennek keretében a Gödöllői Geotermikus Projekt végleges leállításáról született döntés, a lezárásához kapcsolódó rekultivációs munkálatok a tárgyidőszakban maradéktalanul megtörténtek, a projekt leírásra, kivezetésre került. Ezen túlmenően a Társaság megállapodásokat kötött két leányvállalatában, a CSRG Energia Zrt-ben fennálló 100% tulajdonrészének, illetve a PannTerm Kft-ben fennálló 100% mértékű üzletrészének értékesítésére. A PannTerm Kft. értékesítése 2016. májusában megtörtént, a CSRG Energia Zrt. esetében 40% részesedés értékesítése zárult le a tárgyidőszakban. A fennmaradó 60% részesedés értékesítésére 2016. december 31-i határidő vonatkozott, de nem teljesült, így a Társaság megteszi a szükséges lépéseket a tranzakció mihamarabbi lezárására.

Saját részvény vásárlás

2016. december 31-én 3.228.438 darab PannErgy Nyrt. saját részvény volt a Társaság birtokában, amely 453.061 darabbal meghaladja a 2015. december 31-i saját részvény állományt, a tárgyalta időszak végén a saját részvény állomány mindösszesen 15,33% a teljes kibocsátott részvénytömegre vetítve.

A tárgyidőszakban történt jelentős saját részvény növekedés összhangban van a Társaság 2016. április 28-án megtartott közgyűlésének 19/2016. (IV.28.) sz. határozatával, amelynek értelmében a PannErgy Nyrt. 2016. májusától saját részvény visszavásárlási programot indított. A program első hónapja 2016. május, utolsó hónapja 2017. április. A program keretében a PannErgy Nyrt. minden hónapban legalább 20 millió forint értékben vásárol PannErgy részvényeket a Budapesti Értéktőzsdén keresztül, a program keretében legfeljebb összesen 300 millió forint értékben, azzal a korlátozó előírással, hogy az ütemezett részvényvisszavásárlási program során a részvények vételára nem lehet több, mint 500 forint részvényenként. A PannErgy Nyrt. 2016. szeptember 2-án tájékoztatta a tőkepiaci szereplőket, hogy a 2016. július 22-én közzétett, és részletesen bemutatott saját részvény visszavásárlási program részeként,

a Társaság kereskedési naponként 3.000 darab törzsrészvény vásárlását célozta meg, amelyet 2016. szeptember 2-től 2.300 darabra csökkentett.

Koncessziós szerződés

Jelentős siker a PannErgy Csoport életében, hogy – a fordulónapot követően 2017. februárjában – a PEGE Zrt. Győr terület vonatkozásában geotermikus energia kutatására és kinyerésére, továbbá hasznosítására 35 éves határozott időtartamra szóló, koncessziós szerződést írt alá a Magyar Állammal. Az új kutatási lehetőség segíthet a geotermikus energiatermelés jövőbeni bővítésében és a meglévő infrastruktúra, illetve adottságok minél optimálisabb kihasználásában.

Vezetőségi beszámolók publikálása

A 2016. évi tőkepiaci változásokkal összhangban, a 2016. évi féléves jelentést követően időközi vezetőségi beszámolót nem publikált a Társaság, azonban transzparenciáját fenntartva, 2016. harmadik negyedétől, negyedéves termelési jelentéseket publikál geotermikus projektjei teljesítményéről.

2. A PANNERGY CSOPORT 2016. ÉVI EREDMÉNYE, JÖVEDELMEZŐSÉG ÉS GAZDÁLKODÁSÁNAK LEGFŐBB MUTATÓI

A 2016. üzleti év a PannErgy Csoport történetében kiemelkedő fontosságú, mivel ebben az időszakban már a teljes projektportfolió üzemszerűen működött. A működés megfelelő információ tartalommal történő bemutatáshoz fontos a lényegesebb eredményességi mutatószámok esetében a főbb egyszeri tételektől megtisztított állományok bemutatása is. Ezzel összhangban az alábbi táblázatban a 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásokban szereplő auditált eredményszámok mellett bemutatásra kerülnek az ún. korrigált eredmény kategóriák is.

Az egyszeri tételek beazonosításánál a Társaság azt az elvet követte, hogy csak azokat a ráfordítás, illetve bevétel jellegű tételeket vette figyelembe, amelyek felmerülése egyértelműen csak a tárgyidőszakhoz köthető és így a következő időszakokban nem várható. A tárgyidőszakhoz köthető, egyszeri felmerülésű tételek felsorolását jelen fejezet tartalmazza:

Főbb eredményadatok (adatok ezer forintban)	2016. év	2015. év
Értékesítés árbevétele	4.529.069	2.726.364
Értékesítés közvetlen költségei	-3.665.914	-2.044.219
Bruttó fedezet	863.155	682.145
Bruttó cash-flow	2.019.176	1.306.175
Igazgatási és általános költségek	-683.740	-1.180.000
Egyéb bevételek	662.725	2.372.207
Egyéb ráfordítások	-561.644	-1.501.421
<i>ebből: Egyszeri felmerülésű tételek hatása</i>	<i>-325.102</i>	
Működési eredmény (EBIT)	280.496	372.931
<i>Korrigált Működési eredmény (egyszeri felmerülésű tételeket kiszűrve)</i>	<i>605.598</i>	
EBITDA	1.715.345	1.614.002
<i>Korrigált EBITDA (egyszeri felmerülésű tételeket kiszűrve)</i>	<i>1.802.010</i>	
Pénzügyi műveletek eredménye	-411.293	-156.400
Adózás előtti eredmény	-130.797	216.531
<i>Korrigált adózás előtti (egyszeri felmerülésű tételeket kiszűrve)</i>	<i>194.305</i>	
Tárgyévi nettó eredmény	-150.999	78.171
<i>Korrigált Tárgyévi nettó eredmény (egyszeri felmerülésű tételeket kiszűrve)</i>	<i>174.103</i>	
Saját tőke arányos nyereség, % (ROE)	-1,70%	0,84%
Árbevétel arányos nyereség, % (ROS)	-3,33%	2,87%
1 részvényre jutó eredmény (EPS) Ft	-8,47	4,28

A fenti táblázatban szereplő, az egyes eredmény kategóriáknál kiszűrt egyszeri felmerülésű tételeknél a Társaság a tárgyidőszakban a következőket vette figyelembe:

Egyszeri felmerülésű tétel	adatok ezer forintban	
	Az egyszeri felmerülésű tétel kiszűrésének EBIT növelő hatása	Az egyszeri felmerülésű tétel kiszűrésének EBITDA növelő hatása
Geotermikus hőtermeléshez, hasznosításhoz kapcsolódó immateriális jószágokkal és tárgyi eszközökkel kapcsolatban tárgyidőszaki terven felüli leírások	238.437	*
Gödöllői lezárás (értékvesztés, rekultiváció)	89.568	89.568
Az előző évben aktivált beruházási projektekhez kapcsolódó, azokra már nem aktiválható ráfordítások	45.513	45.513
A geotermikus rendszerek műszaki felméréséhez, átvizsgálásához és felülvizsgálatához, stb. kapcsolódó egyszeri költségek	34.725	34.725
Jogi, pénzügyi tanácsadói költségek	32.983	32.983
Peres ügyhöz kapcsolódó kártérítés	9.974	9.974
Korábbi években ráfordításként elszámolt behajtási költségátalány és késedelmi kamat jogszabály változás miatti visszaírása	-126.098	-126.098
Összesen	325.102	86.665

* A konszolidált pénzügyi kimutatásban szereplő EBITDA már tartalmazza.

A Társaság 2016. évi gazdálkodásának részletes ismertetése:

A PannErgy Csoport 4.529.069 ezer forint konszolidált árbevételt ért el 2016. évben, amely az előző év 2.726.364 ezer forint értékét 66%-kal haladja meg, köszönhetően annak, hogy a miskolci rendszer mellett a győri rendszer is az időszak teljes egészében üzemelt. A 4.529.069 ezer forint árbevétel 80%-a, azaz 3.632.526 ezer forint hőértékesítésből származik, míg a fennmaradó árbevétel javarészt közvetített és továbbszámolt szolgáltatás.

A 2015. novemberében elindult Győri Geotermikus Projekt 1.721.689 ezer forint árbevétellel járult hozzá a PannErgy Csoport gazdasági teljesítményéhez a tárgyidőszakban, ebből az Arrabona Geotermia Kft. által a Győr-Szol Zrt. felé történő értékesítés 866.073 ezer forintot, míg a DD Energy Kft. által az Audi Hungaria Motor Kft. felé történt értékesítés 855.616 ezer forintot jelentett. A Miskolci Geotermikus Projekt keretében a hőátvevő partnerek felé történő értékesítés 1.835.983 ezer forint összeget ért el a tárgyidőszakban, ebből a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. felé történő értékesítés árbevétele 1.771.135 ezer forint.

A Társaság két kisebb volumenű, berekfürdői és szentlőrinci projektje az előző időszaknak megfelelően teljesített az árbevétel szempontjából, Szentlőrincen 72.558 ezer forint árbevétel keletkezett, míg Berekfürdőn a hődíjból és villamosenergia értékesítésből származó árbevétel 29.235 ezer forint volt.

Az előző évben kimutatott árbevételhez hasonló nagyságrendben, 472.599 ezer forint árbevétel keletkezett a Társaság tulajdonában álló csepeli és debreceni ingatlanok kezelésével kapcsolatban. Ugyanakkor ennek az árbevételnek döntő része a felmerülő bérlői elektromos áramfogyasztások és egyéb, „közvetített szolgáltatás” jellegű költségek továbbszámlázásának bevétele, míg kisebb hányada bérleti díj. A továbbszámlázás nyereségtartalma 27.474 ezer forint a tárgyidőszakban, míg a bérleti díj bevétel 7.885 ezer forint, ez alapján egyértelműen kijelenthető, hogy az említett ingatlanok kezeléséhez kapcsolódó tiszta árbevétel, valamint a nyereségtartalom elhanyagolható méretű a fűtévékenységet jelentő geotermikus hőtermeléssel és értékesítéssel összehasonlítva.

A PannErgy Csoport teljes konszolidált árbevételéből három vevő haladta meg az árbevétel értékének 10%-át, ezek összesen az árbevétel 86%-át teszik ki a tárgyidőszakban.

A második félévben a közvetlen költségek szintje az előző évhez képest 2.044.219 ezer forintról 79%-kal 3.665.914 ezer forintra növekedett. Az emelkedés indoka egyrészt a megnövekedett hőértékesítéshez kapcsolódó változó költségek növekedése, másrészt a már aktivált geotermikus beruházások nagyobb közvetlen amortizációs értéke és a miskolci visszasajtolási költségek egy részének konszolidációs körön kívülre kerülése. A közvetlen költségek között nyilvántartott, a geotermikus rendszerek karbantartásához és üzemeltetéséhez kapcsolódó költségek közül 34.725 ezer forint, mint egyszeri felmerülésű tétel jelentkezett, a győri geotermikus rendszer műszaki átvizsgálásához és felülvizsgálatához kapcsolódóan.

A fentiek következményeként a Csoport bruttó fedezetként 863.155 ezer forintot mutat ki tárgyidőszakban, ami az előző év 682.145 ezer forint értékéhez képest 27%-kal magasabb szintet jelent. Az értékesítés közvetlen költségei közé tartozó közvetlen amortizáció a Győri Geotermikus Projekt indulásával összefüggésben jelentősen növekedett, értéke 1.156.022 ezer forint.

A bruttó cash-flow az előző évivel közel azonos hányadszintje (45%) mellett 55%-kal 2.019.176 ezer forintra növekedett.

A PannErgy Csoport a működési költségeknél számos területen tudott költségcsökkentést elérni az előző évhez képest, ugyanakkor néhány területen emelkedés volt tapasztalható.

A legnagyobb költség csökkenés a személyi jellegű ráfordításoknál látható, ahol a jelentős tárgyévi létszámcsökkenés (ld 10. fejezet: Létszámra vonatkozó információk) hatásaként 170.844 eFt-ra csökkentek a bázis időszaki 400.500 eFt-ról a személyi jellegű ráfordítások. Ennek pozitív hatása a közvetett költségeken belül nem tudott teljes mértékben tükröződni a bázis időszakokkal történő összehasonlításakor, mivel a bázis időszakban a személyi jellegű ráfordítások egy része pályázati projekthez lett rendelve, ráaktiválva.

A szakértői, tanácsadói díjak jelentősebb, 39 %-os mértékben emelkedtek az előző év hasonló időszakához képest. Ezt a növekedést egyrészt a győri projekt refinanszírozásának előkészítéséhez, másrészt a tárgyidőszaki vállalati részesedések adásvételéhez kapcsolódó jogi, illetve pénzügyi

tanácsadói és szakértői költségek felmerülése okozta, a tárgyidőszakban 32.983 ezer forint értékben jelentkeztek a két jelentős ügylet kapcsán egyszeri felmerülésű szakértői költségek.

Jelentős változás történt az előző évhez képest az irodai és üzemeltetési költségeknél, ahol a Társaság a működési költségek racionalizálása során 42%-os költségcsökkentést tudott elérni, ezek közül legjelentősebb a székhelyet jelentő kisebb méretű irodai területre megkötött bérleti szerződés során elért költségmegtakarítás, illetve a Társaság által bérelt gépjárművek költségeinek jelentős csökkenése.

A Társaság nyilvános és tőzsdei jelenléti, illetve társadalmi szerepvállalással kapcsolatos költségei emelkedtek a bázis időszakhoz képest annak következtében, hogy, a PannErgy Csoport továbbra is fontosnak tartja társadalmi felelősségvállalás szempontjából a működő projektek helyszínéül szolgáló városok és vonzáskörzetük sportéletének, illetve egyéb társadalmi kezdeményezéseinek, így a geotermikus energia végfogyasztóinak támogatását, amelynek mértéke az üzleti intenzitás növekedésével szintén emelkedhetett.

Az egyéb bevételek és ráfordítások egyenlege a tárgyidőszakban 101.081 ezer forint, ami jelentősen elmarad a bázis időszak 870.786 ezer forint adatától, ennek oka, hogy a bázis időszakban egyszeri tételként szerepeltek nagyértékű tárgyi eszköz értékesítések (fűróberendezés, visszasajtoló kút) egyéb bevételt növelő hatásai.

Az egyéb bevételek tárgyévi 662.725 ezer forintos értékén belül jelentős nagyságrendet képvisel a behajtási költségátalányokhoz és késedelmi kamatokhoz kapcsolódó összeg. A Társaság a tárgyévi jogszabály változásokkal összhangban 126.098 ezer forint egyéb bevételt számolt el, mint egyszeri felmerülésű tétel a korábbi években a jogszabályok alapján kötelezően előírt, egyéb ráfordításként elszámolt behajtási költségátalány és késedelmi kamat kötelezettség összegek visszairásával.

Az egyéb ráfordítások tárgyévi 561.644 ezer forint-os értékén belül kiemelhető, hogy Társaság a tárgyévi működéséhez kapcsolódóan a geotermikus hőtermeléshez, hasznosításhoz kapcsolódó immateriális jószágokkal és tárgyi eszközökkel kapcsolatban 238.437 ezer forint terven felüli értékvesztést, leírást számolt el a tárgyidőszakban, mint egyszeri felmerülésű tétel. Ezen felül jelentkezett 89.568 ezer forint értékben a Gödöllői Geotermikus Projekt leírásához, befejezéséhez kapcsolódó ráfordítás, amely magában foglalja a teljes rekultivációs folyamat valamennyi költségét, ezt szintén egyszeri felmerülésű tételként definiálja a Társaság.

Az előző évben aktivált beruházási projektekhez kapcsolódóan utólagosan 45.514 ezer forint, azokra már nem aktiválható, ezért a tárgyévet terhelő, egyéb jellegű ráfordítás keletkezett, mint egyszeri felmerülésű tétel.

A működési eredmény (EBIT) 280.496 ezer forint nyereség volt a tárgyidőszakban, amelynek a fent említett **egyszeri felmerülésű tételekkel korrigált 605.598 ezer forintos értéke** jelentősen meghaladja a bázis időszakban kimutatott 372.931 ezer forint működési nyereséget.

Az üzleti cash-flow (EBITDA) 1.715.345 ezer forint pénzbeáramlás, amelynek a fentiekben említett **egyszeri felmerülésű tételekkel korrigált értéke 1.802.010 ezer forint pénzbeáramlás**, amely 188.008 ezer forinttal kedvezőbb az előző időszak 1.614.002 ezer forint EBITDA értékénél. A tárgyidőszakban 1.196.412 ezer forint közvetlen és közvetett között kimutatott értékcsökkenés lett

elszámolva, ezen túlmenően a működő geotermikus projektekhez kapcsolódó, egyszeri felmerülésű tételként jelentkező, az immateriális jószágoknál és tárgyi eszközöknél elszámolt tárgyévi terven felüli értékcsökkenés 238.437 ezer forint hatása lett figyelembe véve az EBITDA meghatározásánál.

A **pénzügyi műveletek eredménye 411.293 ezer forint veszteség volt a tárgyidőszakban**, ami 254.893 ezer forinttal kedvezőtlenebb a 2015. évi -156.400 ezer forint pénzügyi műveletek eredményénél. Ezt a fizetett kamat ráfordítások magasabb szintje okozza, mivel a beruházásokhoz kapcsolódó hitelek fizetett kamat ráfordításai 2016. évben 414.715 ezer forint összegben jelentkezték, szemben a bázis időszaki 208.366 ezer forintos értékkel. A kamatráfordítások jelentős tárgyévi növekedése a Győri Geotermikus Projekt finanszírozásához kapcsolódik, amelyet 2016. első félévében a Magyar Export-Import Bank Zrt. (Eximbank) finanszírozott, 2016. második félévétől pedig a jelentősen előnyösebb kamat feltételeket biztosító refinanszírozást követően a CIB Bank Zrt.

A refinanszírozás pozitív hatását jól mutatja, hogy míg 2016. első félévben 273.120 ezer forint fizetett kamat és kamatjellegű ráfordítás merült fel a Társaságnál, addig 2016. második félévben már jelentősen, 141.595 ezer forintra csökkent az ilyen jellegű pénzügyi ráfordítások értéke.

A fentiek alapján a **PannErgy Csoport tárgyévi adózás előtti eredménye -130.797 ezer forint veszteség**, ami elmarad az előző évi 216.531 ezer forint adózás előtti eredménytől.

Társasági adófizetési kötelezettségként 27.732 ezer forint került elszámolásra, ebben 12.178 ezer forint negatív adóalapokra korábban megképzett halasztott adókövetelés leírás szerepel, az érintett leányvállalatok diszkontált halasztott adó megtérülésén alapulva.

A **Társaság konszolidált tárgyidőszaki nettó eredménye -150.999 ezer forint veszteség**, amely 229.170 ezer forinttal kedvezőtlenebb az előző év azonos időszakában kimutatott 78.171 ezer forint eredménytől, **ugyanakkor a fentiekben említett egyszeri felmerülésű tételekkel módosított korigált tárgyidőszaki nettó eredmény 174.103 ezer forint.**

Vagyoni helyzet főbb adatai (adatok ezer forintban)	2016. év	2015. év
Befektetett eszközök	22.277.721	22.505.735
Forgóeszközök összesen	2.977.480	4.313.042
Ezen belül Pénzeszközök	736.500	1.120.625
Eszközök összesen	25.255.201	26.818.777
Saját tőke összesen	8.888.715	9.331.549

A tárgyidőszak alatt a befektetett eszközök állománya 1%-kal csökkent. Ezen belül az immateriális javak értéke 11%-kal csökkent az előző időszakhoz képest, ez a geotermikus feltáráshoz kapcsolódó immateriális javak részleges leírásának hatása. A tárgyi eszközök állománya csekély mértékben, 75.896 ezer forinttal emelkedett, a tárgyévi kapacitásnövelő beruházások hatását a tárgyidőszaki értékcsökkenés ellensúlyozta.

Az eszközök között 386.210 ezer forint halasztott adó követelést tart nyilván a Társaság, amelynek értéke 11%-kal, 48.678 ezer forinttal csökkent a bázisidőszakhoz képest, a PannErgy Csoport diszkontált halasztott adó megtérülés számításai alapján.

A forgóeszközök állománya 31%-kal csökkent az előző év hasonló értékéhez képest. A forgóeszközökön belül, a vevők növekedése elsősorban a Győri Geotermikus Projekt által generált, a Győr-Szol Győri Hőszolgáltató Zrt. és Audi Hungaria Motor Kft. felé fennálló aktuális havi vevőkövetelések okozzák, ezek a bázis időszakban ekkora nagyságrendben még nem jelentkeztek.

A készletek a Győri Geotermikus Projekt aktiválásához kapcsolódóan csökkentek.

Az előző évhez képest jelentősen lecsökkent az értékpapírok értéke a konszolidált pénzügyi kimutatásokban, ennek oka, hogy a győri beruházás befejezését követően a PannErgy Csoport a cash-flow terveivel és befektetési politikájával összhangban 500.000 eFt összeget befektetési alapon helyezett el 2015-ben. Ezek az értékpapírok 2016. év során értékesítésre kerültek.

A forgóeszközökön belül szintén jelentősen lecsökkent a pénzeszközök állománya, az időszak végén a Társaság 736.500 ezer forint pénzeszközzel rendelkezett. Ezt a csökkenést elsősorban a tárgyévi saját részvény visszavásárlási program és az ONP Holdings SE-től történt PEGE kisebbségi részesedés megszerzésére irányuló tranzakció okozta.

A Társaság saját tőkéje a bázishoz képest 5%-kal csökkent, ez a tárgyidőszaki adózott eredmény veszteség jellegének, a visszavásárolt saját részvények növekedésének, illetve a kisebbségi részesedés csökkenésének tulajdonítható.

Az egy részvényre jutó (saját részvényekkel csökkentett darabszámmal számolva) saját tőke 499 forintra mérséklődött, a bázis időszaki 510 forintról.

A hosszú lejáratú hitelállomány az előző évhez képest jelentősen, 8.858.265 ezer forintra csökkent, amely a tárgyidőszaki törlesztések hatását tükrözi. Az egyéb hosszú lejáratú halasztott bevétel soron a geotermikus projektekhez pályázat útján elnyert vissza nem térítendő támogatások éven túli része kerül bemutatásra. Ehhez kapcsolódóan 4.564.927 ezer forint szerepel a Társaság mérlegében, ez 6%-os csökkenést jelent az előző évhez képest, a tárgyévi visszaírások következtében.

A rövid lejáratú kötelezettségeken belül a szállítók egyenlege 1.170.467 ezer forint, ez 31%-kal mutat alacsonyabb értéket a bázisidőszaknál. A csökkenés oka a bázis időszakban keresendő, ahol a Győri Geotermikus Projekthez kapcsolódó intenzív beruházási tevékenység miatt magasabb bázis érték szerepelt. A rövid lejáratú hitelek állománya a hosszú lejáratú hitelek éven belüli részével együtt 1.097.792 ezer forint a tárgyidőszak végén, ez 40%-kal magasabb az előző év hasonló adatához képest. Az egyéb rövid lejáratú kötelezettségek 338.028 ezer forintot tettek ki a tárgyidőszak végén, ez 50%-os csökkenés az előző időszakhoz képest, ennek fő oka az adó- és járulék kötelezettségek csökkenése, illetve a következő időszak tételeinek csökkenése.

Főbb mutatók	2016. év	2015. év
Jövedelmezőségi mutatók		
Eszközarányos nyereség, % (ROA)	-0,60	0,29
Saját tőke arányos nyereség, % (ROE)	-1,70	0,84
Árbevétel arányos nyereség, % (ROS)	-3,33	2,87
Vagyoni helyzet mutatói		
Befektetett eszközök aránya, %	88,21	83,92
Saját tőke aránya, %	35,20	34,79
Eladósodottság mértéke, %	184,13	187
Pénzügyi mutatók		
Likviditási mutató	103,13	124,67
Likviditási gyorsráta	97,99	115,65
1 részvényre jutó eredmény (EPS) Ft	-8,47	4,28

A PannErgy Csoport - fent említett egyszeri felmerülésű tételekhez kapcsolható - tárgyévi vesztesége miatt a jövedelmezőségi mutatók romlottak az előző időszakhoz képest. A vagyoni helyzet mutatói a Győri Geotermikus Projekt beruházási szakaszának befejezést követően a befektetett eszközök magasabb hányadát, illetve az eladósodottság mértékének csökkenését mutatják. A pénzügyi mutatók alakulását, elsősorban a saját részvény visszavásárlási program és a PEGE kisebbségi részesedésének megszerzése befolyásolta. A Társaság 736.500 ezer forint pénzeszközzel rendelkezett az időszak végén.

3. A TÁRSASÁG BEMUTATÁSA

3.1. A PannErgy Csoport főtevékenysége

A PannErgy Nyrt. („Társaság” vagy „PannErgy”) a Budapesti Értéktőzsdén jegyzett Társaság, a BUX kosár tagja, Prémium kategóriába tartozó részvény kibocsátó, amelynek fő tevékenysége Európa egyik legjelentősebb hévízi aktivitásának, azon belül is a megújuló geotermikus energiának az energetikai célú hasznosítása, kitermelése és értékesítése. A geotermikus energetikai tevékenységéhez kapcsolódóan a Társaság Miskolcon, Győrben, Szentlőrincen és Berekfüdőn folytat termelőtevékenységet.

A PannErgy Csoport 2016. december 31-én 33 fő munkavállalóval rendelkezik.

A PannErgy Nyrt. székhelye Magyarországon, a 1117 Budapest, Budafoki út 56. alatt található.

A Társaság holding struktúrában működik. A leányvállalatok adatainak részletes ismertetése a 6. fejezetben található.

3.2. Hatósági távhő értékesítési árak

A PannErgy Csoport bizonyos projektársaságai távhőtermelői engedéllyel rendelkeznek, ezzel összhangban a Magyar Energetikai és Közmű-szabályozási Hivatal (MEKH) által szabályozott környezetben folytatnak hő értékesítési tevékenységet. Ez alapján a PannErgy Csoport távhőszolgáltató cégek felé történő hő értékesítéseire a nemzeti fejlesztési miniszter által NFM rendeletben kihirdetett hatósági ár vonatkozik, minden év október 1-től a következő év szeptember 30-ig terjedő egy éves időszakra. A 2016. október 1-től érvényes értékesítési hődíj a Miskolci Geotermikus Projekt kapcsán a

Miskolci Geotermia Zrt. és Kuala Kft. esetében 2.400 Ft/GJ, a két társaság ezen a hatósági áron számlázza az értékesített hőmennyiséget a MIHŐ Miskolci Hőszolgáltató Kft. felé. A Győri Geotermikus Projekthez kapcsolódóan, az Arrabona Geotermia Kft., Győr-Szol Győri Közszolgáltató és Vagyongazdálkodó Zrt. felé történő értékesítése esetében 2.650 Ft/GJ a hatósági távhő értékesítési ár, míg a Szentlőrinci Geotermia Zrt. 3.654 Ft/GJ hatósági áron értékesíthet a Szentlőrinci Közütemi Nonprofit Kft. felé.

3.3. Hőértékesítés ipari és nem önkormányzati partnerek részére

A PannErgy Csoport a hőértékesítés diverzifikáltsága érdekében folyamatosan keresi a lehetőségeket, hogy a hőszolgáltató partnerekkel kötött megállapodásokon túl ipari partnerek felé is növelje a geotermikus hő értékesítését, akár elsődleges, akár másodlagos hőhasznosítás formájában. A Társaság legjelentősebb ipari fogyasztó hőátvevő partnerei a Győri Geotermikus Projektnél az Audi Hungaria Motor Kft. (2017. január 1-től Audi Hungaria Zrt.), a Miskolci Geotermikus Projektnél a Takata Safety Systems Hungary Kft., illetve szintén a Miskolci Geotermikus Projekthez kapcsolódóan a másodlagos hőhasznosításban partner Geo-Wendung Zrt. Ezen túlmenően a Berekfürdői Geotermikus Projekt, illetve a Miskolci Geotermikus Projekt kapcsán is több, kisebb volumenű ipari fogyasztói szerződéssel rendelkezik a PannErgy Csoport, és továbbra is elkötelezett az ipari fogyasztók bővítése irányában.

3.4. Ingatlanok hasznosítása

A főtevékenységet jelentő geotermikus hőtermelésen és értékesítésen (Energetika) kívül a Társaság Budapest, XXI. kerületben (Csepel) és Debrecen területén rendelkezik a „PannonPlast - PannErgy” stratégiaváltás előtti időkből származó ipari ingatlanokkal, irodákkal. Ezeknek az ingatlanoknak egy részét a Társaság bérbeadás útján hasznosítja, ugyanakkor a bérbeadásból származó nyereség a főtevékenységet jelentő Energetikánál jelentkező árbevételhez, nyereséghez képest elenyésző mértékű. Ebből kifolyólag, illetve a Társaság vezetésének megközelítése miatt a 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatásokban az ingatlan hasznosítási tevékenység már nem kerül kiemelésre, ugyanakkor a fontosabb információkat továbbra is tartalmazzák a konszolidált pénzügyi kimutatások vonatkozó részei. A fentiekkel összhangban a Társaság aktív vagyonkezelést nem folytat, valamennyi erőforrását elsősorban az Energetika területén mozgósítja.

4. A PANNERGY 2016. ÉVI FŐ CÉLJAINAK TELJESÍTÉSE ÉS KOCKÁZATOK

4.1. Győri Geotermikus Projekt (DD Energy Kft., Arrabona Geotermia Kft.)

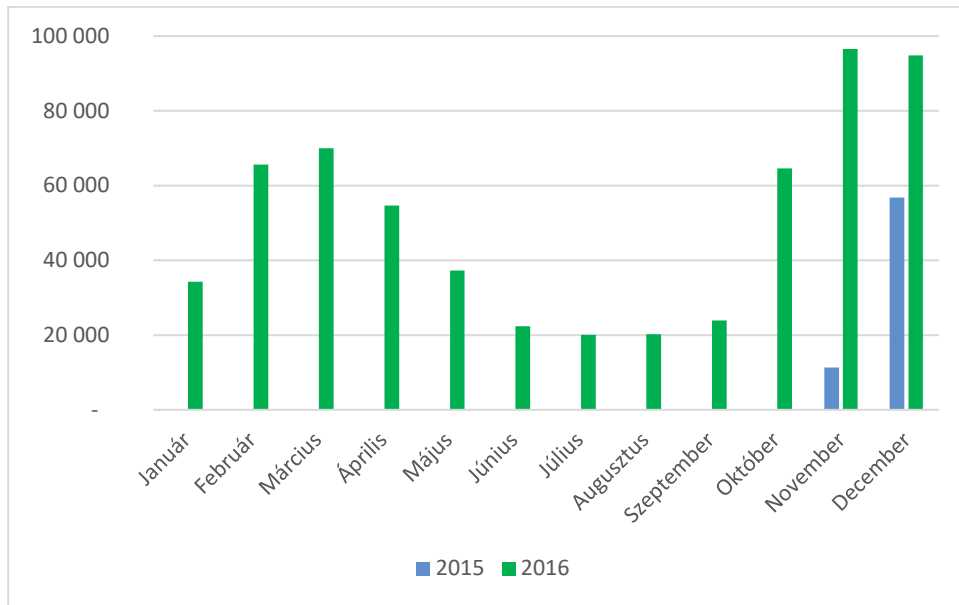
2015. november 24-én került átadásra a megvalósult Győri Geotermikus Projekt, amely két termelő és két visszasajtoló kútból, a Bőnyi Hőközpontból, és mintegy 17 km hosszú geotermikus hőszállító rendszerből áll. A beruházás összköltsége 10,2 milliárd forint. Jelenleg 24 ezer lakás és emellett közel egyezer egyéb díjfizető fűtési rendszerébe jut el a geotermikus energia, továbbá az AUDI győri gyáregységei fűtési energiájának legalább 60%-át kívánja fedezni a Társaság a Bőnyi Hőközpont által szolgáltatott geotermikus energiával.

A Győri Geotermikus Projekttel kapcsolatos rövid távú célok között szerepel, hogy a Győri Geotermikus Rendszer szabad kapacitásait, és az azzal járó megtakarítási előnyöket új partnerek számára is elérhetővé tegye a Társaság. Egy olyan komplex, bővíthető szolgáltatási rendszer épült ki a Győri Geotermikus Projekt révén, amely a lakossági ügyfelek mellett a további ipari és mezőgazdasági igényeket is ki tudja elégíteni.

Üzemeltetési szempontból elmondható, hogy a tárgyidőszak első felét - a 2015. novemberi próbaüzemet követően - a rendszerbe beérkező és azon keresztül haladó geotermikus fluidumon végzett folyamatos műszeres fizikai és kémiai vizsgálatok és elemzések, valamint az optimális működés érdekében történő beállítások jellemezték. A geotermikus rezervoár, a kutak és a teljes geotermikus rendszer megismerése érdekében a fizikai paraméterek folyamatosan mérésre és rögzítésre kerülnek. A tárgyalt időszakban a folyamatos üzemben elvégzett vízvizsgálati eredmények arra utaltak, hogy a korábban tervezetthez képest a termelő kutak geotermikus fluidumának fizikai és kémia tulajdonságai a folyamatos kitermelés során jelentős változáson estek át, ez az eltérés megkívánta a Győri Geotermikus Rendszerbe történő beavatkozást, az ehhez szükséges műszaki módosítások elvégzéséhez szükséges leállásokat. A tárgyidőszak első felének hőértékesítése ezeknek a kezdeti beavatkozásoknak eredményeként elmaradt a tervezett mennyiségtől (284.156 GJ). 2016. nyarán a megelőző egy év előkészítő munkálatai után sikeresen beépítésre került a BON-PE-02 termelő kútba a geotermikus rendszerekhez kifejlesztett nagyteljesítményű mélykúti merülő szivattyú rendszer. A szivattyú 1.089 méter mélyre került beépítésre, amelyhez új erősített kútfej került tervezésre és gyártásra. A termelőcsővel együtt a berendezés teljes súlya 83,5 tonna. A szivattyú próbaüzeme és tesztelése megfelelő üzembiztonsággal lezajlott, amely után a teljes geotermikus rendszer vezérlő programja módosításra került. A két termelő kúttal összesen sikerült a tervezett 960 m³/h kapacitást elérni. November hónapban kiemelkedő napi és havi hőértékesítési értékeket teljesített a győri rendszer, amely egyrészt a fejlesztésnek, másrészt a kedvező időjárásnak köszönhetően elérte a napi 3.431 GJ és a havi 96.565 GJ értékeket. Az erős teljesítményt az Audi Hungária Zrt. egyre növekvő hőfogyasztása is nagyban támogatta.

A Győri Geotermikus Rendszer hőértékesítése 2016. második félévben 320.226 GJ-t tett ki, összeségében egész évre vonatkozóan 604.382 GJ hő értékesítésére került sor.

A tárgyidőszakban Győrben értékesített hőmennyiségek a következőképpen alakultak (GJ):

4.2. Miskolci Geotermikus Projekt (Miskolci Geotermia Zrt., Kuala Kft.)

A Társaság számos intézkedést tett a geotermikus rendszer magasabb kapacitásának eléréséhez. A rendszerhez kapcsolódóan elvégzett karbantartási tevékenységek közül kiemelhető a 2016. első félévében történt Miskolci Egyetem C/2 hőközpont hőcserélő blokkjának felújítása, valamint a fűtési szezonra való felkészülés keretében a Mályi 1 és Mályi 2 kutak karbantartása. A teljes körűen elvégzett nyári karbantartást követően 2016. október első napjaitól tart a fűtési szezon Miskolcon. A fűtési szezon kezdetén a termásvíz oldalon a nyári karbantartások után még többször volt szükséges szűrőtisztításokra. A folyamatos üzemi működés során a Társaság a termelő kutak paramétereit - nyomás, hőfok, hozam – rögzített értékei alapján folyamatosan értékeli a kutak hidrodinamikai tulajdonságait annak érdekében, hogy a rezervoár viselkedését nyomon kövesse. A nyári időszakban elvégzett programozások és fejlesztések lehetővé tették a távhőszolgáltatás hőigényének nagyobb arányban geotermikus hőenergiával történő kiszolgálását.

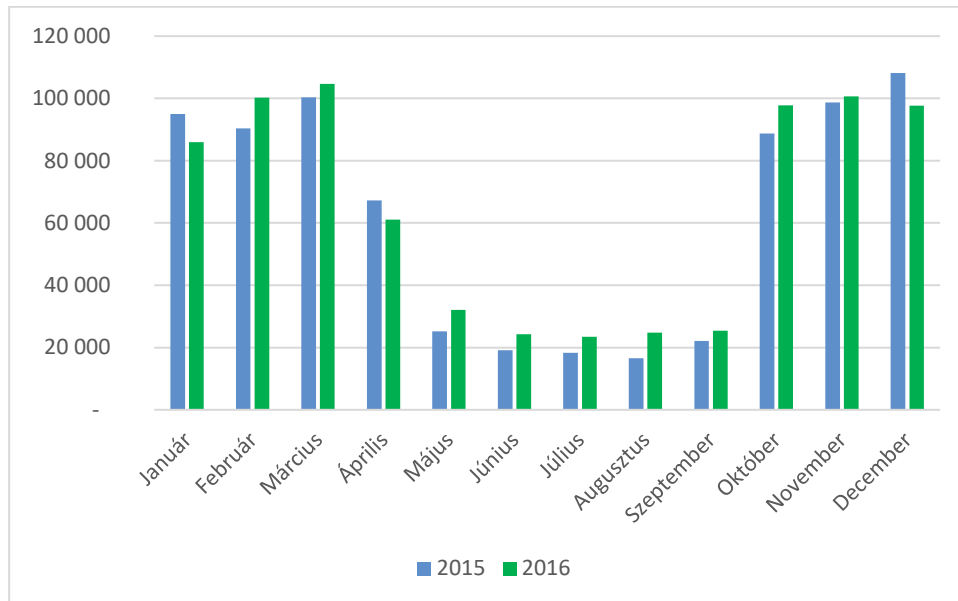
A rendszer 2016. október hónapban (2013. évi üzemelésének kezdete óta) elérte a 2.000.000 GJ hőértékesítést, ezáltal a CO₂ kibocsátás közel 123.000 tonnával csökkent, valamint több mint 69,2 millió m³ földgáz felhasználásának kiváltása valósult meg zöldenergiával Miskolcon. A fentieknek és a kedvező időjárásnak köszönhetően novemberben a rendszer kiemelkedő havi 100.606 GJ hőértékesítést realizált, míg a napi hőértékesítés csúcsa elérte a 3.686 GJ értéket. A hőértékesítés akkor a legoptimálisabb, ha a külső hőmérséklet 2-7°C között van, ugyanis a fogyasztóktól visszaérkező vízhőmérséklet ebben a tartományban még viszonylag alacsony, ami nagyban támogatja a geotermikus víz hőtartalmának optimális kihasználását.

A Miskolci Geotermikus Rendszernek a tárgyalt időszaktól kezdve lehetősége van másodlagos, „hulladék” hőt biztosítani a Geo-Wendung Zrt. számára, ugyan is 2015. novemberében elkészült a Kistokajt környező mezőgazdasági és ipari övezetet ellátó, geotermikus energia bázisú távhőrendszere.

A Miskolci Ipari Park infrastruktúrájának fejlesztése zajlik, a Társaság egyeztetéseket végzett a tervezőkkel az utak és az egyéb közmű kialakítások végett, hogy a később beköltöző vállalatok számára a lehető legrövidebb időn belül meg lehessen valósítani a zöldhővel történő ellátást.

A Miskolci Geotermikus Rendszer 3,7%-os értékesítés növekedést ért el 2016. évben a 2015. évi hőeladásához képest, 777 992 GJ éves hőeladással.

A tárgyidőszakban Miskolcon értékesített hőmennyiségek a következőképpen alakultak (GJ):

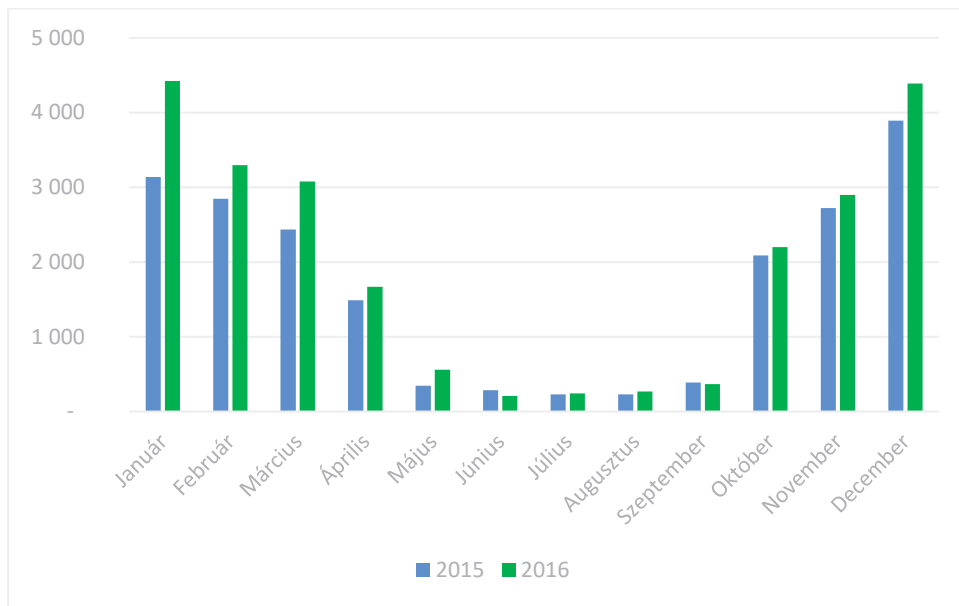

4.3. Szentlőrinci geotermikus fűtő létesítmény (Szentlőrinci Geotermia Zrt.)

A szentlőrinci geotermikus fűtő létesítmény javarészt terv szerint üzemelt, azonban december elején egy irányítástechnikai meghibásodás miatt pár napos leállás történt. A Szentlőrinci Geotermikus Rendszer hőértékesítése 2016. évben 23.608 GJ volt, ami hozzávetőlegesen 17,4%-os növekedést jelent az előző évhez képest.

A tárgyidőszakban Szentlőrincen értékesített hőmennyiségek a következőképpen alakultak (GJ):

4.4. Berekfürdői geotermikus metánhasznosító létesítmény (Berekfürdő Energia Kft.)

2016. évben a gázmotorok üzembiztonságával kapcsolatban változtatásokat eszközölt a Társaság. A megelőző nyári időszakokban az egyre melegebb időjárás következtében a gázmotorok váratlan leállásából eredő kiegyenlítő energia költségek és a karbantartási költségek magasabban alakultak. A gázmotorokat 2016. évben 3-5 százalékkal visszaterhelésre kerültek, amellyel a váratlan leállások mértéke jelentősen csökkent. Ennek következtében a karbantartási és a kiegyenlítő energia költségek is sokkal kedvezőbbben alakultak.

2016. évben a villamos energia termelés 2.322.391 kWh, az értékesített mennyiség 2.178.590 kWh volt a berekfürdői geotermikus létesítményben. A gázmotoros kiserőmű 2016. évben a termálvízből kiválasztott kísérőgáz hasznosításával összesen 2.308 GJ hőenergiát értékesített.

4.5. Tárgyévben lezárt projekt (Gödöllő)

A tárgyidőszakban a Társaság megvizsgálta a Gödöllői Geotermikus Projekt más jellegű hasznosítását, amely egy új, termálvíz rendelkezésre állását nem igénylő műszaki koncepció megvalósítását jelentette. Az új koncepció az eredetinél lényegesen kisebb kapacitású energiatermelést tett volna lehetővé, ezzel összefüggésben a gazdasági megtérülésre vonatkozó számítások nem támasztották alá a projekt ilyen irányú megvalósítását. A fentiekkel összhangban a Társaság a Gödöllői Geotermikus Projekt befejezéséről döntött, ezzel összhangban a tárgyidőszakban elvégezte az érintett terület rekultivációját.

5. A FŐ TEVÉKENYSÉG ENERGETIKA ÁTTEKINTÉSE

A PannErgy Nyrt. a Pannonplast jogutódjaként kötelezte el magát a megújuló energiaforrások hasznosítása terén felépített, hosszú távú stratégiája megvalósítása mellett.

1991. május 31-én a vállalat részvénytársasággá alakult a gazdasági szervezetek átalakulásáról szóló 1989. évi XII. törvény szerint. A PannErgy 2007-ben nem kis célt tűzött ki zászlajára, mégpedig azt, hogy a régóta ismert magyar geotermikus források felhasználásával jelentős mennyiségű hő- és elektromos energiát állítson elő értéket teremtve Magyarország lakossága és intézményi szereplői, továbbá a PannErgy részvényesei számára. Az energia iránti kereslet növekedése – az időnként tapasztalható átmeneti visszaesés ellenére – hosszútávon megállíthatatlan, viszont mind a hazai, mind a globális források mennyisége korlátozott. A szakszerű és hatékony geotermikus energiatermelés nem csupán egy máig minimálisan kihasznált hatalmas energiaforrás hasznosítása, hanem az egyik legnagyobb mértékben környezetbarát, és legtisztább energia előállítás mód. Az Európai Unió mára nem csak üdvözli az ilyen energiatermelési utakat, hanem szigorú programmal és célrendszerrel orientálja a tagállamokat, így Magyarországot is. A PannErgy Csoport több önkormányzattal hozott létre különféle együttműködési megállapodásokat, elsősorban a hő piac elérésére, melyek közül később csak az összetett kiválasztási szempontrendszernek megfelelőek kerültek kiválasztásra projektcélként.

A meghatározott stratégia mentén, az első eredményt 2010-ben érte el a Társaság a geotermikus fejlesztési szempontjából azzal, hogy 2011. január 1-vel éles üzemben elindult a Szentlőrinci Geotermikus Projekt keretén belül a hőtermelés, és egyben az energia értékesítés Szentlőrincen. A második projektként üzembe helyezett működő létesítménye a Társaságnak Berekfürdőn található, amely hő mellett elektromos áramot is termel a geotermikus vízben oldott metángáz hasznosításával. A berekfürdői létesítmény akvizíció útján került a Társaság portfóliójába.

Három évvel ezelőtt, 2013. májusában Miskolcon elindulhatott Közép-Európa legnagyobb geotermikus hőerőműve a PannErgy Csoport beruházásában. A Miskolci Geotermikus Projekt elnyerte a nemzetközi GeoPower Market „2013. legjobb fűtési projektje” címet. A PannErgy Csoport 2014. szeptemberére megvalósította a Miskolci Geotermikus Projekt második ütemét is, ekkor megkezdte a rendszer a hőenergia szolgáltatást Miskolcon immár a Belvárosi, illetve Egyetemváros hőközvetek felé is, az Avas hőközvet ellátása mellett.

Miskolc Város távfűtési rendszere, mint elsődleges hőfogyasztó mellett a geotermikus rendszer kapacitása lehetővé teszi, hogy további fogyasztókat lásson el környezetbarát geotermikus hőenergiával (Miskolci Agrokultúra Kft., Takata Safety Systems Hungary Kft., Geo-Wendung Zrt.).

A PannErgy Csoport második legnagyobb beruházását, a Győri Geotermikus Projekt megvalósítását 2014. év elején kezdte el a Kisalföld régióban. 2015. november 24-én ünnepélyesen átadásra került a 10,2 milliárd forint összköltségű Győri Geotermikus Projekt. A PannErgy Csoportnak a Győr-Szol Zrt. távhőszolgáltatóval kötött hosszú távú hő szállítási szerződése révén, a győri távhőszolgáltatásban 24 266 lakás és 1 046 egyéb díjfizető fűtési rendszerébe jut el a geotermikus energia, továbbá az AUDI gyáregység fűtési energiájának legalább 60%-át fedezni fogja a Bőnyi Hőközpont által szolgáltatott energia. Az elkészült Győri Geotermikus Rendszerrel átadható éves hőmennyiség 1.100 – 1.200 terajoule.

6. A PANNERGY CSOPORT LEÁNYVÁLLALATAI

Az anyavállalat PannErgy Nyrt. két leányvállalata közül a PMM Zrt. a geotermikus projektek hatékony megvalósításáért, fővállalkozói kivitelezésért felel, míg a PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt. a Csoport szakmai irányítója, ez a Társaság tulajdonolja az egyes projektársaságokban meglévő részesedések értékét. A PannErgy Csoport magyarországi leányvállalatai jellemzően Magyarország területén folytatják gazdasági tevékenységüket.

6.1. A PannErgy Csoport leányvállalatai, részesedés és konszolidációba történő bevonás arányai

PannErgy leányvállalatok	Törzstőke (MFt)	Tulajdoni hányad (%)	Szavazati jog (%)	Konszolidációba bevonás aránya
PMM Zrt.	100,00	100,00	100,00	100,00
Kuala Kft.	3,00	90,00	90,00	87,93
PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt.	1 972,70	97,70	97,70	97,70
CSRG Energia Zrt.	7,50	60,00	60,00	58,62
TT Geotermia Zrt.	5,00	100,00	100,00	97,70
Szentlőrinci Geotermia Zrt.	5,00	99,80	99,80	92,50
Miskolci Geotermia Zrt.	5,00	90,00	90,00	87,93
Berekfürdő Energia Kft.	24,10	100,00	100,00	97,70
DoverDrill Mélyfúró Kft.	86,00	100,00	100,00	97,70
DD Energy Kft.	3,10	100,00	100,00	97,70
Arrabona Geotermia Kft.	3,10	100,00	100,00	97,70
Geo-Wendung Zrt.	625,00	40,00	40,00	0,00
Pannunion Service GmbH.	25,00	91,00	91,00	0,00

6.2. A PannErgy konszolidációba bevont leányvállalatainak 2016. évi főbb adatai, az egyedi beszámolók alapján

PannErgy leányvállalatok	Saját tőke	Jegyzett tőke	Árbevétel	Üzleti eredmény	Adózott eredmény	Létszám
PannErgy Nyrt.	12.864.923	421.093	587.667	-135.235	41.941	3
PannErgy Geotermikus Erőművek Zrt.	2.425.079	1.972.682	108.062	-233.420	-181.088	14
Miskolci Geotermia Zrt.	7.584	5.000	1.269.721	169.615	207	4
Szentlőrinci Geotermia Zrt.	21.790	5.000	88.367	38.195	16.688	2
TT- Geotermia Zrt.	-24.345	5.000	0	-18.992	-19.187	0
CSRG Energia Zrt.	250.013	7.500	0	-633	-3.959	0
PMM Kereskedelmi Zrt.	726.834	100.000	551.893	-190.304	-101.215	1
Kuala Kft.	65.935	3.000	1.105.475	94.396	17.090	1
Berekfürdő Energia Kft.	-14.858	24.100	29.235	-1.679	-7.293	0
DoverDrill Kft.	829.497	86.000	336.323	-34.267	-17.548	6
DD Energy Kft.	893.300	3.100	1.091.485	71.534	-142.742	1
Arrabona Geotermia Kft.	648.706	3.100	1.058.495	278.784	129.721	1

7. A TÁRSASÁG TULAJDONOSI STRUKTÚRÁJA, VEZETŐI ÁLLÁSÚ SZEMÉLYEI

7.1. A Társaság tulajdonosi struktúrája, a részesedés és a szavazati arány mértéke

Tulajdonosi kör megnevezése	Teljes alaptőke = Bevezetett sorozat					
	2016.01.01.			2016.12.31.		
	%	%	db	%	%	db
Belföldi intézményi	24,74	28,50	5.209.323	23,63	27,90	4.973.616
Külföldi intézményi	18,10	20,84	3.810.432	20,53	24,25	4.322.237
Belföldi magánszemély	34,69	39,96	7.304.475	31,75	37,50	6.684.428
Külföldi magánszemély	0,39	0,45	82.050	0,20	0,24	42.938
Munkavállalók, vezető tisztségviselők	0,94	1,08	197.253	0,60	0,71	127.253
Saját tulajdon	13,18	-	2.775.377	15,33	-	3.228.438
Államháztartáshoz tartozó tulajdonos	7,96	9,17	1.675.745	7,96	9,40	1.675.745
Nemzetközi Fejlesztési Intézmények	-	-	-	-	-	-
Egyéb	-	-	-	-	-	-
Összesen	100,00	100,00	21.054.655	100,00	100,00	21.054.655

7.2. A Társaságban 5% feletti tulajdonosai

Név	Befektetői besorolás		Mennyiség (db)	Részesedés (%)	Szavazati jog (%)
Benji Invest Kft.	Belföldi	Intézményi	2.424.010	11,51	13,59
Nemzeti Eszközgazdálkodási Zrt.	Belföldi	Államháztartási	1.675.745	7,96	9,40
ONP Holdings SE	Külföldi	Intézményi	1.359.103	6,46	7,62

7.3. A Társaság saját tulajdonban lévő részvény mennyiségeinek alakulása tárgyévben

A PannErgy Csoport saját tulajdonban lévő részvény (db) mennyiségének alakulása tárgyévben:

	2016.01.01.	2016.06.30.	2016.12.31
Társasági szinten	1.840.174	1.962.135	2.293.235
Leányvállalatok *	935.203	935.203	935.203
Összesen	2.775.377	2.897.338	3.228.438

*A Társaság 100%-os tulajdonában lévő PMM Zrt. tulajdonában lévő PannErgy részvény állomány.

7.4. A Társaság vezető állású személyei

A Társaság vezető állású személyeit az Igazgatótanács tagjai alkotják. Az Igazgatótanács tagjai és a tulajdonukban lévő részvények adatai 2016. december 31-én:

Név	Beosztás	Megbízás kezdete	Megbízás vége/megszűnése	Részvény tulajdon (db)
Bokorovics Balázs	Tag, Elnök	2007.08.31.	határozatlan ideig	-
Gyimóthy Dénes	Tag, alelnök, megbízott vezérigazgató	2007.08.31.	határozatlan ideig	-
Briglovics Gábor	Tag	2007.08.31.	határozatlan ideig	13.600
Gyimóthy Katalin	Tag	2016.04.28.	határozatlan ideig	-
Martonfalvay Lilla	Tag	2016.04.28.	határozatlan ideig	100.000
Major Csaba	Tag	2013.04.30.	határozatlan ideig	-
Juhász Attila	Tag	2007.08.31.	határozatlan ideig	-
Töröcskei István	Tag	2007.08.31.	határozatlan ideig	-
Részvénytulajdon (db) összesen				113.600

A Társaság a működését befolyásoló (stratégiai) alkalmazottal nem rendelkezik.

A PannErgy Csoport nemzetközi pénzügyi beszámolási standardok szerint készített Konszolidált pénzügyi kimutatását és Éves jelentését Gyimóthy Dénes megbízott vezérigazgató írja alá.

8. A PANNÉRGY CSOPORT STRATÉGIÁJA

A fosszilis energiatüggőség más alternatív, köztük a geotermikus hőn alapuló energiatörőrással, csökkenhető, illetve némely esetben részben kiváltható. A Kárpát-medence, azon belül is Magyarország egyik legnagyobb máig minimálisan kiaknázott kincse a föld felszíne alatt húzódó geotermikus forrásrendszer, amelynek hasznosításával környezetbarát módon hő- és akár elektromos energia előállítás válik lehetővé. Az energia iránti kereslet növekedése megállíthatatlan, viszont mind a hazai, mind a globális hagyományos források mennyisége korlátozott.

A szakszerű és hatékony geotermikus energiatörőmelés nem csupán egy máig minimálisan kihasznált hatalmas forrás hasznosítása, hanem az egyik legtisztább környezetbarát energia előállítási mód. Az Európai Unió nem csak üdvözli az ilyen energiatörőmelési utakat, hanem szigorú programmal és célrendszerrel orientálja a tagállamokat, így Magyarországot is.

A PannErgy Csoport stratégiájának középpontjában szerepel, hogy a térség meghatározó geotermikus hőt hasznosító társaságává váljon, és ezt a pozíciót fenntartsa, illetve ezzel együtt környezetbarát, geopolitikai kockázatoktól mentes magas üzembiztonságú szolgáltatást nyújtson. A PannErgy Csoport elkötelezett híve annak, hogy Európa egyik legjelentősebb hűvizi aktivitását energetikai céllal hasznosítsa. A geotermikus hő hosszú távra a lakossági és ipari felhasználók szolgálatába állítható, a PannErgy környezetkímélő beruházásaival jelentősen csökkenthetővé válhatnak az energetikai jellegű kiadások.

A 2015. őszén átadott győri projekt üzembeállításával a PannErgy csoportszinten átértékelte eddigi befektetéseit és projekt alapú működését. Az átértékelés részben portfólió tisztítással, illetve a működés átalakításával 2015. utolsó negyedében megkezdődött, és ez folytatódott 2016-ban. A Társaság felmérte finanszírozási és beruházási lehetőségeit, valamint a hőszolgáltatási piaci igényeket és

megállapította, hogy erőteljes igény van a jól szervezett, jelentős kompetenciával bíró, geotermikus hőkapacitást nyújtó energia termelőkre.

Az európai uniós tagállamokra vonatkozó európai uniós direktíva fő célul tűzi ki, hogy a tagállamok végsőenergia-fogyasztásában évente 1,5 százaléknak megfelelő új energia-megtakarítás valósuljon meg a 2020-ig terjedő időszakban, a versenyképesség és az ellátásbiztonság érdekében. Ez az érvényben lévő előírásokhoz képest szigorításnak számít, ugyanis az Európai Unió egészére 20 százalékra növelték az előírt megtakarítás mértékét a korábbi 9 százalékos céllal szemben. Magyarországon 2020-ra a geotermikus energiából származó energiamennyiségnek el kell érnie a 12.000 terajoule-t. A PannErgy Csoport ebből a már működő projektjeivel, tervei szerint hamarosan közel 15 %-ot teljesít.

A PannErgy nem csak a legnagyobb kompetenciával, tapasztalattal rendelkező geotermikus beruházásokat megvalósító vállalattá lépett elő, hanem az egyik legnagyobb geotermikus energiát termelő és hasznosító vállalatcsoporttá vált az elmúlt időszakban.

A jövőbeni rövidtávú célok között az élen szerepel, hogy mind a Győri Geotermikus Rendszer, mind a Miskolci Geotermikus Rendszer esetében a termelői kapacitások növekedjenek, a rendszer további optimalizálása és ezen keresztül az értékesített hő maximalizálása megvalósuljon.

A geotermikus rendszerek szabad kapacitásait, és az azzal járó megtakarítási előnyöket új partnerek számára is elérhetővé kívánja tenni a Társaság. Az ipari célú felhasználás olyan speciális szakértelmet, és projektmenedzsment tapasztalatot igényel, amely a geotermikus energia felhasználásának terén a Társaság hite szerint a legmagasabb szinten csak a PannErgy Csoport esetében érhető el Magyarországon.

9. KÖRNYEZETVÉDELEM

A Társaság kiemelten fontosnak tartja a környezetvédelem magas szintű kezelését. A geotermia területén azon munkálkodik, hogy az egyik legnagyobb mértékben környezetbarát, megújuló energiatermelési módozatot honosítsa meg széles körben Magyarországon.

A geotermiában érintett leányvállalatok teljesítik a környezetvédelmi előírások által megkövetelt hatástanulmányok elkészítését, vizsgálatok elvégzését és a vonatkozó jogszabályoknak való megfelelést.

Összhangban a hazai és az európai uniós energiapolitikával a Társaság célkitűzése a környezeti szempontok érvényesítése a gazdasági fejlődésben. Ennek feltétele a megújuló energiaforrások mind nagyobb arányú felhasználása, a társadalom és a környezet harmonikus viszonyának kialakítása, közvetve a hazai energiahordozó forrásszerkezet kedvező befolyásolása a hagyományos energiaforrások felől a megújuló energiaforrások irányába való elmozdulás elősegítésével. A Társaság párhuzamosan, a gazdasági és technikai szempontok figyelembevételével, felelősséget vállal a projekt helyszínek környezetbarát jellegének folyamatos javításáért, valamint a természeti erőforrásokkal történő környezetbarát gazdálkodásért. A kutatás és a fejlesztés a PannErgy Csoport környezetvédelmi politikájának a része. A PannErgy Csoport teljes körűen elkötelezett a környezeti és energia teljesítmény folyamatos javítására, a fenntarthatóság szemléletének való megfelelésre. A Társaság kiemelt jelentőséget tulajdonít tevékenysége társadalmi kihatásainak, célja a felelősségteljes és fenntartható működés megvalósítása.

10. LÉTSZÁMRA VONATKOZÓ INFORMÁCIÓK

A PannErgy Csoport tárgyévi átlagos statisztikai állományi létszámadatai a következők:

Saját létszám	2016.12.31.	2015.12.31.	Változás
PannErgy Nyrt.	3	6	-3
Kapcsolt vállalatok	30	34	-4
Összesen	33	40	-7

A PannErgy Csoport 2016-ra vonatkozó átlagos állományi létszáma 33 fő, ami 18%-os csökkenés a 2015. évi 40 fős átlagos statisztikai állományi létszámhoz képest. A csökkenés oka, hogy a Társaság a meglévő projektek üzemeltetésére fókuszálva jelentős létszám racionalizálást hajtott végre a tárgyidőszakban. 2016. december 31-én a PannErgy Csoport tényleges munkavállalói létszáma 21 fő, az átlagos statisztikai állományi létszám és a tényleges munkavállalói létszám közötti különbség az egyes tagvállalatok közötti rész munkaidős foglalkoztatásokról ered.

11. OSZTALÉKFIZETÉS, SAJÁT RÉSZVÉNY VÁSÁRLÁS

A Társaság 2016. évi adózott eredménye veszteség, az Igazgatótanács a Közgyűlés felé osztalékfizetést nem javasol.

2016. december 31-én 3.228.438 darab PannErgy Nyrt. saját részvény volt a Társaság birtokában, amely 453.061 darabbal meghaladja a 2015. december 31-i saját részvény állományt. A változáson belül a saját részvény növekedés 588.061 darab, míg a saját részvény csökkenés 135.000 darab. A tárgyidőszaki 135.000 darab saját részvény csökkenés a vezetői részvényopciós programhoz kapcsolódik.

A tárgyidőszakban történt saját részvény növekedés összhangban van a Társaság 2016. április 28-án megtartott közgyűlésének 19/2016. (IV.28.) sz. határozatával, amelynek értelmében a PannErgy Nyrt. 2016. májusától saját részvény visszavásárlási programot indított. A program első hónapja 2016. május, utolsó hónapja 2017. április. A program keretében a PannErgy Nyrt. minden hónapban legalább 20 millió értékben vásárol PannErgy részvényeket a Budapesti Értéktőzsdén keresztül, legfeljebb összesen 300 millió forint összegben, azzal a korlátozó előírással, hogy az ütemezett részvényvisszavásárlási program során a részvények vételére nem lehet több, mint 500 forint részvényenként. A PannErgy Nyrt. 2016. szeptember 2-án tájékoztatta a tőkepiaci szereplőket, hogy a 2016. július 22-én közzétett, és részletesen bemutatott saját részvény visszavásárlási program részeként, a Társaság kereskedési naponként 3.000 darab törzsrészvény vásárlását célozta meg, amelyet 2016. szeptember 2-től 2.300 darabra csökkentett.

A saját részvény tranzakciók tekintetében a nyilvános közzétételek adnak bővebb információt.

12. A TÁRSASÁG FŐBB KOCKÁZATAI, EZEKSEL KAPCSOLATOS BIZONYTALANSÁGOK

A geotermikus fejlesztések sajátossága a kiemelten magas geológiai kockázat, melyet a vállalatcsoport a minél szélesebb körű földtani és egyéb szakmai, illetve tudományos információk beszerzésével és integrált feldolgozásával folyamatosan mérsékelni törekszik.

A kockázatok hatásainak és a kezelésük módjának bemutatása a 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatások 36. Pénzügyi kockázatok jegyzetében kerülnek kifejtésre. A PannErgy Csoport főbb kockázatai az alábbiakban kerülnek összefoglalásra.

Árfolyam kockázat

A Társaság külföldi devizában folytatott tranzakciói közül az EURO alapú tranzakciók a legjelentősebbek. Kötelezettség oldalon a Társaság a devizában fennálló beruházási hitelek miatt a devizaárfolyam kockázatnak és a kamatlábak változásából fakadó cash flow kockázatnak van kitéve, amit a Győri Geotermikus Projekt részleges EURO alapú bevétele mérsékelhet.

A részvényárfolyam kockázat a visszavásárolt saját részvények értékesíthetősége és a vezetői részvényopciós program értéke szempontjából mérlegelendő.

Kamat kockázat

A kamatkockázat forrása a Társaság által tartott kamatozó eszközök és felvett hitelek kamatszintjeinek változásából eredő kitettség.

Hitel kockázat

A hitelezési kockázat az abból származó pénzügyi veszteség kockázata, hogy a vevő vagy partner nem teljesít valamilyen szerződéses kötelezettséget. A Társaság szempontjából ez elsősorban a vevők esetleges nem fizetéséből eredő kockázatot jelent. Kiemelendő, hogy a Társaság koncentrált, kisszámú ügyfél részére végzi értékesítési tevékenységét, ami alacsony diverzifikációt jelent.

Likviditási kockázat

A likviditási kockázat annak kockázata, hogy a Társaság a pénzügyi kötelezettségeit nem tudja esedékességkor kiegyenlíteni. A likviditás kezelés célja, hogy elegendő erőforrást biztosítson a kötelezettségek kiegyenlítésére akkor, amikor azok esedékessé válnak. A Társaság likviditásmenedzselési megközelítése, hogy amennyire lehetséges, mindig megfelelő likviditást biztosítson kötelezettségei esedékességkor történő teljesítéséhez, mind szokásos, mind feszített körülmények között anélkül, hogy elfogadhatatlan vesztesége merülne fel vagy kockáztatná a Társaság hírnevét. A Társaság a megfelelő likviditást a finanszírozási források futamidejének a projekt életciklusához igazodó alakítása révén igyekszik növelni.

Szabályozási kockázat

Az általános szabályozási kockázat típusok közül a Társaság szempontjából kiemelendő, hogy a vállalatcsoport által értékesített hőenergia meghatározó részének értékesítési ára hatósági ármegállapítás tárgyát képezi, melyet az illetékes ármegállapító szervezet rendszeresen felülbírál és akár módosít korlátozva a Társaság eredményességét. A jövőbeni értékesítési árak tekintetében így jelentős bizonytalanság áll fenn.

Technológiai kockázat

A geotermikus energia kinyerése előre nem látható kockázatot visel mind a geotermikus energiahordozó közeg kiszámíthatatlan rendelkezésre állása és egyben ezen közeg kezelését végző berendezések nem szokványos működési környezet iránti toleranciája következtében.

Pénzügyi instrumentumok hasznosítása

A PannErgy Csoport származékos ügyleteket - vonatkozzon az akár tőzsdei határidős saját részvényre vonatkozó ügyletekre vagy egyéb pénz- és tőkepiaci instrumentumokra vonatkozó (akár tőkeáttételes) ügyletekre - egyrészt a PannErgy Csoport devizakockázat, kamatkockázat, egyéb kockázat kitettségeinek fedezése céljából, másrészt pedig árfolyamnyereség elérése céljából irányozhat elő a Társaság. 2016. évben a Társaság a devizás beruházási hitelekhez kapcsolódó kamatcsere ügyleteket, illetve devizás beszerzéshez kapcsolódó határidős devizaárfolyam megállapodás jellegű ügyleteket bonyolított le, amelyek részletezése a 2016. évi konszolidált pénzügyi kimutatások 3.13. *Pénzügyi instrumentumok*, 10. *Pénzügyi műveletek bevétele*, 11. *Pénzügyi műveletek ráfordításai*, 36.2.3. *Cash-flow és valós érték kamatkockázat* jegyzeteiben kerülnek kifejtésre.

13. NYILVÁNOSSÁG

A Társaság honlapján (www.pannergy.com) többek között rendszeres és rendkívüli tájékoztatásokat tesz közzé. A PannErgy Csoport projektjeihez kapcsoló weboldalain (www.miskolci-geotermia.hu, www.gyori-geotermia.hu, www.szentlorinc-geotermia.hu) a projektek megvalósulásával kapcsolatos szakmai tájékoztatásokat tesz közzé. A PannErgy Nyrt. által nyújtott publikációk, nyilvános információk jelentősen segíthetik a Társaság működésének és gazdasági helyzetének megértését és megítélését, így azok a jelen beszámolóban közzétett információk lényeges kiegészítései.

14. A MÉRLEG FORDULÓNAPJA UTÁN BEKÖVETKEZETT FŐBB ESEMÉNYEK

A vonatkozó események hivatkozását tartalmazza a táblázat. A hivatkozások alapján a teljes információ hozzáférhető a Társaság hivatalos közzétételi helyein.

15. A KONSZOLIDÁLT MÉRLEG FORDULÓNAPJA UTÁNI ESEMÉNYEK

A Konszolidált mérleg fordulónapja után történt események hivatkozásait tartalmazza a táblázat. A hivatkozások alapján a teljes információ hozzáférhető a Társaság hivatalos közzétételi helyein.

Dátum	Hír típusa	Tárgy, rövid tartalom
2017. március 15.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 9.	Rendkívüli tájékoztatás	Közgyűlési meghívó
2017. március 8.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. március 2.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 28.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 28.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél
2017. február 24.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 23.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 20.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 17.	Rendkívüli tájékoztatás	Megalakult a PannErgy Koncessziós Kft.
2017. február 16.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 14.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 8.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 7.	Egyéb tájékoztatás	Még zöldebb az Audi hője
2017. február 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. február 6.	Rendkívüli tájékoztatás	Győr területére koncessziós szerződést írt alá a PannErgy Nyrt. leányvállalata
2017. február 2.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 31.	Egyéb tájékoztatás	A CSRG Energia Zrt. adásvételi szerződésének teljesítéséről tájékoztatás
2017. január 31.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél
2017. január 31.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 27.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 25.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 23.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 19.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 17.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 16.	Rendkívüli tájékoztatás	Negyedéves termelési jelentés
2017. január 13.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 11.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 10.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 5.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 3.	Rendkívüli tájékoztatás	Saját részvény tranzakció
2017. január 1.	Egyéb tájékoztatás	Szavazati jogok száma a PannErgy Nyrt-nél

16. A KÖZZÉTÉTELRE TÖRTÉNŐ ENGEDÉLYEZÉS NAPJA

A pénzügyi kimutatásokat a Társaság Igazgatótanácsa 2017. március 21-én hagyta jóvá és engedélyezte a közzétételüket.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjében

PannErgy Nyrt. Kibocsátói nyilatkozat 2016

A 24/2008. (VIII.15.) PM rendelet
1. sz. mellékletének 2.4. és 3.4. pontja alapján

Budapest, 2017. március 23.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjében

NYILATKOZAT

A PannErgy Csoport 2016. évi IFRS szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz és üzleti és vezetőségi jelentéshez kapcsolódóan, a 24/2008. (VII.15.) PM rendelet 1. sz. mellékletének 2.4. és 3.4. pontjában szereplő jogszabályi előírással összhangban Gyimóthy Dénes megbízott vezérigazgató, az Igazgatótanács képviselőjeként nyilatkozom az alábbiakról:

- az alkalmazható számviteli előírások alapján, a legjobb tudásunk szerint elkészített, és a 2016. évi IFRS szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások és üzleti és vezetőségi jelentés közzétételével egyidejűleg szintén közzétett PannErgy Nyrt. egyedi éves beszámoló valós és megbízható képet ad a PannErgy Nyrt., mint nyilvános értékpapírt kibocsátó eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről és veszteségéről, továbbá;
- az éves beszámolóhoz kapcsolódó üzleti jelentés megbízható képet ad a PannErgy Nyrt., mint nyilvános értékpapírt kibocsátó társaság helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket;
- az alkalmazható számviteli előírások alapján, a legjobb tudásunk szerint elkészített, a PannErgy Nyrt-re vonatkozó 2016. évi IFRS szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatások (összevont konszolidált éves beszámoló) valós és megbízható képet ad a PannErgy Nyrt., mint nyilvános értékpapírt kibocsátó társaság és a konszolidációba bevont vállalkozások eszközeiről, kötelezettségeiről, pénzügyi helyzetéről, valamint nyereségéről és veszteségéről, továbbá;
- a 2016. évi IFRS szerint készített konszolidált pénzügyi kimutatásokhoz kapcsolódó üzleti és vezetőségi jelentés (összevont, konszolidált vezetőségi jelentés) megbízható képet ad a PannErgy Nyrt., mint nyilvános értékpapírt kibocsátó társaság és a konszolidációba bevont vállalkozások helyzetéről, fejlődéséről és teljesítményéről, ismertetve a főbb kockázatokat és bizonytalansági tényezőket.

Gyimóthy Dénes
Igazgatótanács képviselőjeként